Frații Grimm

Povești

BIBLIOTECA ȘCOLARULUI

BIBLIOTECA ȘCOLARULUI

BIBLIOTECA ȘCOLARULUI

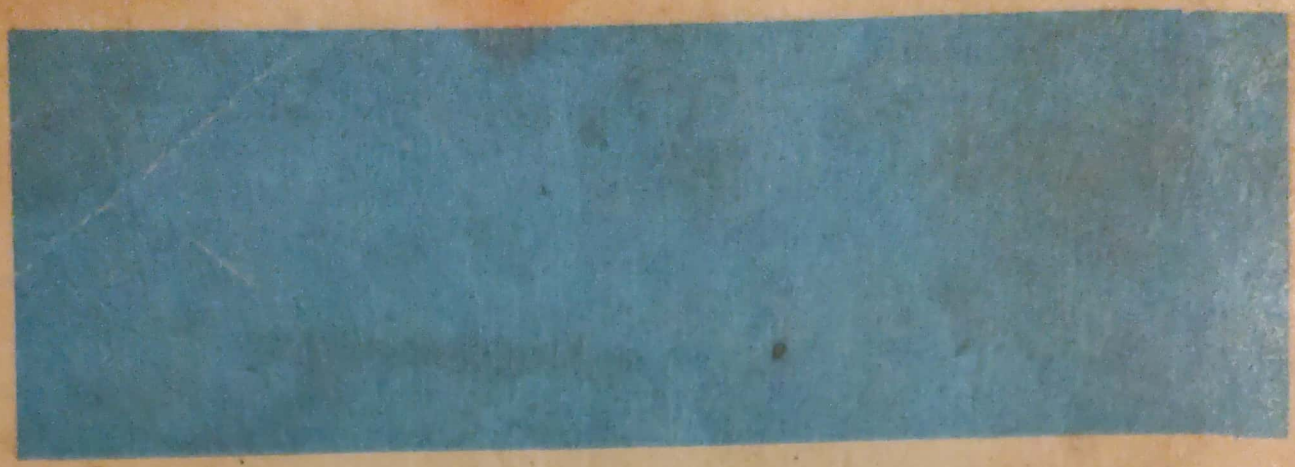

FRAȚII GRIMM — Jacob (1785—1863) și Wilhelm (1786—1859) — filologi și folcloriști germani de prestigiu, au rămas celebri prin culegerea de Basme pentru copii **izvorîte din literatura populară germană. Selecția de față cuprinde cele mai frumoase povești pentru cei mici, din opera celor doi autori, între care: „Scufița Roșie", „Albă ca Zăpada", „Cenușăreasa", „Frumoasa din pădurea adormită" etc.**

Lei 4

Editura Ion Creangă

Scanned with OKEN Scanner

Cumpărată
de Lulu
la 18-II-87

Biblioteca
școlarului
(Clasele I—IV)

Editura
Ion Creangă

Scanned with OKEN Scanner

Ilustrația copertei :

VASILE OLAC

Scanned with OKEN Scanner

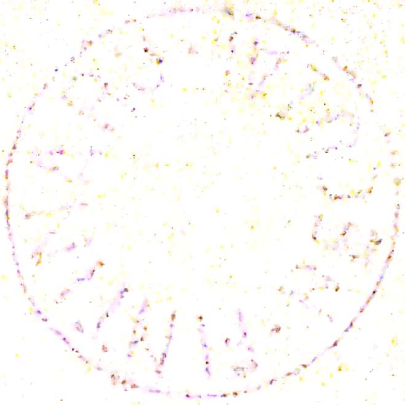

Fraţii Grimm

Poveşti

ÎN ROMÂNEŞTE DE DAN FAUR

Editura Ion Creangă ● Bucureşti, 1982

Scanned with OKEN Scanner

SCUFIȚA ROȘIE

A fost odată o fetiță zglobie și drăgălașă, pe care o iubea oricine de cum o vedea. Dar mai dragă decît oricui îi era ea bunicii, care nu știa ce daruri să-i mai facă. Odată, bunica îi dărui o scufiță de catifea roșie, și pentru că-i ședea tare bine fetiței și nici nu mai voia să poarte altceva pe cap, o numiră de atunci Scufița Roșie.

Într-o zi, maică-sa îi zise :

— Scufiță Roșie, ia bagă-n coșuleț bucata asta de cozonac și sticla asta cu vin și du-le bunicii, că e bolnavă și slăbită și bunătățile astea or să-i ajute să-și mai vină în puteri. Da' vezi de pleacă mai înainte de-a se lăsa zăpușeala și caută de mergi frumos și să nu te abați din drum ; altfel, cine știe, de alergi, ai putea să cazi și să spargi sticla, și atunci bunicuța cu ce o să se mai aleagă ? Iar cînd o fi să intri în casă, nu uita să-i dai bunicii „bună dimineața" și vezi să nu începă a-ți umbla ochii prin toate ungherele !...

— Așa am să fac ! îi făgădui Scufița Roșie și-i dădu mîna la plecare.

Bunica locuia în pădure, cam la vreo jumătate de ceas depărtare de sat. Și de cum intră Scufița Roșie în rariștea codrului, numai ce-i ieși lupul înainte. Dar Scufița Roșie

nu știa ce lighioană rea e lupul și nu se temu defel cînd îl văzu.

— Bună ziua, Scufiță Roșie ! îi zise el.

— Mulțumesc frumos, lupule.

— Încotro asa de dimineață, Scufiță Roșie ?

— Ia, pînă la bunicuța !

— Și ce duci acolo, sub sorț ?

— Cozonac și vin. Mama a făcut ieri cozonac, și-i duc nițeluș și bunicii, care-i bolnavă și slăbită, să mănînce și ea, ca să-și mai vină în puteri.

— Da' unde șade bunică-ta, Scufiță Roșie ?

— Colo, în pădure, la vreun sfert de ceas și mai bine de aici. Cum ajungi sub cei trei stejari, ai și dat de casa ei, iar ceva mai la vale e alunișul, pe care doar îl știi ! îi răspunse Scufița Roșie.

Lupul își zise în sinea lui : „Fragedă-i fetița asta ! Ce mai îmbucătură pe cinste ar fi, zău așa ! Cu mult mai gustoasă decît baba ! Da' e vorba că trebuie să fiu șiret și să ticluiesc în așa fel lucrurile, ca să pun mîna pe amîndouă"...

Mai merse lupul o bucată de drum alături de Scufița Roșie și apoi începu să-i spună cu glas mieros :

— Scufiță Roșie, ia te uită ce flori frumoase strălucesc în jurul tău ! Și tu nici nu le iei în seamă măcar... Și mie mi se pare că n-auzi nici ce dulce cîntă păsărelele !... Atît de serioasă pășești pe drum, de parcă te-ai duce la școală. Și e atît de plăcut să hoinărești și să zburzi prin pădure ; e atîta veselie !...

Scufița Roșie ridică privirea și cînd văzu cum jucau razele soarelui printre crengile copacilor, cînd privi mai cu

Scanned with OKEN Scanner

luare-aminte la florile frumoase care creșteau pretutindeni, își spuse în sinea ei : „Mare bucurie i-aș face bunicii dacă i-aș duce și-un buchet de flori proaspete ! E atît de dimineață, că nu mi-e teamă c-am să întîrzii !“ Se abătu deci din drum și o luă prin pădure, ca să culeagă flori. Rupea de ici una, de dincolo alta, dar îndată i se părea că puțin mai încolo îi zîmbește o floare și mai ochioasă ; alerga într-acolo și, tot culegînd margarete și clopoței, se pierdea tot mai mult în adîncul codrului. În ăst timp însă, lupul porni de-a dreptul spre casa bunicii și bătu la ușă.

— Cine-i acolo ?

— Eu sînt, Scufița Roșie, și-ți aduc cozonac și-o sticlă cu vin. Dar deschide ușa, bunicuță !

— Apasă pe clanță și intră ! răspunse bunica. Că eu mă simt slăbită și nu mă pot da jos din pat.

Lupul apăsă pe clanță, deschise ușa, se repezi glonț spre patul bunicii și, fără să scoată o vorbă, o înghiți. Se îmbrăcă apoi cu hainele ei, își puse pe cap scufia, se culcă în pat și trase perdelele.

În vremea asta, Scufița Roșie culesese atîtea flori, că abia le mai putea duce. Cum alerga ea de colo pînă colo, deodată își aminti de bunica și porni degrabă spre căscioara din pădure. Și nu mică îi fu mirarea cînd văzu ușa dată de perete.

De îndată ce intră în odaie, o cuprinse neliniștea ; totul i se părea atît de ciudat, încît își spuse : „Vai, Doamne, ce-o fi azi cu mine, de mi-e așa de frică ?... Că doar altă dată mă simțeam atît de bine la bunicuța !“

Și, fără să mai aștepte, strigă :

Scanned with OKEN Scanner

— Bună dimineața !

Dar nu primi nici un răspuns.

Scufița Roșie se apropie atunci de pat și dădu perdelele la o parte. Bunicuța stătea întinsă în pat, cu scufia trasă peste ochi și avea o înfățișare atît de ciudată, încît fetița întrebă :

— Vai, bunicuță, da' de ce ai urechi atît de mari ?

— Ca să te pot auzi mai bine.

— Vai, bunicuțo, da' de ce ai ochi atît de mari ?

— Ca să te pot vedea mai bine.

— Vai, bunicuțo, da' de ce ai mîini atît de mari ?

— Ca să te pot apuca mai bine.

— Da', bunicuțo, de ce ai o coșcogeamite gură ?

— Ca să te pot înghiți mai bine.

N-apucă să sfîrșească ultimul cuvînt, că și sări jos din pat și-o înghiți pe biata Scufiță Roșie.

După ce-și potoli foamea, lupul se culcă din nou în pat și, prinzîndu-l somnul, adormi și începu să sforăie de se cutremurau pereții. Și se întîmplă ca tocmai atunci să treacă prin fața casei un vînător. Auzi el horăiturile și-și spuse : „Bre, da' tare mai sforăie bătrîna ! Nu cumva i-o fi rău ?“ Intră în casă și, cînd se apropie de pat, îl văzu pe lup tolănit acolo.

— Ei drăcie, nu-mi închipuiam c-o să te găsesc aici, ticălos bătrîn ! izbucni vînătorul. De cînd te caut !

Își potrivi pușca și voi să tragă, dar în clipa aceea îi trecu prin minte : „Dar dacă lupul a înghițit-o pe bătrînă ? Poate c-aș mai putea s-o scap !“ Așa că nu mai trase, ci, luînd o foarfecă, începu să taie burta lupului adormit. Abia apucase să facă vreo două-trei tăieturi, că se și văzu

Scanned with OKEN Scanner

strălucind scufița cea roșie a fetiței, și cînd mai făcu o tăietură, fetița sări afară și strigă :

— Vai, ce spaimă am tras ! Ce întuneric era în burta lupului !

După aceea au scos-o afară și pe bunică. Era încă în viață, dar abia mai răsufla. Scufița Roșie adună în grabă niște pietroaie și tustrei umplură cu ele burta lupului.

Cînd se trezi, lupul voi s-o ia la sănătoasa, dar pietroaiele atîrnau atît de greu, că dihania se prăbuși la pămînt și dădu ortu' popii.

Cei trei nu-și mai încăpeau în piele de bucurie. Bunicuța mîncă cozonacul și bău vinul pe care-l adusese fetița, și pe dată se înzdrăveni. Iar Scufița Roșie gîndi în sinea ei, parcă mustrîndu-se : „De-acu' înainte n-o să mă mai abat niciodată din drum cînd oi merge singură prin pădure, ci o să ascult de poveţele mamei !"

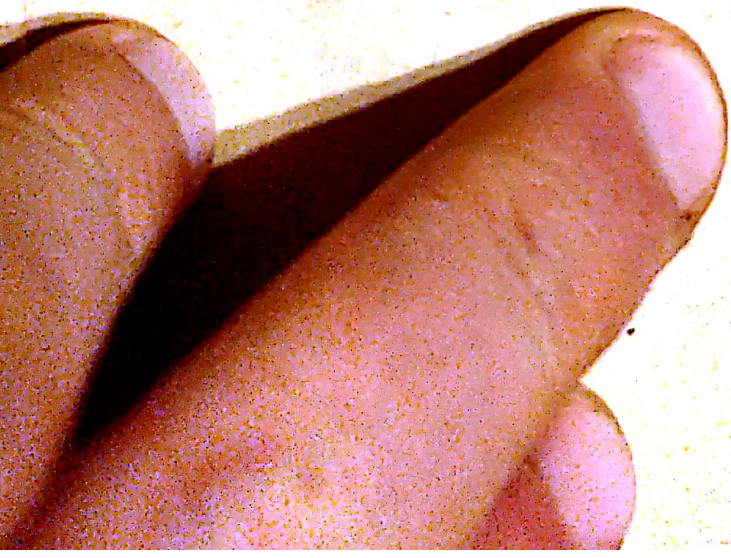

Scanned with OKEN Scanner

POMUL CU MERE DE AUR

A fost odată o femeie și femeia asta avea trei fete. Pe cea mare o chema Un-ochi, pentru că avea un singur ochi — și era așezat ochiul acesta tocmai în mijlocul frunții ; pe cea mijlocie o chema Doi-ochi, pentru că avea doi ochi — așa cum îi are toată lumea — iar pe cea mică, Trei-ochi, cel de-al treilea fiind așezat în mijlocul frunții. Și fiindcă Doi-ochi nu se deosebea la înfățișare de ceilalți oameni, surorile și maică-sa nu o puteau suferi și mereu o ocărau :

— Tu, cu cei doi ochi ai tăi, parcă ești mai pricopsită decît lumea de rînd ? ! Se vede cît de colo că nu faci parte din neamul nostru !...

O țineau numai în zdrențe pe biata fată și nu-i dădeau să mănînce decît resturile care cădeau de la masa lor. Și ori de cîte ori le răsărea în cale, săreau la ea s-o îmbrîncească și-i amărau viața cu orice prilej.

Și prilejuri d-astea, slavă Domnului, găseau destule !...

Într-una din zile, trebuind să meargă cu capra la păscut, Doi-ochi rămase tare flămîndă, căci dușmancele de surori îi puseseră-n traistă mîncare pe sponci. Și fiindcă o chinuia grozav foamea, se așeză la o margine de drum și începu a plînge. Cum se tînguia ea așa, numai ce ridică

odată capul din pămînt și ce-i văzură ochii ? Lîngă dînsa stătea o femeie care o întrebă cu blîndețe :

— Doi-ochi, de ce plîngi așa de amarnic ?

Și Doi-ochi răspunse suspinînd :

— Cum să nu plîng, dacă maică-mea și surorile mele mă prigonesc fără încetare ? Din pricină că am doi ochi, ca toată lumea, mă azvîrlu dintr-un colț într-altul, mă îmbracă numai în zdrențe și-mi dau să mănînc doar firimiturile rămase de la masa lor. Știi, azi mi-au dat atît de puțină mîncare, că sînt moartă de foame !...

Atunci femeia, care, pasămite, era o zînă, grăi :

— Dacă doar asta ți-e durerea, ștergeți lacrimile și nu mai plînge, că o să te-nvăț eu cum să-ți potolești foamea. Uite, n-ai decît să-i spui caprei :

Capră, behăie,
Masă, pune-te !

și-o masă rînduită cu tot dichisul o să ți se pună dinainte, încărcată cu cele mai alese bucate, și-o să poți mînca după pofta inimii. Iar după ce te-oi sătura, spune-i doar atît caprei :

Capră, behăie,
Masă, ridică-te !

Și masa o să dispară ca și cum n-ar fi fost.

După ce grăi aceste cuvinte, zîna își văzu de drum.

Rămasă singură, Doi-ochi gîndi în sinea ei : „Nu mai am încotro ; prea sînt lihnită de foame, ca să încerc altădată ce m-a povățuit. Mai știi, poate că cele spuse de femeia aceea se vor dovedi adevărate". Și strigă către capră :

— *Capră, behăie,*
Masă, pune-te !

N-apucă bine să sfîrșească ce-avea de zis, și numai ce i se puse dinainte o masă așternută cu o față albă ca zăpada ; iar pe masă, rînduite cum se cuvenea, farfurie, un cuțit, o furculiță și o lingură — toate numai din argint. Cît despre mîncărurile care se înșirau pe masă, ce să vă mai spun, erau dintre cele mai alese și abureau de parcă ar fi fost luate chiar atunci de pe vatră.

Fata mîncă din toate cu poftă, căci flămînzise de ajuns. După ce se sătură de-a binelea, grăi către capră, așa cum o învățase zîna :

— *Capră, behăie,*
Masă, ridică-te !

Și masa dispăru pe dată, ca și cum n-ar fi fost.

„Asta-i un lucru minunat ! gîndi Doi-ochi. De-acuma s-a sfîrșit cu foamea !“

Și biata fată era veselă și zburda de fericire.

Seara, cînd se întoarse cu capra de la pășune, găsi pe masă, într-o străchioară de pămînt, bruma de mîncare pe care i-o lăsaseră surorile cele haine. Dar Doi-ochi nici nu se atinse de ea.

A doua zi porni din nou cu capra la păscut și la înapoiere lăsă neatinse în strachină firimiturile pe care i le puseseră surorile.

Prima și a doua oară, surorile nu observară nimic. Dar cum mîncarea rămînea mereu neatinsă în strachină, greu

Scanned with OKEN Scanner

nu le fu să bage de seamă asta. Se minunară ele de așa treabă și începură a-și destăinui gîndurile :

„Cu Doi-ochi nu-i lucru curat. Înainte venea să se plîngă că nu-i ajunge cît îi dădeam și mînca de nu mai rămînea nici o picătură, iar acum nu se mai atinge de nimic. Pesemne c-a găsit vreun alt mijloc ca să-și astîmpere foamea.“

Ca să afle adevărul, hotărîră ca Un-ochi s-o însoțească pe Doi-ochi, cînd s-o duce a doua zi cu capra la pășune. Nu era treabă ușoară, căci trebuia să bage bine de seamă ce se petrece pe acolo, dacă nu cumva vreun străin îi aduce de mîncare fetei.

A doua zi, cînd Doi-ochi fu gata s-o pornească la cîmp, Un-ochi se apropie de dînsa și-i spuse :

— Azi merg și eu cu tine ! Vreau să văd dacă păzești bine capra și dacă o hrănești așa cum se cuvine.

Dar Doi-ochi ghici îndată cam ce fel de gînduri nutrea Un-ochi, că venea numai ca s-o iscodească. Mînă capra pe unde era iarba mai înaltă și mai grasă și o lăsă să pască în voie.

Apoi spuse către Un-ochi :

— Hai să ne așezăm puțintel pe iarbă ! Știu un cîntec, o minune... N-ai vrea să-l auzi ?

Un-ochi se învoi bucuroasă, căci drumul cel lung, pe arșița soarelui, o cam obosise. Se lăsă ușurel în iarbă și Doi-ochi începu să-i cînte la ureche :

Un-ochi, dormi, oare ?
— Un-ochi, ești trează, oare ?

Cîntă ea așa, întruna, pînă ce Un-ochi închise ochiul și adormi. Dacă văzu fata că soru-sa dormea buștean, nu se mai temu c-ar putea să vadă ce se întîmplă. Chemă deci capra și-i spuse :

— *Capră, behăie,*
Masă, pune-te !

Și se așeză dinaintea mesei, de mîncă și bău pînă ce se sătură.

Apoi strigă din nou :

— *Capră, behăie,*
Masă, ridică-te !

Și masa dispăru pe dată, ca și cum n-ar fi fost.

Spre seară o trezi pe Un-ochi din somn și-o cam luă în rîs :

— Ei, surioară, parcă ziceai că vrei să îngrijești de capră și, cînd colo, ai tras tot timpul la aghioase de m-ai speriat ! Dacă nu eram eu aici, cine știe pe unde s-ar fi rătăcit hoinara asta ! Și ar fi trebuit s-o cauți în toată lumea... Da' acu' scoală, că-i timpul s-o pornim spre casă !

Au ajuns ele acasă și Doi-ochi iar nu s-a atins de strachina ei ; iar Un-ochi stătea ca mută și nu-i putu povesti defel maică-si din ce pricină afurisita de Doi-ochi nu voia să ia măcar o îmbucătură.

— M-a prins somnul pe cîmp și-am adormit, așa că nu știu !... cercă Un-ochi să se dezvinovățească.

A doua zi, baba o chemă pe Trei-ochi și-i spuse :

— Azi o să mergi tu la pășune împreună cu Doi-ochi. Da' vezi de bagă bine de seamă tot ce se petrece pe acolo,

Scanned with OKEN Scanner

că nu se poate să nu fie cineva care-i aduce pe ascuns de mîncat și de băut.

Trei-ochi o căută pe soru-sa și-i spuse :

— Mîine o să merg cu tine și eu ; vreau să văd dacă îngrijești bine capra și dacă o hrănești așa cum se cuvine.

Dar fata pricepu ce gînduri nutrea Trei-ochi, că venea numai ca s-o iscodească. Mînă capra pe unde era iarba mai înaltă și mai grasă și apoi grăi către soru-sa :

— Hai să ne așezăm puțintel pe iarbă ! Știu eu un cîntec, o minune !... N-ai vrea să-l auzi ?

Trei-ochi se învoi și ea bucuroasă, căci drumul cel lung, pe arșița soarelui, o cam moleșise. Se lăsă ușurel în iarbă și Doi-ochi începu să-i cînte la ureche :

— *Trei-ochi, ești trează, oare ?*

Dar în loc să continue cîntecul :

Trei-ochi, dormi, oare ?

Cîntă din neatenție :

— *Doi-ochi, dormi, oare ?*

Și cîntă așa, mereu :

— *Trei-ochi, ești trează, oare ?*
Doi-ochi, dormi, oare ?

Și începu s-o cuprindă somnul pe Trei-ochi, pînă cînd cei doi ochi îi adormiră de-a binelea ; dar cel de-al treilea, pe care cîntecul nu-l putuse vrăji, rămase treaz. Dar cum era vicleană, Trei-ochi închise și ochiul al treilea, ca să pară că-i și el cuprins de somn.

Scanned with OKEN Scanner

Din cînd în cînd însă trăgea cîte-o ocheadă și prindea cu privirea tot ce se petrecea în jur.

Iar Doi-ochi, fiind încredințată că Trei-ochi doarme în lege, strigă :

— Capră, behăie,
Masă, pune-te !

Și după ce mîncă și bău după pofta inimii, porunci mesei să dispară, cu tot ce avea pe dînsa :

— Capră, behăie,
Masă, ridică-te !

Dar vezi că Trei-ochi văzuse totul, hoțomana... Către seară, Doi-ochi se apropie de locul unde dormea soru-sa și, trezind-o, o cam luă în rîs :

— Ei, surioară, da știi c-ai dormit, nu glumă ! Strașnic te mai pricepi să pești capra !... Hai, scoală, că-i timpul s-o pornim spre casă !

Ajunseră ele acasă și Doi-ochi iar lăsă mîncarea neatinsă în strachină. Dar de astă dată nu-i mai merse, că Trei-ochi îi dezvălui mamă-si totul :

— Acum am aflat de ce nu vrea fudula asta să se mai atingă de mîncarea noastră ! Pe cîmp, cum îi spune caprei :

— Capră, behăie,
Masă, pune-te !

cît ai clipi, i se așterne dinainte o masă încărcată cu tot felul de mîncăruri alese, dar știi, niște bunătăți din care nu ne-am ospătat noi niciodată !... Și după ce se satură, numai ce-o auzi că spune :

— Capră, behăie,
Masă, ridică-te !

și masa dispare de parcă nici n-ar fi fost. Le-am văzut pe toate astea cum te văd și cum mă vezi. Nu-i vorbă, a încercat ea să mă adoarmă cu cîntecul ei, dar noroc că ochiul din frunte mi-a rămas treaz.

Auzind cele ce-i spune Trei-ochi, scorpia de babă se umplu de fiere și strigă :

— Cum, golanca asta să mănînce mai bine decît noi ! Lasă c-o să-i treacă ei pofta !

Se repezi furioasă în bucătărie, apucă un cuțit și-l înfipse în inima caprei, astfel că nevinovatul dobitoc își dădu pe loc duhul.

Cînd Doi-ochi văzu capra țeapănă și fără suflare, o cuprinse jalea și, nemairăbdînd să stea în casă, o porni în neștire pe cîmp. După ce obosi de atîta umblet, se așeză la o margine de drum și începu să plîngă cu lacrimi amare. Și, deodată, zîna fu din nou lîngă ea și-o întrebă cu blîndețe :

— Doi-ochi, de ce plîngi iarăși ?

— Cum să nu plîng, suspină Doi-ochi, dacă mama mi-a omorît capra ? În fiecare zi o rugam frumos, așa cum mă învățaseși matale, și-mi așternea numai bunătăți pe masă, de mîncam pe îndestulate. Dar acu' totul s-a sfîrșit : iar o să rabd de foame și-or să mă năpădească necazurile !

Zîna însă o îmbărbătă :

— Nu te necăji, Doi-ochi, ci mai bine ascultă de sfatul pe care ți-l dau, că e un sfat bun. Roagă-te de surorile

Scanned with OKEN Scanner

tale să-ţi dea măruntaiele caprei şi, de cum le-oi avea, îngroapă-le în pămînt, dinaintea uşii. De-i face aşa cum îţi spun, n-o să-ţi pară rău.

Şi pieri parcă luată de vînt.

Doi-ochi alergă îndată acasă şi le rugă pe cele două surori :

— Dragi surioare, daţi-mi şi mie ceva de la capră. Că doar nu cer cine ştie ce, şi m-aş mulţumi şi cu măruntaiele.

Surorile se porniră pe rîs :

— Dacă e vorba numai de-atîta, ia-le !

Doi-ochi luă măruntaiele şi, cînd se lăsă noaptea, le îngropă pe ascuns dinaintea uşii, aşa cum o povăţuise zîna.

A doua zi, cînd se treziră cu toatele şi dădură să iasă pe uşă, ce să vezi : drept în faţa lor se înălţa o minunăţie de pom, cu frunzele de argint şi încărcat cu poame de aur ! Şi era mărul ăsta atît de frumos, că nu cred să-i fi găsit pereche pe lume. Fetele căscau ochii de mirare şi se minunau cum de-a putut creşte peste noapte un asemenea pom. Dar Doi-ochi pricepu că mărul răsărise din măruntaiele caprei, căci el crescuse tocmai pe locul unde ea le îngropase.

După ce li se mai potoli mirarea, baba o îndemnă pe Un-ochi :

— Urcă-te în pom, fata mea, şi culege nişte mere !

Un-ochi se urcă în pom, dar cum dădea să apuce un măr de sus, crengile îi scăpau din mîini de parcă le-ar fi gonit vreun duh. Încercă ea de mai multe ori, dar de

Scanned with OKEN Scanner

fiecare dată o păţea la fel. Şi deşi se căznise din răsputeri şi se înverşunase, nu putu culege nici un măr.

Văzînd că Un-ochi se trudeşte degeaba, maică-sa o strigă pe fata cealaltă :

— Trei-ochi, ia urcă-te tu în pom, că soru-ta nu-i bună de nimic ! Cu cei trei ochi ai tăi o să vezi mai bine merele decît Un-ochi.

Un-ochi se dădu jos din pom şi se urcă soru-sa. Dar nici ea nu se dovedi mai îndemînatică. De-ar fi stat printre crengi o veşnicie, tot n-ar fi reuşit să apuce un măr, că de îndată ce întindea mîna, merele se dădeau la o parte.

Pînă la urmă, baba îşi pierdu răbdarea şi, cum era supărată foc, se urcă şi ea în pom. Dar o păţi la fel ca şi cele două fete ale sale : cînd credea c-a pus mîna pe-un măr, mărul numai ce-i scăpa printre degete, de rămînea cu mîinile-n gol... Şi aşa se făcu că n-a putut culege nici unul...

Atunci Doi-ochi spuse :

— Ia să încerc şi eu, poate c-oi izbuti.

Dar surorile o înfruntară :

— Te-ai găsit tocmai tu !... Ce ispravă ai putea face cu ăi doi ochi ai tăi ?

Fata nu luă însă seama la vorbele lor şi se urcă în pom. Şi de cum ajunse sus, merele de aur nu se mai traseră îndărăt, ci-i veneau la îndemînă, numai bine să le culeagă. Şi aşa adună Doi-ochi o poală plină. Maică-sa i le luă îndată pe toate şi se înfurie la gîndul că numai nevolnica de Doi-ochi izbutise să culeagă merele, în

timp ce ea și cele două fiice ale sale nu putuseră face nici o ispravă. Și-n loc să-i mulțumească cu toatele, prinseră și mai mare ură pe dînsa și începură a o prigoni și mai mult.

Într-o zi, cum stăteau tustrele în jurul pomului, se întîmplă să treacă pe-acolo călare un tînăr ce părea a fi de neam.

Zărindu-l de departe, cele două surori strigară :

— Doi-ochi, ascunde-te repede, să nu ne faci cumva casa de ocară !

Și apucînd în grabă un butoi ce se afla lîngă pom, îl răsturnară peste Doi-ochi și mai tupilară sub el și merele de aur pe care tocmai le culesese fata.

Călărețul se apropie de poartă și, ce să vă spun ! era un voinic de flăcău, tare mîndru la chip ! Opri calul și, parcă fermecat, rămase cu ochii aţintiţi la minunăția de pom cu frunze de argint și poame de aur.

— Al cui o fi pomul ăsta nemaivăzut ? întrebă el pe cele două surori. Că de mi-ar dărui și mie o creangă, i-aș da orice mi-ar cere în schimb.

Cele două surori îl încredințară că pomul e al lor și se arătară bucuroase să-i poată îndeplini dorința. Dar oricît se străduiră să rupă o creangă, totul fu zadarnic : crengile cu poame se trăgeau tot mereu înapoi, de nu fu chip să apuce nici una din ele barem o crenguță.

Atunci flăcăul le zise :

— Mare minune și asta ! V-ați lăudat c-ar fi pomul vostru și, cînd colo, nu sînteți în stare să rupeți măcar o creangă din el !...

Scanned with OKEN Scanner

Dar ele nu și nu, o țineau întruna că pomul ar fi al lor.

Doi-ochi auzise totul, și, înciudată că surorile ei nu spuneau adevărul, ridică butoiul și dădu drumul la cîteva mere, care se opriră tocmai la picioarele flăcăului. Cînd le văzu, acesta rămase cu ochii la ele, uimit, și întrebă de unde veneau merele. Și cum n-avură încotro, surorile trebuiră să mărturisească, spășite, că mai au o soră, dar că pe sora lor nu o puteau lăsa să se înfățișeze dinaintea flăcăului, căci nu avea decît doi ochi, ca toți oamenii de rînd... Călărețul nu luă seamă la vorbele lor și, cum voia s-o vadă, strigă :

— Doi-ochi, unde ești ? Ia vino încoa' !...

Atunci Doi-ochi ieși fără teamă de sub butoi și călărețul, fermecat de-o asemenea frumusețe nepămînteană, îi vorbi cu toată căldura :

— Îmi spune inima că tu ai să poți rupe o creangă din pom !

— De bună seamă c-am să pot, răspunse Doi-ochi, că doar e pomul meu.

Se urcă în pom și, fără nici un pic de osteneală, rupse o creangă cu frunze subțirele de argint și poame de aur și-o întinse flăcăului.

— Cu ce te-aș putea răsplăti ? întrebă el.

— Vai de mine, sărmana ! De dimineață pînă seara trebuie să rabd de foame și de sete, și-mi duc viața numai în amar și suferință. De te-ai îndura să mă iei cu tine și să mă mîntui de chinul acesta, altceva nu mi-ar mai trebui !...

Scanned with OKEN Scanner

Flăcăul se aplecă spre ea şi, ridicînd-o uşurel, ca pe-o dulce povară, o aşeză lîngă el în şa şi-o aduse acasă, la palatul lui. Acolo porunci să i se dea cele mai frumoase veşminte şi să fie ospătată după pofta inimii. Şi fiindcă o îndrăgise nespus, o luă de nevastă. Şi prăznuiră o nuntă cu mare alai şi veselie.

Dacă văzură surorile că flăcăul cel frumos o ia pe Doi-ochi cu el, începură s-o pizmuiască şi mai mult pentru norocul care dăduse peste ea.

Dar de la o vreme parcă începu să li se ogoiască inima... Şi prinseră a gîndi ele în sinea lor : „Barem tot e bine că ne-a rămas un lucru de preţ : pomul cel minunat e aici şi, cu toate că niciodată n-o să-i putem culege roadele, o să i se ducă faima atît de departe, că o mulţime de oameni de prin toate colţurile lumii vor veni să-l privească şi să-l laude ! Şi cine ştie, poate c-o să ne surîdă iar norocul !“

Dar şi această speranţă se spulberă ca un vis. A doua zi dimineaţă, ia pomul de unde nu-i ! Pierise ca fumul... Şi odată cu el pierise şi nădejdea... Şi chiar în aceeaşi zi, privind pe fereastră, Doi-ochi văzu minunăţia de pom cu frunzele de argint în faţa iatacului ei... Ce alta ar fi putut să-i bucure mai mult sufletul ? Pomul îşi urmase stăpîna.

Trăi Doi-ochi ani mulţi, în bucurie şi fericire, şi aproape că uitase cîte avusese de pătimit de pe urma celor două surori haine. Dar iată că într-o bună zi, două femei sărmane bătură la poarta castelului, cerînd de pomană. Şi privindu-le mai cu luare-aminte, Doi-ochi recunoscu

Scanned with OKEN Scanner

în cele două cerșetoare pe surorile ei. Săraciseră într-atît, că ajunseseră să meargă din poartă-n poartă, cerînd să fie miluite măcar c-un codru de pîine.

Doi-ochi le primi cu bucurie și se îngriji ca de acum încolo să nu mai ducă lipsă de nimic. Iar cele două surori haine, văzînd atîta bunătate din partea ei, se căiră amarnic pentru răul pe care i-l făcuseră în tinerețe.

Scanned with OKEN Scanner

FRUMOASA ADORMITĂ

A fost odată, în vremurile de demult, a fost un împărat și-o împărăteasă, și cum nu se îndurase soarta să le hărăzească un urmaș, nu trecea zi în care să nu se tînguie amîndoi : „Cît de goală ne e casa și ce fericiți am fi de-am avea și noi un copil !“ Dar coconul cel mult dorit se lăsa așteptat de multă vreme...

Și iată că-ntr-un sfîrșit, pe cînd împărăteasa se scălda în apa unui rîu, o broască sări din unde, pe prundișul malului, și-i grăi astfel :

— Află, măria-ta, că-ți va fi îndeplinită dorința ; căci, pînă a nu trece anul, vei aduce pe lume o fetiță.

Și se împlini întocmai ceea ce spusese broasca ; împărăteasa născu o fetiță, și atît era de frumoasă fetița, că împăratul nu-și mai încăpea în piele de bucurie. Cum voia să se împărtășească și alții din bucuria lui, măria-sa dădu o mare petrecere, la care pofti nu numai rudele, prietenii și cunoscuții, ci și ursitoarele, ca să le cîștige toată bunăvoința și grija față de soarta copilei.

În toată țara aceea erau treisprezece ursitoare, dar pentru că împăratul nu avea decît douăsprezece talere de aur în care să le servească bucatele, una din ele nu fu poftită la ospăț. Petrecerea se prăznui cu mare stră-

Scanned with OKEN Scanner

lucire și, cînd fu să se încheie, ursitoarele înzestrară copila cu cele mai alese daruri : una îi hărăzi să se bucure de virtute, a doua — de frumusețe, a treia — de bogăție, și așa, pe rînd, ursitoarele îi dăruiră tot ce-și poate dori omul pe lumea asta. În clipa cînd cea de-a douăsprezecea ursitoare tocmai își sfîrșea urarea, numai ce intră valvîrtej cea de-a treisprezecea. Pasămite, venise să se răzbune pentru că nu fusese poftită și ea la serbare. Și, fără ca măcar să arunce cuiva vreo privire, rosti cu glas tunător :

— Cînd va împlini fata cincisprezece ani, să se-nțepe c-un fus și să moară !

Apoi nu mai adause nici un cuvînt și, întorcînd tuturor spatele, părăsi sala tronului. Toți încremeniseră de spaimă, dar cea de-a douăsprezecea ursitoare, care nu-și isprăvise de rostit urarea, se apropie de leagăn și, fiindcă nu-i sta în putință să ridice blestemul, ci doar să-l mai îndulcească, glăsui așa :

— ...Dar să nu fie moartă, ci să cadă într-un somn adînc, care să țină o sută de ani !

Împăratul, care dorea din tot sufletul s-o ferească pe iubita-i copilă de năpasta blestemului, dădu poruncă să se pună pe foc toate fusele din împărăție.

În ăst timp, fetița creștea și însușirile cu care o înzestraseră ursitoarele își arătau roadele cu prisosință : era atît de frumoasă, de cuminte, de prietenoasă și de înțeleaptă, că oricine o vedea o îndrăgea pe dată.

Se întîmplă însă că tocmai în ziua în care domnița împlinea cincisprezece ani, împăratul și împărăteasa să fie duși de-acasă și fata să rămînă singură în palat,

Ca să-i treacă de urît, luă la rînd încăperile ; zăbovi ea prin tot felul de săli și odăi și colindă așa, după pofta inimii, ceasuri întregi, pînă ce ajunse și la un turn vechi. Urcă scara îngustă și întortocheată ce ducea sus și se pomeni în dreptul unei uși micuțe. În broască era vîrîtă o cheie ruginită și cînd o răsuci, ușa sări în lături și fetei îi fu dat să vadă într-o cămăruță o femeie bătrînă, bătrînă, care sta și torcea cu sîrguință un fuior de in.

— Bună ziua, bătrînico, spuse domnița, da' ce faci aici ?

— Iaca, torc și eu ! răspunse bătrîna, dînd din cap.

— Da' ce naiba-i aia de se răsucește așa de repede ? întrebă fata și, luînd fusul în mînă, încercă și ea să toarcă.

Dar de-abia-l atinse, că se și împlini blestemul ursitoarei și domnița se înțepă la un deget.

În clipa în care simți înțepătura, fata căzu pe patul care se afla acolo și se cufundă într-un somn adînc. Și somnul ăsta cuprinse întreg palatul : împăratul și împărăteasa, care tocmai atunci se întorseseră acasă și intraseră în sala tronului, adormiră pe loc, și odată cu ei adormi întreaga curte. Adormiră și caii în grajd, și cîinii prin cotloanele curții, și hulubii pe acoperiș, și mușțele pe pereți ; ba chiar și focul care ardea în vatră își potoli văpaia și se stinse cu totul. Friptura încetă de-a mai sfîrîi, iar bucătarul, care tocmai se pregătea să-și apuce de chică ucenicul, fiindcă făcuse o boroboață, îi dădu drumul și adormi și el. Chiar și vîntul își opri suflarea și nici o frunzuliță nu se mai mișca în copacii din preajma palatului.

Și ce să vezi : de jur împrejurul palatului începu să crească un tufăriș de mărăcini, ca un gard viu ! An de an,

Scanned with OKEN Scanner

mărăcinișul se înălța tot mai mult și, în cele din urmă, cuprinse toți pereții, pîn' la căpriori, ba se mai întinse și pe deasupra, de nu mai puteai vedea palatul defel, nici chiar steagul de pe acoperiș.

A mers vestea-n lume despre frumoasa adormită, căci așa o numeau toți pe tînăra domniță ; și la cîte-un răstimp se găsea cîte un fiu de crai, care încerca să străbată prin tufărișul de mărăcini și să pătrundă pînă la palat.

Dar de răzbit, n-a răzbit nici unul, din pricină că mărăcinii se prindeau laolaltă ca și cînd ar fi avut niște mîini ghimpoase și nu-i lăsau să înainteze măcar un pas.

După amar de ani, prin acele meleaguri iată că mai veni un fecior de împărat. Și întîlnindu-se el cu un bătrîn, acesta-i povesti despre gardul de mărăcini care împrejmuia palatul de ani și ani... Și-i mai zise că-n palat, o fiică de crai, frumoasă cum nu se mai află alta pe lume, dormea somn adînc, de vreo sută de ani. Și că tot de atunci dorm și împăratul, și împărăteasa, și toți curtenii... Și mai știa bătrînul, de la bunicu-său, că se perindaseră pe-acolo mulți feciori de împărat care încercaseră să răzbească la palat prin tufărișul de mărăcini, dar că toți s-au pierdut fără urmă, agățați printre spini, murind de-o moarte cumplită.

Atunci tînărul îi vorbi cu semeție :

— Mie nu mi-e teamă defel, și află c-am să mă duc s-o văd pe frumoasa adormită, chiar de-ar fi să-mi pierd viața !

Și oricît încercă bătrînul cel omenos să-l abată pe flăcău de la acest gînd, nu izbuti, căci acesta era neînduplecat în hotărîrea lui.

Se nimeri însă că tocmai atunci se împlineau cei o sută de ani și sosise ziua în care frumoasa adormită trebuia să se deștepte din somnul ei lung. Cînd feciorul de împărat se apropie de tufărișul de mărăcini, mai-mai nu-i veni să-și creadă ochilor, căci mărăcinii se prefăcuseră pe dată în puzderie de flori mari și frumoase, ce se dădeau la o parte din fața lui, lăsîndu-l să treacă nevătămat. Și după ce trecea el, cărarea se strîngea din nou și florile se preschimbau iarăși într-un zid ghimpos, de nestrăbătut. În curtea palatului văzu o mulțime de cai și niște ogari, care dormeau pe lespezile de piatră. Pe acoperiș, hulubii dormeau cu căpșoarele vîrîte sub aripi... De-ndată ce intră în palat, văzu același lucru : muștele dormeau pe pereți, iar în bucătărie, bucătarul ținea mîna întinsă, ca și cum ar fi vrut să apuce de chică pe ajutorul său, în timp ce o slujnică ședea pe-un scăunel, avînd în față o găină neagră, pe care abia apucase s-o jumulească de cîteva pene, cu o sută de ani în urmă.

Și feciorul de crai merse mai departe, pînă ce ajunse în sala tronului. Aici îi găsi pe toți curtenii dormind un somn ca de plumb, iar mai în fund, sus, pe tron, dormeau împăratul și împărăteasa. Colindă el mereu alte și alte încăperi, fără să se oprească măcar o clipă. Și tot palatul era cufundat într-o tăcere așa de adîncă, încît îți puteai auzi răsuflarea. În cele din urmă, flăcăul ajunse în turn și deschise ușa cămăruței în care dormea tînăra domniță. Și era atît de frumoasă în somnul ei, că feciorul de împărat nu-și mai putu lua ochii de la ea și, aplecîndu-se, o sărută.

Scanned with OKEN Scanner

Dar de îndată ce-o atinse cu buzele, frumoasa adormită clipi din gene, deschise ochii și-l privi cu drag. Coborîră apoi amîndoi din turn și, ca la un semn, împăratul și împărăteasa se treziră și ei, și tot atunci se treziră toți curtenii. Se priveau unii pe alții, mirați, și mai-mai că nu le venea să-și creadă ochilor. Caii din curte se ridicară și începură să-și scuture coama ; ogarii săriră sprinten în sus, dînd vesel din coadă și gudurîndu-se ; hulubii de pe acoperiș scoaseră căpșoarele de sub aripi și, rotindu-și privirile în zare, își luară zborul spre cîmpie ; mușchii începură să se miște pe pereți bîzîind întruna ; focul din bucătărie se dezmorți și-și înteți vîlvătaia ; mîncarea de pe plită porni să clocotească ; friptura prinse iar să sfîrîie ; bucătarul trase o palmă zdravănă uceniculuí său, care prinse să țipe ca din gură de șarpe ; iar slujnica se apucă de jumulit găina și n-o mai lăsă din mînă pînă nu-i smulse toate penele...

Apoi se prăznui cu mare strălucire și alai nunta feciorului de împărat cu frumoasa adormită, și amîndoi trăiră fericiți pînă la sfîrșitul zilelor.

Scanned with OKEN Scanner

MUZICANȚII DIN BREMA

A fost odată un om, și omul ăsta avea un măgar, care de ani și ani tot cărase la moară saci cu grăunțe. Dar, de la un timp, bietului dobitoc i se împuținaseră puterile și nu mai era bun de nici o treabă. De aceea, stăpînul lui se gîndi într-una din zile că n-ar mai avea nici un rost să strice pe el bunătate de nutreț.

Măgarul pricepu însă că nu-l așteaptă vremuri prea bune și, fără să mai adaste, își luă tălpășița spre orașul Brema. Nu știu de unde-i venise-n gînd că acolo s-ar putea face muzicant al orașului. După ce merse el o bucată de vreme, iată că dădu peste un ogar care zăcea întins pe-o margine a drumului, răsuflînd din greu, de parcă ar fi făcut ocolul pămîntului.

— Ce gîfîi așa, măi Apucă-l-în-colți ? îl întrebă măgarul.

— Vai de păcatele mele, răspunse cîinele, pentru că sînt bătrîn și slăbesc din zi în zi tot mai mult și pentru că la vînătoare nu mă mai dovedesc bun de nici o ispravă, stăpînul meu și-a pus în gînd să-mi facă de petrecanie, și atunci mi-am luat repede tălpășița. Dar vorba e cu ce-o să-mi cîștig eu pîinea de-aci înainte ?

Scanned with OKEN Scanner

— Știi ceva, îi spuse măgarul, eu mă duc la Brema să mă fac muzicant. Hai cu mine, că s-o mai găsi și pentru domnia-ta un loc în taraf ! Eu o să cînt din lăută, iar tu o să baţi la toba mare.

Ciinelui îi plăcu propunerea, cum era să nu-i placă ! și plecară împreună mai departe. Merseră ei așa, pînă ce întîlniră în drum o pisică. Și-avea pisica asta o mutră jalnică, de parcă tot îi ningea și-i ploua !...

— Ei, Linge-barbă, de ce mi-ești atît de tristă ? Cine ţi-a stricat socotelile ? o întrebă măgarul.

— Cui i-ar arde să fie vesel, cînd i-a ajuns funia la par ? răspunse pisica. Pentru că anii bătrîneţii m-au cam adus de șale și mi s-au tocit colţii și pentru că-mi place mai mult să mă tolănesc după cuptor și să torc decît să alerg după șoareci, stăpînă-mea a vrut să mă înece. Am fugit eu de-acasă la timp, nu e vorbă, dar stau și mă socotesc : încotro s-o apuc acum ?

— Hai cu noi la Brema, că la serenade nu te-ntrece nimeni și, cu siguranţă c-o să-ţi găsești și tu un loc în taraful orașului.

Pisica socoti că sfatul ăsta nu-i rău deloc și se alătură celorlalţi doi. Și-au tot mers cei trei fugari, au tot mers și, trecînd ei prin faţa unei curţi, au văzut cocoţat pe-o poartă un cocoș care striga „cucurigu“ din toată puterea rărunchilor.

— Ce ţi s-a-ntîmplat de strigi așa, măi cocoșule ? îl întrebă măgarul. Astîmpără-te odată, că împuiezi urechile oamenilor !...

— Dau și eu de veste c-o să fie vreme frumoasă, dar la ce bun !... spuse cu tristețe cocoșul. Mîine-i duminică, și ne vin oaspeți. Dar vezi că stăpînă-mea nu se mai arată milostivă față de mine ; i-a spus bucătăresei c-ar pofti să mă mănînce la masă, în ciorbă, așa că în seara asta o să mă scurteze de cap... Acu-nțelegi de ce strig așa ? Strig și cu cît mai pot, cît mai sînt în viață...!

— Păi bine, Creastă-roșie, să te necăjești matale pentru atît !... îl dojeni măgarul. Hai mai bine cu noi la Brema. Că oriunde ai merge, ceva mai bun decît moartea tot o să afli... Ai un glas care te unge și, de te-ai învoi să cîntăm împreună, ne-ar asculta lumea cu gura căscată, zău așa !...

Cocoșul găsi că propunerea urecheatului e cît se poate de nimerită și tuspatru o porniră la drum. Merseră ei cît merseră, dar cum nu putură ajunge la Brema într-o singură zi, se văzură siliți să înnopteze într-o pădure. Măgarul și cîinele își făcură culcușul sub un copac mare, iar cocoșul și pisica se cățărară în rămurișul bogat. Dar cocoșul nu fu mulțumit de culcuș și zbură mai sus, pînă-n vîrful copacului, unde se simțea mai la adăpost. Înainte de a apuca să adoarmă, își mai roti o dată privirea în jur, și deodată i se păru că zărește în depărtare o luminiță. Atunci le strigă tovarășilor săi că nu prea departe de acolo trebuie să fie o casă, căci se zărește o lumină.

— Hai s-o întindem chiar acu' într-acolo, spuse cu hotărîre măgarul, că adăpostul ăsta nu prea e de soi !

Cîinele era la fel de zorit ; gîndea că, de-ar găsi pe-acolo niscaiva oase sau vreo bucățică de carne, i-ar prinde tare bine.

Scanned with OKEN Scanner

Porniră deci spre locul unde se vedea luminița și-n curînd o văzură scînteind și mai puternic ; și din ce se apropiau, lumina se făcea tot mai mare ; în cele din urmă ajunseră la casa unor tîlhari, care era luminată ca ziua. Măgarul, ca fiind cel mai înalt dintre ei, se apropie de fereastră și privi înăuntru.

— Ce vezi acolo, măi Urechilă ? îl întrebă cocoșul.

— Ce văd ? Apăi văd o masă încărcată cu mîncăruri și băuturi alese și niște tîlhari care stau în jurul ei și se înfruptă de zor.

— Așa ceva ne-ar prinde bine și nouă ! spuse cocoșul.

— Mai încape vorbă ! Numai de ne-am vedea în locul lor !... spuse măgarul, privind cu jind cum înfulecau tîlharii.

Chibzuiră ei în ce chip ar putea să-i pună pe tîlhari pe goană și, în cele din urmă, găsiră ce aveau de făcut. Măgarul își ridică picioarele dinainte și le propti de marginea ferestrei, cîinele sări pe spinarea măgarului, pisica se cățără pe spatele cîinelui, iar la urmă cocoșul își desfăcu aripile și, zburînd, se așeză pe capul pisicii. Și așa cum erau orînduiți, ca la un semn, porniră cu toții să cînte, fiecare pe viersul lui : măgarul răgea, cîinele lătra, pisica mieuna și cocoșul cutcuriga. După ce făcură o cîntare în toată regula, se năpustiră prin fereastră în odaie, de zăngăniră toate geamurile și se făcură țăndări.

De spaimă, tîlharii săriră-n sus ca niște apucați și, crezînd că niscaiva stafii au năvălit în casă, fugiră îngroziți în pădure. Iar cei patru tovarăși se așezară la masă și, luînd fiecare din ce mai rămăsese, se ghiftuiră de parcă i-ar fi așteptat un post de patru săptămîni.

Scanned with OKEN Scanner

După ce s-au ospătat în lege, cei patru muzicanți stinseră luminile și-și aleseră culcușul, fiecare după pofta inimii și după cum îi era firea.

Măgarul se culcă pe un maldăr de gunoi, cîinele se făcu covrig după ușă, pisica se tolăni pe cuptor, lîngă spuza caldă, iar cocoșul se cocoță pe grinda de sub bagdadie. Și cum veneau de la drum lung și erau osteniți, adormiră repede.

După ce trecu miezul nopții, tîlharii văzură de departe că-n casă nu mai ardea nici o lumină și că totul părea cufundat în tăcere. Atunci căpetenia le zise :

— Mi se pare că ne-am cam speriat de pomană !... S-ar cuveni să ne rușinăm c-am fost așa de slabi de înger!

Și trimise pe unul de-ai lor să cerceteze ce se mai întîmplă pe-acasă. Iscoada nu deslușì nimic care să-l pună pe gînduri ; casa părea cufundată în cea mai deplină liniște și, fără nici o grijă, intră în bucătărie și voi să aprindă o lumînare. Dînd de ochii scînteietori ai pisicii, îi luă drept cărbuni încinși și apropie de ei un băț de chibrit, ca să ia un foc. Dar pisica nu înțelese de glumă; îi sări în obraz și începu să-l zgîrie și să-l scuipe. Tîlharul trase o sperietură zdravănă și dădu să iasă afară pe ușa din dos. Dar nu scăpă cu una-cu-două. Cîinele, care sta lungit după ușă, se repezi la el și-l mușcă de picior. O luă atunci la goană prin curte și, cînd trecu pe lîngă maldărul de gunoi, îi arse măgarul o copită, de văzu stele verzi. Iar cocoșul, trezit de hărmălaia de-afară, începu să strige de pe grindă : „Cu-curigu, cu-curiguu !“... Atunci tîlharul își luă picioarele la spinare și nu se opri decît în

Scanned with OKEN Scanner

fața căpeteniei tîlharilor, căruia îi înșiră toate grozăviile prin cîte trecuse.

— Vai de viața noastră !... În casă s-a cuibărit o cotoroanță afurisită, care mi-a zgîriat tot obrazul cu niște gheare lungi și ascuțite ; iar la ușă, cine crezi că stătea ? unul cu un cuțit, pe care mi l-a înfipt în picior !... Socoteam c-am scăpat ! Da' ți-ai găsit să scapi așa ușor ! În ogradă, o namilă neagră m-a pocnit cu o măciucă, iar sus, cocoțat pe acoperiș, sta însuși judecătorul și tot striga: „Aduceți-mi-l încoace pe tîlhar ! Aduceți-mi-l !"... Dacă am văzut că așa stă treaba, am fugit de-mi sfîrîiau călcîiele...

Din seara aceea, tîlharii n-au mai cutezat să se apropie de casă, iar cei patru muzicanți din Brema s-au simțit atît de bine acolo, că nu s-au mai îndurat să plece...

Și toate cîte le-ați auzit mi le-a spus și mie, chiar adineauri, un fîrtat de-al meu. Și cred că nu și-a răcit gura degeaba...

CROITORAȘUL CEL VITEAZ

A fost odată... Într-o frumoasă dimineață de vară, un croitoraș ședea la masa lui de lucru, de lîngă fereastră și, cum era plin de voioșie, cosea de zor și mîinile parcă-i alergau singure pe însăilătură. Tocmai într-acest timp se întîmplă să treacă pe stradă o țărancă, strigînd cît o lua gura :

— Magiun bun de vînzare ! Hai la magiun !

Cuvintele femeii îi sunară plăcut în auz și, scoțîndu-și pe fereastră căpșorul cel drăgălaș, croitorașul îi zise :

— Ia vino sus, dragă mătușică, la mine o să-ți desfaci repede toată marfa !

Femeia urcă anevoie cele trei trepte, din pricină că avea un coș tare greu, și cînd ajunse în camera croitorului, acesta o puse să dezlege și să-i arate toate oalele cu magiun. Le cercetă cu atenție, nu cumva să se înșele, le cîntări în mînă, pe rînd, își vîrî nasul în fiecare, și-n cele din urmă îi spuse :

— Da, da, nu-i tocmai rău !... Ia cîntărește-mi, dragă mătușică, așa, ca la vreo patru uncii [1]. Adică, ia stai, poate să fie chiar și-un sfert de funt [2], că doar n-o să sără-

[1] uncie — 10 grame.
[2] funt — aproximativ o jumătate de kilogram.

cesc din pricina asta ! Femeia, care trăsese nădejde că-i un muşteriu bun şi c-o să-i facă cine ştie ce vînzare, îi cîntări cît ceruse, dar plecă îmbufnată şi bombănind.

„Magiunul ăsta cred c-o să-mi priască al naibii ! îşi spuse croitoraşul în sinea lui... Şi-o să-mi dea şi putere, nu glumă !“

Scoase pîinea din dulap, îşi tăie o bucată zdravănă şi nu se zgîrci defel s-o ungă cu magiun din belşug. „Ei, ştiu eu c-o să-mi placă mult, se bucură el, dar nu m-ating de ea pînă nu dau gata vesta !...“

Puse felia de pîine cît mai aproape de el, s-o aibă tot timpul în faţa ochilor, şi se apucă să coasă mai departe. Şi de bucuros ce era, făcea împunsături din ce în ce mai repezi. În vremea asta, mirosul cel dulce al magiunului se răspîndi în toată odaia şi ajunse la droaia de muşte care moţăiau pe pereţi.

Atrase de mirosul plăcut, acestea dădură buzna să se aşeze grămadă pe bucata de pîine.

— Hei, muştelor, da' cine v-a chemat aici ? ! strigă înciudat croitoraşul, încercînd să alunge oaspeţii nepoftiţi.

Dar muştele, care nu înţelegeau deloc graiul oamenilor, nu se lăsară izgonite, ci tăbărîră puzderie asupra ospăţului.

Atunci croitoraşul îşi ieşi din sărite şi, apucînd o basma, începu să lovească fără cruţare în grămada de muşte. „Păi dacă-i aşa, las' pe mine, că vă-nvăţ eu minte !“ îşi zise el.

Ridică basmaua, numără şi, ce credeţi : nu mai puţin de şapte muşte zăceau moarte în faţa lui, cu picioruşele ţepene !

„Da' știi că îmi ești voinic, mă băiete ! se grozăvi el, și-și admiră singur vitejia. O ispravă ca asta se cuvine s-o afle pe dată tot tîrgul !..." Își croi la iuțeală un brîu, îl cusu bine să fie trainic și brodă pe el, cu litere de-o șchioapă :

„Șapte dintr-o lovitură !"

„...Da' ce, parcă tîrgul ăsta al nostru, e de ajuns ? continuă să vorbească cu sine însuși ; de fapt, lumea întreagă ar trebui să-mi afle isprava, că doar nu e un fleac !" Și de voios ce era, inima începu să-i tresalte ca o codiță de miel...

Se socoti el ce se socoti, și cum atelierul i se păru prea neîncăpător pentru o asemenea vitejie ca a lui, își încinse brîul, hotărît să-și încerce norocul în lumea largă.

Înainte de-a porni la drum, scotoci prin toată casa, doar-doar de-o afla ceva de-ale gurii, ca să ia cu el, dar nu găsi decît o bucată de brînză veche, pe care se grăbi s-o vîre în buzunar.

Nici nu apucase bine să treacă de poartă și numai ce zări o pasăre care se încurcase într-un mărăciniș și se zbătea să iasă de acolo. O scoase dintre mărăcini și-o vîrî și pe ea în buzunar, lîngă bucata de brînză. Apoi o porni voinicește la drum, și ușurel și sprinten cum era, pas să se prindă oboseala de el. Drumul pe care-l apucase ducea peste un munte, și cînd se văzu în creștetul lui, dădu peste o namilă de uriaș care privea liniștit în zare. Croitorașul se apropie de dînsul, fără teamă, și se și băgă în vorbă cu el :

— Bună ziua, frate-miu ; după cum văd, stai aici, la viață tihnită, și te mulțumești să măsori doar cu ochii lumea ! Păi asta-i treabă pentru un voinic ca tine ? ! Și oare se cade să te lași în dorul lelii ? !... Eu nu mă mulțumesc

doar cu atît și am pornit să colind lumea largă, ca să-mi încerc puterile și norocul... N-ai vrea cumva să vii cu mine ?

Uriașul se întoarse cu dispreț spre croitoraș și n-avu decît un singur răspuns :

— Ți-ai și găsit cu cine să mă-nsoțesc ! C-un țîști-bîști, c-un coate-goale !...

— Ce-ai spus ? ! Na, citește ici, ca să-ți dai seama cu cine ai de-a face și p-ormă să vorbim... se grozăvi croitorașul nostru și-și descheie haina, arătîndu-i uriașului brîul.

Uriașul citi : „Șapte dintr-o lovitură !“ și cum credea că-i vorba de șapte oameni doborîți de croitoraș dintr-o dată, începu să se uite parcă mai altfel la fărîma de om ce-i stătea în față. Dar în sinea lui tot nu-l crezu în stare de asemenea faptă și socoti de cuviință să-l pună la încercare.

Luă de jos un pietroi și mi ți-l strînse în pumn, pînă ce începu să picure apă dintr-însul.

— Hai, fă și tu ca mine, de ești chiar atît de voinic pe cît spui ! îl îmbie uriașul.

— Numai atît ? !... păru să se mire croitorașul. Păi asta-i o joacă de copil pentru unul ca mine !

Nici nu-și termină bine vorbele și, băgînd mîna în buzunar, scoase bucata de brînză și-o strînse-n pumn pînă țîșni tot zerul din ea.

— Acu', ce mai ai de zis ? îl înfruntă croitorașul.

Uriașul tăcu încurcat, dar parcă tot nu-i venea a crede că fărîma asta de om are atîta putere. Și ca să-l mai încerce o dată, ridică un alt pietroi din pulberea drumului și-l zvîrli atît de sus, că abia îl mai puteai zări cu ochii.

Scanned with OKEN Scanner

— Ei, pricăjitule, ia să te văd și pe tine ce poți !...

— Strașnică azvîrlitură, n-am ce zice, răspunse croitorașul, dar vezi că, pînă la urmă, pietroiul pe care-l aruncași tot s-a întors pe pămînt !... Eu o să azvîrl unul și n-o să se mai întoarcă niciodată...

Acestea zicînd, scoase pasărea din buzunar și-i dădu drumul în văzduh. Bucuroasă la culme că-și recăpătase libertatea, păsărica se avîntă în înaltul cerului și nu se mai întoarse.

— Ei, cum îți plăcu zvîrlitura asta, frate-miu ? !... îl cam luă peste picior croitorașul.

— Ce să zic, văd că la aruncat te pricepi ! recunoscu uriașul, cam în silă. Da' e vorba : de altele ești bun ? Să cari în spinare o povară mai ca lumea ai putea ? Sau te dor șalele ? !...

Îl duse pe croitoraș la un coșcogeamite stejar, care zăcea doborît la pămînt, și-i zise :

— Ia să te văd ! De ești chiar atît de voinic pe cît spui, ajută-mă să scot copacul ăsta din pădure !

— Da' cum să nu, bucuros ! răspunse croitorașul. Hai, treci de ia în spinare tulpina cu partea dinspre rădăcină, iar eu o să duc coroana, că doar crăcile și frunzișul is partea cea mai grea.

Uriașul își săltă tulpina pe umăr, iar croitorașul, al naibii, odată-mi sări pe-o creangă. Și cum matahala nu mai putea să-și întoarcă defel capul înapoi, trebui să care în spate tot copacul, ba-l mai cără și pe croitoraș pe deasupra ! Ghiujul ședea liniștit pe creanga lui și fluiera plin de voioșie cîntecul : „Trei croitorași au ieșit călare din oraș", ca

și cînd ar fi fost o joacă pentru el să ducă-n spinare asemenea greutate.

Uriașul cără copacul o bucată bună de drum, dar la un moment dat simți că-l lasă puterile și strigă gîfiind :

— Oprește, mă, că nu mai pot ; prea e greu ! Trebuie să-l dau jos din spinare, că m-a deșelat...

Croitorașul sări sprinten de pe creangă și, apucînd trunchiul cu amîndouă mîinile, de parcă l-ar fi cărat tot timpul pînă atunci, începu să-și rîdă de bietul uriaș :

— Poftim, coșcogeamite matahală și nu e în stare să ducă-n spate un fleac de copac ca ăsta !...

Merseră ei ce mai merseră împreună și se nimeriră să ajungă în fața unui cireș. Uriașul apucă numaidecît crengile de sus, încărcate cu cireșe pîrguite și, aplecînd trunchiul pomului pînă-n dreptul voinicului nostru, îl îndemnă să-l prindă în mînă, ca să poată culege cireșe cît i-o fi voia. Dar vezi că voinicul nostru era prea slăbuț ca să poată ține pomul, și cînd uriașul îl lăsă din mînă, cireșul își ridică deodată crengile, săltîndu-l în aer și pe croitoraș. Mult nu trecu și se pomeni iar pe pămînt, viu și nevătămat. Vă închipuiți dumneavoastră că acum fu rîndul uriașului să-l ia în zeflemea !

— Cum vine asta, voinicosule, n-ai nici măcar atîta putere să ții locului niște crengi atît de subțirele ? !...

— Ia auzi-l ce vorbește !... Păi putere am cîtă poftești ! ... se grăbi croitorașul să răspundă. Ce, asta ar putea să fie un lucru anevoie pentru unul care a doborît șapte dintr-o lovitură ? Da' e vorba c-am sărit peste pom din cu totul altă pricină... Auzii prin tufișurile alea niște vînători

care tot slobozeau focuri de pușcă și am fost curios să văd și eu ce e. Sări și tu ca mine, de poți !...

Uriașul își făcu vînt, dar oricît încercă el, nu fu în stare să sară peste pom, ci rămase agățat cu picioroangele printre crăci. Și se întîmplă ca și de data asta să se arate mai dibaci croitorașul. Atunci uriașul încercă altceva :

— De ești atît de voinic pe cît spui, atunci hai cu mine în peștera uriașilor, să-mîi acolo peste noapte.

Croitorașul se învoi bucuros și-l urmă. Intrară ei în peșteră, și numai ce dădură cu ochii de o mulțime de uriași care stăteau roată în jurul unui foc. Și fiecare matahală ținea în mînă cîte-o oaie friptă și se înfrupta din ea. Croitorașul cătă cu atenție împrejur și-și spuse în sinea lui : „Oricum, aici tot te miști mai în voie decît în chichineața aia de atelier !“

Uriașul îl duse în dreptul unui pat și-l îmbie să se culce în el și să doarmă cît i-o fi voia. Dar vezi că patul ăsta era prea mare pentru croitorașul nostru, așa că nu se culcă în el, ca toți oamenii, ci se ghemui într-un colțișor. Pe la miezul nopții, socotind că croitorașul e toropit de somn, uriașul se sculă fără să facă pic de zgomot și, apucînd un drug mare de fier, izbi în pat cu atîta putere, că-l sfărîmă în două.

„De-acu', s-a zis cu lăcusta asta afurisită !“ se bucură el.

A doua zi, în zori, uriașii o porniră în pădure și nici nu-l luară în seamă pe croitoraș. Uitaseră cu totul de el. Cînd colo, ce să vezi : al naibii ghiuj pășea pe urmele lor, voios și plin de semeție ! Tare se mai înspăimîntară atunci uriașii văzîndu-l și, temîndu-se să nu se încaiere cumva

Scanned with OKEN Scanner

cu ei și să-i facă pe toți chisăliță, o luară la goană de le sfîrîiau călcîiele, nu alta.

Croitorașul își văzu de drum spre alte meleaguri și, drept să vă spun, nasul lui cel ascuțit se dovedi călăuză strașnică !

După ce colindă el prin fel și fel de locuri, într-o zi se întîmplă să ajungă în curtea unui palat mare.

Și cum se simțea tare trudit, se întinse pe iarbă și îndată îl prinse somnul.

În timp ce dormea, oamenii de pe acolo se grămădiră în jurul lui, să-l vadă mai de aproape, și rămaseră cu gura căscată cînd băgară de seamă că pe brîul cu care era încins flăcăul stătea scris : „Șapte dintr-o lovitură !"

— Vai de zilele noastre, începură ei a se văicări, da' ce-o fi căutînd pe la noi viteazul ăsta, că doar e vreme de pace ! Trebuie că e vreo căpetenie de oști...'

Alergară de îndată să-l vestească pe împărat și-și dădură cu părerea că un asemenea voinic le-ar fi de mare trebuință de s-ar porni vreun război. Și că, în nici un caz, n-ar trebui să fie lăsat să plece.

Împăratul socoti că sfatul poporenilor e cum nu se poate mai bun și trimise pe unul din sfetnicii săi de încredere la croitoraș, să stea pe-ndelete de vorbă cu el și să afle de nu se învoiește să se bage lefegiu în oastea împărăției. Și cum voinicul nostru încă mai dormea, curteanul așteptă pînă ce-l văzu că se trezește. Și-n timp ce croitorașul își dezmorțea mădularele și se freca la ochi, curteanul și îi spuse despre ce era vorba.

Scanned with OKEN Scanner

— Păi pentru asta am și venit aici ! răspunse croitorașul. Sînt gata să-mi pun paloșul în slujba împăratului !

Voinicul nostru se bucură de mare cinstire și împăratul avu grijă să-i dea în dar o minunăție de casă cum nu aveau mulți dregători, dintre cei mai aleși.

Vezi însă că celelalte căpetenii din oaste începură să-l pizmuiască pe voinic și-ar fi vrut să-l știe plecat peste mări și țări.

— Cum o scoatem la capăt cu ăsta, se întrebau oamenii unii pe alții, dacă ne-om lua cumva la harță cu el ? ! Că de s-o năpusti asupra noastră, cum îi e obiceiul, șapte dintr-o lovitură doboară... Și dintre noi, nici unul n-are asemenea putere !

Mai vorbiră ei ce mai vorbiră, și pînă la urmă chitiră să meargă cu toții la împărat și să-i ceară să le dea drumul din oștire.

— Nu ne simțim în stare, măria-ta, să luptăm cot la cot cu unul ca el, care doboară șapte dintr-o lovitură ! se plînseră ei stăpînului lor.

Împăratul fu foarte mîhnit la gîndul că din pricina unui singur om ar putea să se înstrăineze de toți slujitorii cei credincioși și că ar putea chiar să-i piardă. Și se căina amar că făcuse neghiobia de a-l fi luat în slujba sa. Chibzui el ce chibzui cum să scape cît mai repede de voinic, dar vezi că nu era chiar atît de ușor !... Să-i dea papucii de-a dreptul, nu cuteza, de teamă ca viteazul să nu-i facă de petrecanie lui și întregii sale oștiri și, după aceea, să se înscăuneze el în jilțul domnesc. Multă vreme se zbătu împăratul cum să se descotorosească de nepoftitul ăsta și-n cele din urmă îi veni în minte un gînd, o minune.

Printr-un curtean trimise vorbă croitorașului că l-ar ruga să-l ajute într-o treabă care ar fi floare la ureche pentru un om atît de viteaz ca el.

Și curteanul îi povesti că într-o pădure din apropierea cetății de scaun se pripășiseră doi uriași, și că blestematii aceștia nu făceau altceva decît să prade, să ucidă și să dea foc, făcînd să se piardă zeci de vieți nevinovate și pricinuind mari pagube. Și-i mai zise că, pînă atunci, oricine se-ncumetase să se apropie de ei își pusese viața în primejdie. Iar de s-ar arăta el gata să le vină de petrecanie acestor uriași, împăratul l-ar răsplăti pe măsura faptei lui vitejești și i-ar da de soție pe singura lui fiică și drept zestre o jumătate din împărăție. Și o sută de călăreți i-ar sta oricînd în preajmă, să-i asculte poruncile și să-l ajute la nevoie.

„Ei, așa chilipir mai zic și eu că-i de mine ! Strașnic m-a mai nimerit !... gîndi croitorașul în sinea lui. Că, vezi, cu o domniță frumoasă ca o cadră și c-o jumătate dintr-o împărăție nu prea te întîlnești chiar în fiece zi !...“

Și continuîndu-și parcă gîndul, grăi către trimisul împăratului :

— Nici nu mai începe vorbă că mă-nvoiesc ! Și să-i duci veste împăratului că am eu grijă de uriașii aceia și-o să-i fac să-și lase oasele în codru... Iar de cei o sută de călăreți nu duc lipsă, că cine doboară șapte dintr-o lovitură n-o să se teamă de doi, fie ei uriașii uriașilor.

Croitorașul porni cît mai degrabă spre acea pădure și cei o sută de călăreți îl urmară de aproape. De îndată ce ajunse la marginea pădurii, voinicul grăi către însoțitorii săi :

Fănuș N. Neagu

— Aşteptaţi-mă aici, că mă răfuiesc eu şi singur cu uriaşii şi, n-aveţi nici o grijă, la amîndoi o să le fac de petrecanie !...

Apoi se înfundă în pădure şi începu să cerceteze cu de-amănuntul, ba în dreapta, ba în stînga, fiecare desiş. Mult timp n-a trecut şi odată mi i-a zărit pe cei doi uriaşi. Dormeau buştean la umbra unui copac şi sforăiau atît de tare, că se zbăteau crengile în jurul lor ca bătute de furtună. Croitoraşul, care nu era leneş din fire, îşi umplu repede buzunarele cu pietre şi se căţără în copac, de-ai fi zis că-i o veveriţă.

Dar cum se urcase prea sus, se lăsă să alunece pe o creangă, pînă ce ajunse taman deasupra locului unde îşi făceau somnul uriaşii. Apoi, zvîrr ! începu să arunce cu pietre în pieptul unuia dintre ei. Cum era toropit de somn, uriaşul nu simţi nimic multă vreme, dar pînă la urmă se trezi şi, înghiontindu-şi prietenul, îl întrebă :

— Ce te-a apucat, mă, să dai în mine ?

— Pesemne că visezi ! răspunse celălalt. De unde ai mai scos-o că dau în tine ?

Adormiră ei din nou şi croitoraşul doar atît aştepta. Ţintind bine, îl pocni cu o piatră pe celălalt uriaş.

— Aoleu, da' asta ce-i ? ! ţipă acesta, ca ars. De ce mă loveşti ?

— Nu te-am lovit defel ! bombăni primul uriaş.

Se ciorovăiră ei aşa cîtva timp, dar cum erau tare obosiţi şi picau de somn, se lăsară păgubaşi şi începură iar să tragă la aghioase. Croitoraşul îşi începu din nou jocul : alese din buzunar piatra cea mai grea şi-o azvîrli cu toată puterea în pieptul primului uriaş.

Scanned with OKEN Scanner

— Te cam întreci cu gluma, auzi !... răcni acesta, sărind în sus ca un apucat.

Și, înșfăcîndu-l de piept pe tovarășul său, îl izbi cu atîta putere de un copac, că se cutremură copacul din creștet și pînă la rădăcină. Dar parcă celălalt se lăsă mai prejos ? !... Și în curînd le sări arțagul în așa hal, că începură să smulgă copacii din jur, cu rădăcini cu tot, și să și-i repeadă, ca orbeții, unul în capul celuilalt, pînă ce se prăbușiră amîndoi la pămînt, de parcă i-ar fi lovit trăsnetul în aceeași clipă.

În timp ce cobora din copac cu iuțeală, croitorașul își spuse în sinea lui : „Mare noroc am avut că nu l-au smuls și pe ăsta în care eram cocoțat ; altminteri ar fi trebuit să sar ca o veveriță într-altul. Nu-i vorbă că nu mi-ar fi fost prea greu, că doar sînt ușor ca fulgul !...“

Trase apoi paloșul din teacă și-l împlîntă adînc, de vreo cîteva ori, în pieptul celor doi uriași. Într-un sfîrșit, se întoarse la călăreții care-l așteptau în marginea pădurii și le zise :

— Gata-i treaba ! Le-am venit de hac la amîndoi ; dar nu mi-a fost deloc ușor, zău așa !... În desperarea lor, să-i fi văzut cum smulgeau copacii din rădăcină, ca să se apere, dar poți să te pui cu unul ca mine, care doboară șapte dintr-o lovitură ? !...

— Nu cumva te-au rănit ? săriră să-l întrebe călărețiii.

— Auzi vorbă !... se supără croitorașul. Eu, rănit ? ! N-au fost în stare să-mi clintească măcar un fir de păr.

Călărețiii nu prea vrură să se încreadă în spusele lui și intrară în adîncul pădurii să vadă cu ochii lor care-i adevărul. Și nu mică le fu mirarea cînd dădură cu adevărat

peste cei doi uriași, scăldați într-o băltoacă de sînge... Iar în jurul lor se putea vedea o mulțime de copaci cu rădăcinile smulse din pămînt.

Croitorașul se înfățișă împăratului și-i ceru răsplata care i se cuvenea, dar acesta se căi amarnic pentru făgăduiala făcută și pe loc scorni altceva, cu gîndul să se descotorosească de nepricopsitul ăsta, care-i stătea ca un os în gît.

— Prea te grăbești voinicule, grăi pișicherul de împărat. Cuvîntul meu e cuvînt, da' mai înainte de a ți-o da pe fiică-mea de nevastă și jumătate din împărăție, se cuvine să mai săvîrșești încă o ispravă vitejească ! Și mare lucru nu-i pentru tine... Într-una din pădurile mele și-a făcut sălașul un inorog, și dihania asta mari pagube face. Încearcă de-l prinde și cu cît îl prinzi mai degrabă, cu atît va fi mai bine.

— Dacă-i vorba de-un inorog, lasă-l în seama mea ! De ăsta mă tem și mai puțin decît m-am temut de cei doi uriași... Că doar măria-ta știe ce-mi poate pielea : șapte dintr-o lovitură dau gata !

Și luînd cu sine o secure și-o funie, croitorașul o porni la drum. Ajuns în pădure, le spuse și de astă dată însoțitorilor săi să adaste acolo.

Pe inorog nu trebui să-l caute prea mult, căci era aproape. Iar acesta, de cum îl zări pe croitoraș, se și repezi asupra-i, țintind să-l străpungă cu cornul dintr-o singură lovitură.

— Copăcel-copăcel, nenișorule, strigă voinicul nostru, că doar nu ți-o merge chiar așa de ușor cu mine !

Scanned with OKEN Scanner

Rămase pe loc, liniștit, așteptînd pînă ce fiara fu foarte aproape de el. Și odată sări cu sprinteneală în spatele unui copac. Dar inorogul nu-l slăbea defel și, repezindu-se cu toată puterea în copac, își înfipse cu atîta furie cornul în trunchi, că nu mai putu să-l smulgă de acolo și rămase astfel prins ca într-un piron.

„Ei, acu' mi-a picat în laț păsărica!" se bucură croitorașul. Ieși dindărătul copacului și, după ce trecu frînghia pe după gîtul fiarei, reteză cu securea cornul înfipt în copac. După ce sfîrși toată treaba asta, luă inorogul de funie și-l duse peșcheș împăratului.

Dar vezi că nici de astă dată nu vru împăratul să-și țină făgăduiala și-i ceru să săvîrșească o a treia ispravă vitejească.

Pasămite, înainte de-a se porni nunta, croitorașul trebuia să-i mai prindă un porc mistreț, care făcea mari stricăciuni într-una din pădurile sale. Și ca și-n celelalte două dăți, cei o sută de vînători urmau să-i stea în preajmă și să-i dea ajutor la nevoie.

— Bucuros o fac, măria-ta, răspunse croitorașul, că pentru mine asta-i o joacă de copil!

De astă dată însă nu-i mai luă cu el în pădure pe vînători, și aceștia fură tare mulțumiți, fiindcă mistrețul îi fugărise în cîteva dăți cu atîta înverșunare, că le pierise cheful să-i mai caute pricină.

De îndată ce-l zări pe croitoraș, fiara se năpusti ca turbată asupra lui, cu botul plin de spume și, scrîșnind cu furie din colții ascuțiți, și-i dezveli într-un rînjet, vrînd să-l culce la pămînt dintr-o lovitură. Și cu siguranță că l-ar fi răpus, dacă croitorașul cel sprinten n-ar fi fugit

să se adăpostească într-un paraclis aflat în apropiere. Cum știa că fiara e pornită pe urmele lui, nu zăbovi înăuntru, ci sări afară pe fereastră. Ocolind apoi paraclisul, se piti după ușă și tranc ! o închise tocmai în clipa cînd mistrețul dăduse orbește buzna înăuntru... Dihania cea fioroasă spumega de furie, dar cum era prea greoaie și neîndemînatică pentru ca să poată sări pe fereastră, pică în capcana întinsă cu isteține. Voinicul îi chemă pe vînători ca să-i aibă drept martori că prinsese fiara, iar după aceea se înfățișă împăratului, care, de voie, de nevoie, trebui să-și țină cuvîntul și să-i dea fata și jumătate din împărăție. Ei, de-ar fi bănuit el că viteazul care-i sta în față nu e decît un biet croitoraș, și-ar fi pus-o și mai mult la inimă, că și așa avea necaz destul !... Nunta se sărbători cu multă strălucire, dar cu puțină bucurie. Și așa se făcu că croitorașul ajunse împărat.

Trecu ce trecu și într-o noapte împărăteasa cea tînără se pomeni că-l aude pe bărbatu-său vorbind prin somn. Și zicea el așa : „Băiete, ia apucă-te de-mi coase pieptarul și-mi cîrpește nădragii, că de nu, odată te ating cu cotul peste urechi !“ Și atunci își dădu ea seama că soțul ei nu-i de neam.

A doua zi îi împărtăși împăratului totul, arătîndu-i cît era de nenorocită de ce aflase, și-l rugă din suflet s-o scape de pacostea asta de bărbat care nu era decît un nemernic de croitoraș. Împăratul găsi multe cuvinte de mîngîiere și la urmă îi zise :

— Nu te mai prăpădi atît cu firea, fata mea !... La noapte caută de lasă deschisă ușa de la iatac. Slugile mele vor sta de veghe afară, și de îndată ce-l va cuprinde som-

Scanned with OKEN Scanner

nul pe bărbatu-tău, tu să le dai de veste. Într-o clipă l-or lega fedeleș, să nu aibă cum se împotrivi, și după aia l-or duce pe-o corabie, care o pleca cu el în lume. Și așa o să i se piardă urma...

Împărăteasa rămase mulțumită de spusele tatălui ei și, la rîndu-i, îi zise că va face întocmai cum a sfătuit-o el. Dar armașul se întîmplă să audă tot ce puneau ei la cale. Și cum îi era credincios tînărului domnitor și-l iubea, îi destăinui tot ce se uneltise împotriva lui.

— Dacă-i vorba pe-așa, las' că pun eu capăt la toate urzelile lor !... răspunse croitorașul.

Și ca și cînd nimic n-ar fi știut, cînd veni seara, se culcă la ora obișnuită, alături de nevastă-sa. Aștepă ea cu inima friptă să-l vadă adormit, și cînd socoti că doarme de poți tăia lemne pe el, se dădu jos din pat, deschise ușa iatacului și se culcă la loc. Atunci croitorașul, care se făcea numai că doarme, începu să răcnească :

— Băiete, ia apucă-te de-mi coase pieptarul și-mi cîrpește nădragii, că de nu, odată te ating cu cotul peste urechi !... Am doborît eu șapte dintr-o lovitură, le-am făcut de petrecanie la doi uriași, am prins un inorog și-un mistreț, și crezi c-o să mă tem de nevolnicii ăștia care stau și pîndesc după ușa iatacului ? !

Auzindu-i vorbele, care te puteau băga în răcori, nu altceva, slugile se-nfricoșară de moarte și-o luară la sănătoasa, de parcă le-ar fi gonit din urmă o oaste de sălbatici. Și de atunci încolo nu mai cuteză nimeni să aibă de-a face cu el și să-i caute pricină. Și uite așa s-a întîmplat c-a rămas croitorașul nostru pe tronul împărătesc pînă la sfîrșitul zilelor lui.

Scanned with OKEN Scanner

FECIORII CROITORULUI

A fost odată un croitor, și croitorul ăsta avea trei feciori, iar ca avuție, o singură capră. Și fiindcă din laptele ei se hrăneau toți ai casei, trebuia să i se dea nutreț din belșug și să fie dusă în fiecare zi la păscut. Cei trei feciori ai croitorului îndeplineau treaba asta cu rîndul. Într-o zi, cel mai mare dintre frați duse capra în curtea bisericii, unde socotea el că era iarba mai înaltă și mai grasă, și-o lăsă să pască și să zburde în voie toată ziulica. Seara, cînd veni vremea să se întoarcă acasă, flăcăul prinse s-o întrebe :

— Ești sătulă, capră ?

Și capra răspunse :

— Prea sătulă-s, zău așa,
Nici o frunză n-aș mai vrea
Bee ! Beee !

— Păi, atunci să mergem acasă, îi spuse flăcăul și, apucînd-o de funie, o duse în staul și-o legă zdravăn de un stîlp.

— Ei, întrebă croitorul cel bătrîn, capra a păscut de ajuns ?

— Dar altfel cum !... răspunse feciorul. A păscut pînă n-a mai putut, nici o frunză n-a mai vrut !

Scanned with OKEN Scanner

Bătrînul era cam neîncrezător de felul lui și vru să audă chiar din gura caprei de e adevărat sau nu. De aceea se duse în staul, mîngîie capra și-o întrebă :

— Ești sătulă, capră ?

Și capra răspunse :

— Cum să mă fi săturat,
Cînd prin șanțuri m-a purtat ?...
Nici o frunză n-am gustat !
Bee ! Beee !

— Ce-mi aud urechile ? strigă croitorul și se repezi în casă, unde prinse să mi ți-l ocărască pe fecioru-său de-i merseră fulgii : Bine, mă mincinosule, mi-ai spus că biata capră e sătulă, și cînd colo ai lăsat-o să flămînzească toată ziua !...

Și, în mînia lui, puse mîna pe cotul de croitorie din perete și-l alungă pe flăcău din casă, potopindu-l sub lovituri.

A doua zi veni rîndul celui de-al doilea dintre frați. Căută el ce căută un loc numai bun pentru păscut înspre o margine a grădinii, unde creșteau ierburi înalte și grase. Și ducînd capra acolo, o lăsă să pască după pofta inimii. Iar caprei atît de mult îi plăcu iarba aceea, că o tunse cu dinții, nu alta, pînă ce nu mai rămase un fir.

Seara, cînd s-o aducă acasă, flăcăul prinse s-o întrebe :

— Capră, ești sătulă ?

Și capra răspunse :

— Prea sătulă-s, zău așa,
Nici o frunză n-aș mai vrea !
Bee ! Beee !

— Atunci hai să mergem acasă ! îi spuse băiatul.

Mînă capra spre casă și, cum ajunse, o și legă în staul de un stîlp.

— Ei, întrebă croitorul cel bătrîn, capra a păscut de ajuns ?

— Dar altfel cum !... răspunse feciorul. A păscut pînă n-a mai putut, nici o frunză n-a mai vrut !

Croitorul nu se bizui însă pe spusele feciorului, ci se duse în staul și întrebă capra:

— Ești sătulă, capră ?

Și capra răspunse :

— Cum să mă fi săturat,
Cînd prin șanțuri m-a purtat ?...
Nici o frunză n-am gustat !
Bee ! Beee !

— Nemernicul ! țipă croitorul. Să lase o făptură atît de blîndă să flămînzească !...

Se repezi în casă ca o furtună și-i trase flăcăului cîteva cu cotul de croitorie, că-mi pare că nu le-a uitat nici acum !

Și după aia îl dădu pe ușă afară.

...Și iată că veni și rîndul celui de-al treilea fecior.

Acesta se strădui să rînduiască lucrurile cît mai bine și, după ce căută el o bucată de vreme, alese un tufiș cu frunzișul mai des și lăsă capra să mănînce după cum i-o fi cheful.

Scanned with OKEN Scanner

Seara, cînd fu să se întoarcă acasă, flăcăul prinse s-o întrebe :

— Ești sătulă, capră ?

Și capra răspunse :

— Prea sătulă-s, zău așa,
Nici o frunză n-aș mai vrea !
Bee ! Beee !

— Atunci, hai să mergem acasă ! o îndemnă el.

O mînă apoi spre staul și o legă zdravăn de un stîlp.

— Ei, întrebă croitorul cel bătrîn, i-ai dat caprei să pască de ajuns ?

— Dar altfel cum !... răspunse flăcăul. A păscut pînă n-a mai putut, nici o frunză n-a mai vrut !

Dar croitorul nu se încrezu în vorbele flăcăului și, ducîndu-se în staul, o întrebă :

— Ești sătulă, capră ?

Dar cum era haină din fire, capra începu să toarne la minciuni :

— Cum să mă fi săturat,
Cînd prin șanțuri m-a purtat ?...
Nici o frunză n-am gustat !
Bee ! Beee !

— Ah, blestemată sămînță de mincinoși ! țipă croitorul. Unul e mai tîrîie-brîu decît celălalt, iar de făcut nu-și face nici unul datoria !... Dar lasă, n-o să mă mai prostiți voi multă vreme !

Și-n culmea mîniei, se repezi în casă și-i tăbăci atît de rău pielea bietului băiat cu cotul de croitorie, că acesta o șterse afară, luînd-o la sănătoasa.

Din clipa aceea, croitorul cel bătrîn rămase singur, numai cu capra. A doua zi intră în staul dis-de-dimineață și, după ce mîngîie capra, îi vorbi cu duioșie :

— Hai, făptură dragă, că azi te duc chiar eu însumi la păscut !

O luă de funie și-i alese cu grijă un loc numai bun, cu hățișuri înverzite. Și după ce se înfruptă ea bine, o mînă pe imașul oilor, într-o rîpă, și o tot duse apoi prin alte locuri unde le place atît de mult caprelor să pască.

— Ei, acu' satură-te și tu odată, că prea ai postit !... zise el și o lăsă să pască pînă aproape de seară.

Cînd se lăsă bine amurgul, o întrebă :

— Ești sătulă, capră ?

Și capra răspunse :

— Prea sătulă-s, zău așa,
Nici o frunză n-aș mai vrea !
Bee ! Beee !

— Haida atunci ! îi spuse croitorul și, ajungînd acasă, o duse în staul unde o legă bine de un stîlp.

Făcu cîțiva pași să iasă afară, dar, parcă aducîndu-și aminte de ceva, se întoarse din nou și-i spuse caprei, cu bucurie în glas :

— Ei, acu' cred că ești și tu sătulă, nu-i așa ? !...

Dar răutăciosul dobitoc nu se purtă nici cu el mai acătării și-i răspunse, după cum îi era obiceiul :

Scanned with OKEN Scanner

— Cum să mă fi săturat,
Cînd prin şanţuri m-ai purtat ?...
Nici o frunză n-am gustat !
Bee ! Beee !

Cînd auzi un astfel de răspuns, croitorului să-i vină rău, nu altceva ! Făcu ochii mari de uimire şi rămase o clipă buimăcit. Şi de-abia atunci îşi dădu el seama că-şi alungase fără pricină feciorii din casă.

— Aşteaptă numai, făptură nevrednică ce eşti ! strigă el. Ca să te alung pentru nerecunoştinţa ta ar fi prea puţin, dar o să te însemn, ca să-ţi treacă pofta să te mai arăţi printre preacinstiţii croitori !

Se repezi în casă, luă de acolo lucrurile care-i erau de trebuinţă şi, săpunind capra pe frunte, îi rase părul ca-n palmă. Şi fiindcă i-ar fi făcut prea mare cinste să o mîngîie cu cotul, luă biciul şi-o croi atît de rău că, scăpînd din mîna lui, capra fugi mîncînd pămîntul.

Acum, bietul croitor rămăsese cu adevărat singur-singurel în toată casa şi din această pricină o adîncă mîhnire îi înnegura inima. Tare ar mai fi dorit să-şi aibă feciorii din nou acasă, dar nimeni nu ştia încotro o apucaseră.

Cel mai mare intrase ucenic la un tîmplar. Munci el acolo cu rîvnă şi pricepere, şi cînd se împliniră anii de ucenicie şi veni vremea să plece în altă parte, stăpînu-său îi dărui o măsuţă din lemn de brad. La înfăţişare, masa asta era la fel ca toate mesele, dar vezi că avea, pe deasupra, o însuşire năzdrăvană. Dacă o puneai dinainte şi spuneai : „Aşterne-te, masă !“ de îndată o vedeai că se acoperă cu un ştergar de pînză cum e spuma, şi te pomeneai drept în

față c-un blid, c-un cuțit și-o furculiță, iar de jur împrejur, cît încăpea, masa se încărca de străchini cu fripturi și fierturi, și-un ditai paharul cu vin roșu scînteia de-ți lua ochii.

Cînd văzu flăcăul una ca asta, ce-și zise el : „De acu' încolo n-o să mai duc eu grijă de nimic, pînă la sfîrșitul zilelor mele !“ Și, plin de voioșie, porni să colinde lumea, după bunul său plac. Nu se mai sinchisea de era hanul bun sau rău, sau de avea să găsească sau nu demîncare. Ba, cîteodată, nici nu mai căuta adăpost la vreun han, ci, sub acoperișul cel albastru al cerului, pe cîmp, în pădure sau pe cîte-o pajiște, după cum i se năzărea lui, dădea jos măsuța din spinare, o punea frumușel dinainte, și doar atît spunea : „Așterne-te, masă !“ Și masa se încărca cu tot ce-i poftea inima.

Într-un tîrziu, îi trecu flăcăului prin minte să se întoarcă la taică-său, căruia, de bună seamă, i se domolise de mult mînia și avea să-l primească bucuros și să se minuneze de măsuța cea năzdrăvană.

Și s-a întîmplat ca în drum spre casă să poposească la un han plin de călători. După ce-i dădură binețe, călătorii îl poftiră să se împărtășească din bucatele lor, arătîndu-i că era slabă speranță ca la bucătăria hangiului să mai găsească ceva de-ale gurii.

— Vă mulțumesc din inimă, răspunse tîmplarul, dar n-aș vrea să mă înfrupt din puținul pe care-l aveți. Mai bine poftiți domniile voastre la masa mea !

Drumeții începură a rîde, crezînd că șuguiește, dar flăcăul pe dată așeză măsuța în mijlocul odăii și spuse : „Așterne-te, masă !“ Și, ca prin farmec, se iviră pe masă tot soiul de bucate una mai gustoasă decît alta, pe care

Scanned with OKEN Scanner

hangiul n-ar fi fost în stare să le pregătească niciodată, și mirosul lor îmbietor începu să gîdile plăcut nările oaspeților.

— Nu vă codiți, măi oameni buni, îi îmbie tîmplarul, poftiți și luați loc !

Încredințîndu-se că n-o spune în șagă, oaspeții nu mai așteptară să-i mai îmbie o dată : își apropiară scaunele de măsuță, apucară cuțitele și se porniră să înfulece cu lăcomie. Doamne, ce se mai minunau toți, văzînd cu cîtă iuțeală se schimbă străchinile, de îndată ce se golesc de mîncare !

...Hangiul, care într-acest timp stătea într-un colț și privea la toate astea, nu se mai putu stăpîni de uimit ce era. Și-n sinea lui își zicea că un astfel de bucătar îndemînatic i-ar prinde tare bine și lui. Tîmplarul și oaspeții săi o duseră tot într-o petrecere, pînă noaptea tîrziu. În cele din urmă, se culcară și flăcăul nostru se grăbi să facă același lucru. Dar mai înainte de a adormi, își așeză măsuța năzdrăvană lîngă el, la perete.

În vremea asta, muncit de gînduri viclene, hangiul nu putea să închidă un ochi. Își aminti deodată că în cămara lui cu vechituri zăcea o măsuță, care semăna leit cu măsuța tîmplarului, și-și făcu pe loc un plan numai bun. Scoase încetișor măsuța de acolo și o schimbă cu cea fermecată.

A doua zi, tîmplarul plăti cît se cuvenea pentru găzduire și, luîndu-și măsuța în spinare, o porni la drum, fără să bănuiască nimic.

Pe la amiază ajunse acasă și taică-său îl primi cu cea mai mare bucurie :

— Ia spune-mi, dragă băiete, ce-ai învățat cît ai fost printre străini ?

— Am învățat tîmplăria, tată, răspunse feciorul.

— Bun meșteșug, încuviință bătrînul. Da' e vorba, cu ce te-ai ales de pe unde ai umblat ?

— Lucrul cel mai de preț pe care l-am adus e măsuța asta.

Croitorul o cercetă pe toate părțile și apoi spuse :

— Cu asta nu mi se pare c-ai avea de ce să te grozăvești ! Ia, o măsuță veche, ca oricare alta !...

— Ba nu-i chiar așa, răspunse flăcăul. Asta e o masă fermecată. De cîte ori mi-o pun dinainte și-i spun : „Așterne-te, masă !", pe loc apar pe ea cele mai alese bucate și un vin care-ți bucură inima. Poftește toate rudele la masă și toți prietenii, să se desfete și să se veselească și ei o dată, fiindcă măsuța asta o să-i sature pe toți.

De îndată ce se adunară oaspeții, flăcăul așeză măsuța în mijlocul odăii și-i zise : „Așterne-te, masă !" Dar vezi că măsuța rămase tot atît de goală ca orice altă masă, care nu ascultă de vorbă omenească. Biata calfă de tîmplar își dădu seama atunci că cineva îi schimbase măsuța și se rușină peste măsură la gîndul că se dovedise mincinos în fața tuturor. Rudele începură a-l lua în rîs, care mai de care, și pînă la urmă trebuiră să se întoarcă pe la casele lor, așa cum veniseră, fără să fi mîncat sau să fi băut ceva...

Bătrînul fu nevoit să se apuce iar de cîrpăceală ca să-și poată cîștiga pîinea, iar feciorul lui se învoi să slujească la un tîmplar, ca să dea și el un ajutor în casă.

Scanned with OKEN Scanner

Cel de-al doilea fecior nimerise la un morar și se tocmi cu acesta să-l învețe meseria. Cînd împlini anii de ucenicie, meșterul îi zise :

— Fiindcă te-ai purtat bine și te-ai dovedit vrednic în toate, îți dăruiesc un măgăruș. Da' ia aminte că nu-i un măgar ca toți măgarii ; nici nu trage la căruță și nici nu duce saci în spinare.

— Atunci, la ce-i bun ? întrebă calfa.

— Scuipă aur, asta face ! răspunse morarul. Cum pui sub el o țoală și-i strigi : „Urechilă, dă-i drumul !“ odată vezi că neasemuitul dobitoc începe să verse aur și pe gură, și pe la spate.

— Asta zic și eu dar, comoară adevărată !

Și mulțumindu-i din suflet morarului, flăcăul o porni în lumea largă.

Ori de cîte ori îi trebuiau bani, n-avea decît să strige măgărușului : „Urechilă, dă-i drumul !“ că galbenii începeau să curgă ploaie. Și singura lui osteneală era să-i culeagă de pe jos. Oriunde se nimerea să fie, se îndesă să cumpere ce era mai de soi, și cu cît lucrul era mai scump, cu atît avea la el mai multă căutare. Și cum să nu se fi purtat așa, cînd îi era punga veșnic doldora ?

După ce colindă el cîtăva vreme lumea, își zise într-o bună zi : „Cred că-i timpul să mă întorc acasă ! Dacă i-oi aduce lui taica măgărușul ăsta care scuipă aur, cu siguranță c-o să-i treacă mînia și o să mă primească bucuros“.

Dar vezi că întîmplarea făcu să se abată pe la același han unde fusese găzduit și fratele său, căruia hanglul îi schimbase măsuța fermecată. Feciorul își ținea măgărușul

de funie, și cînd hangiul vru să i-l ia, să-l ducă la grajd, acesta îl opri :

— Nu te mai osteni, bre omule ! Las' că-mi duc eu însumi măgarul la grajd și-o să-l leg cu mîna mea, fiindcă trebuie să știu în orice clipă unde să-l găsesc.

Lucrul ăsta i se păru cam ciudat hangiului, dar pînă la urmă gîndi în sinea lui că flăcăul n-o fi stînd tocmai bine cu banii și că de aceea își îngrijește singur măgărușul. Gîndi el așa o vreme, dar atunci cînd drumeţul scoase doi galbeni din buzunar, poruncindu-i să-l ospăteze cu ce are mai ales, hangiul făcu ochii mari și nu știu ce să mai creadă. Dar cum era un pișicher și jumătate, socoti c-o să afle el răspunsul mai tîrziu și porni în cea mai mare grabă să-i aducă cele dorite.

După ce se ospătă, drumeţul îl întrebă pe hangiu cît îi datorează și acesta nu se sfii defel să-l încarce la socoteală, ba chiar îl și scoase dator cu cîţiva galbeni. Drumeţul se căută prin buzunar, dar vezi că aurul îi era pe sfîrșite.

— Fii bun, jupîne, și așteaptă-mă aici ! zise el. Într-o clipă mă-ntorc și-ţi aduc tot ce-ţi datorez.

Și ieși, luînd cu sine și fața de masă.

De astă dată, hangiul nu mai pricepu nimic și, cum era curios la culme, se furișă în urma drumeţului, iar cînd îl zări că intră pe ușa grajdului, se cocoţă pe-o ladă și privi înăuntru prin gaura unei scînduri. Îl văzu pe feciorul nostru așternînd pe jos fața de masă și-l auzi strigînd : „Urechilă, dă-i drumul !"... Și pe dată începu măgărușul să verse aur și pe gură și pe la spate, de parcă ar fi plouat pe jos cu galbeni.

Scanned with OKEN Scanner

„Ei, drăcie, își zise hangiul, da' repede mai face ăsta galbeni ! O asemenea rîșniță, care tot macină și nu se sleiește niciodată, zău că nu-i de lepădat !... Și nu mi-ar strica nici mie !"

Drumețul plăti tot ce datora și se duse la culcare. Dar hangiul, pas să închidă vreun ochi, că avea el planul lui. Se strecură în grajd în toiul nopții, dezlegă măgărușul cel fermecat și-n locul lui legă un altul, care semăna leit. În revărsatul zorilor, flăcăul porni la drum, fiind încredințat că ducea de funie măgărușul care scuipa aur. Pe la amiază ajunse la casa părintească, și cînd îl văzu taică-su, nu mai putu de bucurie și-l primi cu drag.

— Ce meserie ai învățat, fiule? îl întrebă bătrînul.

— Meseria de morar, dragă tată, îi răspunse feciorul.

— Și ce-ai adus de prin locurile pe unde ai umblat ?

— Nimic altceva decît un măgăruș.

— Mare pricopseală ! făcu taică-său, dezamăgit de ce auzise. Parcă aici ducem lipsă de astfel de dobitoace! Slavă domnului, c-avem destule !... Mult mai mult mi-ai fi bucurat sufletul de veneai acasă c-o căpriță.

— Dacă vrei să știi, taică, îi răspunse feciorul, măgarul meu nici nu e un măgar ca oricare altul, e un dobitoc neasemuit, care scuipă aur. E de ajuns să-i poruncesc : „Urechilă, dă-i drumul !" că numaidecît începe să verse atîta aur, că umple un cearșaf întreg. Poftește la masă pe toate rudele, și-o să-i îmbogățesc pe toți, că-mi stă în putere s-o fac !

— Ce aud îmi bucură inima, băiete, zise croitorul. Asta înseamnă că de aici înainte n-o să mai fiu nevoit să-mi stric ochii, migălind cu acul.

Și porni în cea mai mare grabă să-și cheme rudele la ospăț.

De îndată ce-i văzu adunați, calfa de morar îi pofti să ia loc, întinse pe jos cearșaf și aduse măgarul în odaie.

— Luați seama la ce s-o întîmpla acum ! zise el către rude. Și apoi porunci : „Urechilă, dă-i drumul !“

Dar vezi că, din păcate, ceea ce cădea pe jos nu era deloc aur. Se dovedi atunci lămurit că bietul dobitoc nu pricepea o boabă dintr-o îndeletnicire pe care nu orice urecheat poate s-o cunoască.

Calfa de morar își dădu îndată seama că fusese înșelat și se făcu roșu de rușine, din pricină că se arătase mincinos în fața rudelor, și-și ceru iertare că le purtase degeaba pe drumuri. Și rudele se întoarseră acasă la fel de sărace precum veniseră. Nu-i vorbă că nici flăcăul n-avea de unde nădăjdui vreo schimbare în bine, așa că bătrînul croitor se văzu silit să împungă mai departe cu acul, iar el se tocmi din nou la un morar.

Cel de-al treilea frate intrase ca ucenic la un strungar. Și cum meșteșugul ăsta cere pricepere și măiestrie, flăcăului nostru îi trebui vreme îndelungată ca să-i cunoască toate tainele. În ăst timp, frații săi îi aduseră la cunoștință prin cîte nenorociri le-a fost dat să treacă, arătîndu-i, de-a fir-a-păr, în ce chip hangiul îi înșelase pe rînd, furîndu-le darurile fermecate chiar în ajunul întoarcerii lor acasă.

După ce strungarul deprinse toate chichițele meseriei, se hotărî să plece acasă, la rosturile lui. Și fiindcă se purtase bine și cu vrednicie, stăpînu-său îi dărui drept răsplată un sac și-i zise :

— Vezi că înăuntru-i o măciucă !

Scanned with OKEN Scanner

— Asta n-o înțeleg defel, zău ! Sacul o să-l iau la spinare, că poate mi-o fi de folos la ceva, da' la ce mi-ar sluji măciuca ?

— Păi tocmai asta voiam să ți-o lămuresc, îi răspunse meșterul. Dacă s-o întîmpla ca vreodată să-ți pricinuiască unii vreun rău, n-ai decît să spui : „Ieși, măciucă, din sac !“ că măciuca pe loc sare afară și prinde a juca pe spinarea acelora care au îndrăznit să te supere, pînă ce-i tăbăcește zdravăn, de nu se mai pot mișca timp de o săptămînă. Și nu-i slăbește din tăbăceală, pînă ce nu-i spui : „Măciucă, intră în sac !“

Calfa îi mulțumi din suflet, își aruncă sacul pe umăr și-o porni spre casă. Și dacă pe drum se întîmpla ca vreunii să se agațe de el și să-i caute pricina, odată spunea : „Ieși, măciucă, din sac !“ și măciuca doar atît aștepta. Se repezea asupra lor și le scutura zdravăn surtucul ori pieptarul, cu spinare cu tot, fără să le mai dea răgaz să se dezbrace. Și trebușoara asta se petrecea cu atîta repeziciune, că, pînă să prinzi de veste, te și trezeai cu oasele muiate. Și într-o seară, flăcăul nostru se nimeri să ajungă la hanul unde frații săi fuseseră despuiați de avutul lor. Puse sacul pe masă, în așa fel ca să-l aibă la îndemînă, și se porni să povestească toate minunățiile pe care le văzuse pe unde a umblat.

— ...Și-am mai auzit, adause el într-un tîrziu, că prin lumea asta mare s-ar fi aflînd o măsuță fermecată și-un măgăruș care scuipă aur, și cîte altele la fel... Nu zic nu, tot lucruri care mai de care mai de preț, dar, după a mea părere, toate la un loc sînt niște biete nimicuri pe lîngă comoara pe care o am ici, în sac.

Hangiul își ciuli urechile, să nu scape un cuvînt. „Ce-ar putea să aibă în sac ? se tot frămînta el. Te pomenești c-o fi plin cu nestemate ! Trebuie să mă fac stăpîn și pe sac, că nu se poate altfel... Vorba ceea : lucrurile bune pe lumea asta sînt trei... Și uite că mie-mi sînt hărăzite !...“

Veni, în sfîrșit, și ceasul de culcare și drumețul se întinse pe-o laviță, avînd grijă să-și pună sacul la căpătîi. Cînd socoti că doarme în lege, hangiul se apropie de el în vîrful picioarelor și, cu multă băgare de seamă, încercă să-i tragă sacul de sub cap, cu gîndul să-l înlocuiască cu altul. Dar strungarul de mult pîndea clipa asta : tocmai cînd se pregătea hangiul să smucească mai zdravăn de sac, odată începu să strige : „Ieși, măciucă, din sac !“ Măciuca n-așteptă să-i mai zică o dată, și pe loc începu să mi-l croiască, să mi ți-l ajusteze, că-i crăpau cusăturile la surtuc de cîtă chelfăneală primea. Hangiul prinse a răcni ca din gură de șarpe și cerșea îndurare, dar cu cît se văicărea mai mult, cu atît măciuca îl croia mai vîrtos pe spinare, pînă ce-l stoarse cu totul de puteri și-l lăsă lat la pămînt. Atunci strungarul îi spuse :

— Să-mi scoți chiar acu' măsuța fermecată și măgarul care scuipă aur, de unde le-ai dosit, că de nu, iar pun măciuca să joace tontoroiul pe spinarea ta !

— Nu, rogu-te, asta să n-o mai faci, se milogi cu voce stinsă hangiul. Îți dau înapoi, cu dragă inimă, tot ce-am luat, numai poruncește odată blestematei ăstia de măciuci să intre în sac.

Și flăcăul îi spuse :

Scanned with OKEN Scanner

— Bine, te iert, deși ai merita o pedeapsă și mai straș-nică, dar trage învățătură și ferește-te să mai păgubești vreodată pe cineva ! Apoi strigă : „Măciucă, intră în sac !“ și-l lăsă pe hangiu în plata Domnului.

A doua zi porni spre casă cu măsuța năzdrăvană și cu măgarul care scuipa aur. Cînd îl văzu iar acasă, taică-su se bucură nespus și se grăbi să-l întrebe și pe el ce meș-teșug a învățat printre străini.

— Am învățat strungăria, dragă tată, răspunse feciorul cel mic.

— Bun meșteșug, n-am ce zice, dar îmi pare că cere pricepere multă. Și cu ce te-ai ales de pe unde ai umblat ?

— Cu un lucru de mare preț, dragă tată, c-o măciucă într-un sac !

— O măciucă ? ! Mare chilipir, ce să-ți spun !... se stropși bătrînul la el. Pentru un fleac ca ăsta ți-ai vărsat sudoarea atîta amar de ani ? !... Păi, măciuci, slavă Dom-nului, îs pe toate drumurile, din belșug ; le poți tăia din orice copac !...

— Așa o fi, da' vezi că măciuca asta a mea nu-i ca toate măciucile, tată dragă. Dacă spun doar atît : „Ieși, măciucă, din sac !“, pe dată vezi că se năpustește asupra oricui și nu-l mai slăbește, pînă nu-l lasă lat la pămînt și nu-l aude cerîndu-și iertare. Uite, cu măciuca asta am putut scoate din gheara hoțomanului de hangiu măsuța fermecată și măgărușul care scuipă aur, pe care le găbjise de la frații mei. Și acuma, trimite să-i cheme pe amîndoi și mai poftește-ți și toate nemurile, să le ospătez pe săturate și să le umplu buzunarele cu aur, pe deasupra !...

Deși nu-i prea venea să se încreadă în spusele flăcăului, bătrînul își chemă totuși neamurile la ospăț. Cînd îi văzu pe toți adunați, strungarul întinse pe jos un cearceaf, aduse măgărușul și grăi către cel de-al doilea frate :

— Și-acu', dragă frate, poruncește-i tu ce trebuie să facă ! Atunci morarul rosti : „Urechilă, dă-i drumul !" și într-o clipă începură să se reverse la galbeni cu duiumul, de parcă se pornise să toarne o ploaie de vară cu bășici. Și măgarul nu se opri decît atunci cînd fiecare dintre cei de față își umplu buzunarele, că abia mai puteau merge de atîta bănet. (Uite, ți-o citesc pe față c-ai fi vrut și domnia-ta să iei parte la împărțeală !...)

După aceea, strungarul aduse măsuța fermecată și-i spuse celui mai mare :

— Și acu', dragă frate, poruncește-i tu ce trebuie să facă !

De îndată ce tîmplarul rosti : „Așterne-te, masă !", se iviră pe ea o sumedenie de blide, încărcate cu tot soiul de bucate, care mai de care mai alese și mai gustoase. Și s-a întins un praznic cum nu se mai pomenise niciodată în casa croitorului, și-au petrecut și s-au veselit gazdele și toate rubedeniile pînă noaptea tîrziu.

Poate că vă vine a crede c-au dus-o întruna așa, mîncînd și bînd și nemaifăcînd nimic altceva... Cine crede asta amarnic se înșeală ! Cîteva zile în șir e drept c-au ținut-o numai într-un chef, dar atît. Și într-o bună zi, fiul cel mare, tîmplarul, se pomeni că zice către ceilalți :

— Multă vreme n-o să mai rabd să tot trîndăvesc, așteptînd de la măsuță să mă hrănească, iar de la măgă-

ruș să-mi umple punga cu galbeni ! De-așa trai m-am săturat pe deplin !

Cel de-al doilea fecior, morarul, își spuse și el păsul :

— Asta e și gîndul meu. Dacă s-ar întîmpla ca vreodată să nu mai pot auzi roata morii învîrtindu-se, cred că n-aș mai avea nici un rost pe pămîntul ăsta, căci mi-ar lipsi tocmai ceea ce mă face să simt bucuria vieții.

Strungarul mărturisi și el ce-l ardea pe suflet :

— Am depus multă stăruință să deprind meșteșugul strungăriei și mă mîndream c-am reușit să-i cunosc toate tainele. Și-acu', să las baltă totul ? Să pun meseria-n cui, pentru totdeauna ? !...

Și toți trei începură să muncească din nou, fiecare la meseria lui, și lucrul care ieșea din mîinile lor era făcut mai cu temei decît înainte, și cîștigau atît, că nu mai duceau grijă de nimic. Numai croitorul își puse la păstrare, în dulap, acul și ața, cotul și fierul de călcat, căci se ostenise destul în viață, trudind din greu, și-l încovoiaseră bătrînețele. Dar pentru că nu voia să stea nici așa, cu mîinile în sîn, își cumpărase o altă capră, pe care o ducea în fiecare zi la păscut. Capra asta nu ajunsese să învețe graiul oamenilor, așa că n-o auzeai niciodată plîngîndu-se că n-ar fi mîncat de ajuns și, ca o capră neînvățată ce era, striga întruna numai' „bee, beee !".

Poate că unii dintre dumneavoastră o să mă întrebați : „Da' cu capra cea răutăcioasă ce s-a mai întîmplat ?"

Și uite, chiar acu' o să vă spun, că de mult îmi stătea pe limbă...

Scanned with OKEN Scanner

Pasămite, îi era rușine să umble în lume cu capul ras, și de aceea fugise în pădure de se ascunse în vizuina unei vulpi. Cînd vulpea se întoarse acasă și dădu să intre în vizuină, odată se aţintiră spre ea, din întuneric, niște ochi mari, scînteietori, că o cuprinse spaima. Și se sperie într-atît vulpea, că o luă razna prin pădure, de se ciocni bot în bot cu ursul. Văzînd cît e de tulburată, ursul o întrebă :

— Ce-ai păţit, cumătră vulpe, de ai o mutră așa de speriată ?

— Vai de sufletul meu, se tîngui roșcata, o dihanie fioroasă și-a făcut culcușul în vizuina mea și are niște ochi, să mori de spaimă, nu altceva !

— Las' c-o facem noi să-și ia îndată tălpășița ! se grozăvi ursul.

Porni alături de vulpe și, cînd ajunseră la vizuină, moș Martin își aruncă privirea înăuntru. Dar cînd zări ochii aceia ca de foc, îl trecură și pe el toate sudorile. N-avu inimă să se măsoare cu fiara asta sălbatică și o luă și el la sănătoasa. Pe drum se întîlni cu o albină, și aceasta, văzîndu-l că nu prea era în apele lui, îl întrebă :

— Hei, ursule, da' ce-ai păţit de ai mutra asta încruntată ? Unde ţi-ai lăsat voia bună, ia spune-mi ?

— Îţi vine ușor să vorbești, răspunse ursul, fiindcă n-ai păţit-o ca mine ! Habar n-ai că-n vizuina roșcatei s-a oploșit o dihanie fioroasă, cu niște ochi holbaţi, că-ţi vine să mori de frică, nu alta. Și, uite, n-o putem în nici un chip izgoni de-acolo.

Grăi atunci albina :

Scanned with OKEN Scanner

— Milă mi-e de tine, ursule !... Ce-s eu ? O biată gînganie pe care nici unul dintre voi n-o bagă în seamă... Da' cred c-o să vă fiu de folos.

Zbură albina în vizuina vulpii și, după ce se dumeri unde-i dihania, se lăsă pe capul cel ras și-o înțepă atît de strașnic, că sări capra în sus, behăind : „be-be-be ! be-be-be !“ și-o rupse la fugă ca o căpiată. Și nici pînă-n ziua de azi nu știe nimeni încotro a fugit.

Scanned with OKEN Scanner

ALBĂ-CA-ZĂPADA

A fost odată o împărăteasă și într-o iarnă, pe cînd zăpada cădea din înaltul nemărginit al cerului, în fulgi mari și pufoși, crăiasa sta într-un jilț și cosea lîngă o fereastră cu pervazul negru, de abanos. Și cum cosea ea așa, aruncîndu-și din cînd în cînd privirile la ninsoarea ce se cernea de sus, se întîmplă să se înțepe cu acul în deget și trei picături de sînge căzură în zăpadă. Roșul sîngelui arăta atît de frumos pe albul zăpezii, că împărăteasa rămase încîntată și gîndi în sinea ei : „Ce n-aș da să am un copil alb ca zăpada, roșu ca sîngele și cu părul negru ca abanosul !“

Trecu timpul, dar nu prea multișor, și împărăteasa născu o fetiță albă ca zăpada, roșie ca sîngele și cu păr negru ca abanosul. Și-i dădură numele de Albă-ca-Zăpada... După ce o aduse pe lume, împărăteasa muri.

Cum trecu anul, împăratul își luă altă soție. Femeia asta era cadră de frumoasă, dar nespus de trufașă și mîndră, și n-ar fi îngăduit nici în ruptul capului s-o întreacă alta în frumusețe. Avea o oglindă fermecată și, ori de cîte ori se privea într-însa, nu uita s-o întrebe :

— Oglinjoară din perete, oglinjoară,
Cine e cea mai frumoasă din țară ?

Și oglinda-i răspundea :

— Măria-ta ești cea mai frumoasă din întreaga țară !

Împărăteasa zîmbea fericită, fiindcă știa că oglinda grăiește numai adevărul.

Vezi însă că Albă-ca-Zăpada creștea și se făcea pe zi ce trecea tot mai frumoasă ; și cînd împlini șapte ani, era o minunăție de fată : frumoasă ca lumina zilei. Și frumusețea împărătesei începu a păli înaintea ei.

Și într-o bună zi, cînd împărăteasa întrebă oglinda :

— Oglinjoară din perete, oglinjoară,
Cine e cea mai frumoasă din țară ?

Oglinda-i răspunse :

Frumoasă ești, crăiasă, ca ziua luminoasă,
Dar Albă-ca-Zăpada e mult, mult mai frumoasă !

La auzul acestor vorbe, împărăteasa se înspăimîntă grozav și, de pizmă și ciudă, odată se îngălbeni și se-nverzi, de ziceai că-i moartea. Din clipa aceea, ori de cîte ori o zărea pe Albă-ca-Zăpada simțea că-i plesnește fierea de ciudă ; și azi așa, mîine așa, pînă ce începu s-o urască de moarte. Pizma și ciuda creșteau în inima ei ca buruiana cea rea și se cuibăriseră atît de adînc, că împărăteasa nu-și mai găsea pace nici ziua, nici noaptea. În cele din urmă chemă un vînător și-i porunci :

— Ia fata asta și du-o în adîncul pădurii, că nu rabd s-o mai văd în fața ochilor ! Omoar-o, și drept mărturie

Scanned with OKEN Scanner

că mi-ai împlinit porunca, să-mi aduci plămînii și ficatul netrebnicii ! Vînătorul nu ieși din vorbele împărătesei și se afundă cu Albă-ca-Zăpada în pădure ; dar cînd scoase jungherul de la brîu și se pregătea să-i străpungă inima nevinovată, sărmana copilă începu să plîngă în hohote și să se roage :

— Vînătorule dragă, cruță-mi viața și-ți făgăduiesc c-o să-mi pierd urma în sălbăticia asta de codru și n-o să mă mai întorc niciodată acasă !

Și pentru că Albă-ca-Zăpada era atît de frumoasă, vînătorului i se făcu milă de ea și-i spuse : .

— Dacă-i așa, fugi de te ascunde, fetiță dragă, unde nu calcă picior de om ! Iar în sinea lui gîndea : „Biata de tine, pînă la urmă tot or să te sfîșie fiarele sălbatice !...“

Totuși, parcă i se luase o piatră de pe inimă că nu trebuise să-și mînjească mîinile cu sînge nevinovat. Și cum tocmai atunci trecea în fugă pe acolo un pui de mistreț, îl înjunghie și, scoțîndu-i plămînii și ficatul, le duse împărătesei drept mărturie că i-a împlinit în totul dorința.

Împărăteasa îi porunci bucătarului să le gătească de îndată, cu sare și tot felul de mirodenii, și atît de neagră era la suflet, că nu se dădu îndărăt să le mănînce, încredințată fiind că mănîncă plămînii și ficatul fetiței.

Biata copilă rămăsese singură-singurică în pădurea cea nesfîrșită, și era atît de înfricoșată, că privea la mulțimea frunzelor de pe copaci, ca și cînd și de-acolo ar fi putut să se ivească vreo primejdie — și nu știa în ce chip și-ar putea găsi scăparea... Într-un sfîrșit, începu să alerge, și gonea întruna peste bolovani colțuroși și printre mărăcini, iar fiarele sălbatice treceau în fugă

Scanned with OKEN Scanner

pe dinaintea ei, dar nu-i făceau nici un rău. Alergă ea așa, cît o mai ținură picioarele, și-n geana amurgului dădu cu ochii de o căsuță și intră înăuntru să se odihnească.

În căsuță, toate lucrurile erau mititele, dar atît de gingașe și sclipind de curățenie, că ți-era mai mare dragul să le privești. Pe o măsuță acoperită cu o față de masă albă erau rînduite șapte talere mici, și lîngă fiecare taler se afla cîte o linguriță, o furculiță, cu cuțitaș și-o cupă cît un degetar. Iar de-a lungul unui perete se înșirau șapte pătuceane așternute cu cearceafuri albe ca neaua.

Cum era tare flămîndă și însetată, Albă-ca-Zăpada ciuguli cîte un pic din fiecare taler, ciupi cîte-o fărîmiță de pîine și sorbi din fiecare cupă cîte o înghițitură de vin, fiindcă nu voia să ia toată mîncarea numai de la unul singur. Și fiindcă se simțea grozav de obosită, dădu să se culce într-un pătuț, dar nici unul nu i se potrivea : unul era prea lung, altul prea scurt, și abia ultimul pătuț se nimeri să fie pe măsura ei. Fata se culcă în el și adormi.

Cînd se întunecă de-a binelea, sosiră și stăpînii căsuței. Erau cei șapte pitici, care sfredeleau munții, scormonind în măruntaiele lor pentru a scoate la lumină tot soiul de metale. Ei aprinseră cele șapte lumînările și, de îndată ce se făcu lumină în căsuță, își dădură seama că cineva străin cotrobăise peste tot, fiindcă lucrurile nu se mai aflau la locul lor, așa cum le lăsaseră la plecare. Și atunci primul pitic zise :

— Cine a stat pe scăunelul meu ?

Al doilea urmă :

— Cine a mîncat din talerul meu ?

Scanned with OKEN Scanner

Al treilea :

— Cine a mușcat din piinișoara mea ?

Al patrulea :

— Cine a luat din legumele mele ?

Al cincilea :

— Cine a umblat cu furculița mea ?

Al șaselea :

— Cine a tăiat cu cuțitașul meu ?

Al șaptelea întrebă și el :

— Cine a băut din cupa mea ?

Primul pitic cătă în jur mai cu luare-aminte, și pe dată văzu o mică adîncitură în pătucul lui.

— Cine s-a culcat în pătuțul meu ? ! se minună el.

Ceilalți alergară într-o goană la pătuceanurile lor și începură să strige, care mai de care :

— Și-n pătuțul meu a stat cineva !

Dar cînd cel de-al șaptelea se apropie de pătucul său, dete cu ochii de Albă-ca-Zăpada care dormea în el adîncită în somn. Îi chemă pe ceilalți, și cu toții veniră în grabă, scoțînd strigăte de uimire.

Apoi îndreptară spre Albă-ca-Zăpada lumina celor șapte lumînările și rămaseră s-o privească.

— Doamne, Dumnezeule, apucară ei să strige, tare frumoasă mai e copila asta !

Și atît de bucuroși erau, că nu se îndurară s-o trezească, ci o lăsară să doarmă mai departe în pătuț. Iar cel de-al șaptelea pitic dormi cîte un ceas în patul fiecăruia, și așa trecu noaptea.

Cînd se lumină de zi, Albă-ca-Zăpada deschise încetinel ochii și, văzîndu-i pe cei șapte pitici, se sperie rău. Dar ei se arătară prietenoși și începură s-o întrebe cu blîndețe :

— Cum te cheamă, fetițo ?

— Albă-ca-Zăpada, răspunse ea.

— Și cum se face că ai ajuns în căsuța noastră ? o mai întrebară ei.

Atunci Albă-ca-Zăpada le povesti de-a fir-a-păr totul : cum maică-sa vitregă a pus s-o omoare, dar vînătorul se îndurase de ea și-i lăsase viața, și cum gonise toată ziulica prin pădure, pîn' ce dăduse peste căsuța lor. După ce o ascultară fără să scape vreun cuvințel din istorisirea ei, piticii îi ziseră :

— Dacă te învoiești să vezi de gospodăria noastră, să gătești, să faci paturile, să coși, să speli, să împletești și să ții totul în bună rînduială și curățenie, apoi poți rămîne la noi și n-o să duci lipsă de nimic.

— Da, primesc cu dragă inimă ! răspunse Albă-ca-Zăpada, și de atunci rămase la ei.

Ea îngrijea acum de toate treburile casei, și-n fiecare dimineață, piticii plecau în munți să scoată aur și tot soiul de alte metale, și cînd se întorceau seara acasă, găseau mîncarea gata aburind pe cuptor. Peste zi, fata rămînea singură-singurică, și din această pricină piticii cei buni avuseseră mereu grijă s-o povățuiască : „Păzește-te de mașteră, că n-o să-i fie greu defel să afle că ești la noi ! Și cine știe ce pune iar la cale ! Nu cumva să lași pe cineva să intre în casă !"

Iar împărăteasa, fiind încredințată că mîncase plămînii și ficatul fetei ei vitrege, se credea iarăși cea mai frumoasă femeie de pe lume. Și într-o zi, apropiindu-se de oglindă, o întrebă :

— *Oglinjoară din perete, oglinjoară,*
Cine e cea mai frumoasă din țară ?

Atunci oglinda îi răspunse :

— *Frumoasă ești, crăiasă, ca ziua luminoasă,*
Dar colo, ascunsă-n munți,
Stă Albă-ca-Zăpada, la cei pitici cărunți,
Și-i mult, mult mai frumoasă !...

Împărăteasa se sperie din cale-afară, fiindcă știa prea bine că oglinda nu minte. Și-și dădu pe dată seama că vînătorul o înșelase și că Albă-ca-Zăpada era încă în viață.

Începu ea atunci să se frămînte și să chibuzuiască în ce chip ar putea s-o piardă din nou, căci atîta vreme cît nu era cea mai frumoasă din toată împărăția, pizma îi chinuia sufletul fără răgaz și n-avea clipă de liniște. În cele din urmă născoci ceva : își vopsi fața și se îmbrăcă întocmai ca o bătrînă neguțătorească, că nimeni n-ar mai fi putut s-o recunoască.

Schimbată astfel la înfățișare, o porni peste cei șapte munți și, într-un sfîrșit, se pomeni în fața căscioarei celor șapte pitici. Bătu la ușă și strigă din toată puterea :

— De vînzare marfă frumoasă, de vînzare !

Albă-ca-Zăpada își aruncă o privire pe geam și întrebă :

— Bună ziua, tușică dragă, da' ce ai matale de vînzare ?

— Marfă bună și frumoasă ! se grăbi să-i răspundă neguțătoreasa. Cingători de toate culorile.

Și vicleana scoase una, împletită din mătase pestriță.

„Se vede cît de colo că-i o femeie de treabă, gîndi fata, așa că n-am de ce să n-o las înăuntru ! Că doar n-o fi foc !...“

Trase zăvorul, o pofti să intre și-i cumpără cingătoarea cea frumoasă.

— Vai, ce pocit ți-ai pus-o, fetițo ! Ia apropie-te, să te gătesc eu cu ea, așa cum se cuvine ! o îmbie cu blîndețe femeia. Albă-ca-Zăpada nu bănuia c-ar paște-o vreo primejdie și o lăsă să-i pună cingătoarea. Dar băbușca o încinse repede cu ea și-o strînse atît de tare, că fetei i se tăie răsuflarea și căzu jos ca moartă.

— Ei, de-acum n-o să mai fii tu cea mai frumoasă ! hohoti împărăteasa și o șterse repede pe ușă.

Nu mai trecu mult și, spre seară, veniră acasă cei șapte pitici. Și cum se mai speriară, bieții de ei, cînd o găsiră pe iubita lor Albă-ca-Zăpada zăcînd la pămînt, fără simțire, de parc-ar fi fost moartă ! O ridicară de jos și, văzînd cît de strîns îi era mijlocul, tăiară în două cingătoarea. Fata prinse a răsufla iar, și încetul cu încetul își reveni în simțiri. Le povesti ea piticilor toate cîte s-au întîmplat, și aceștia îi atraseră din nou luarea-aminte :

— Neguțătoreasa ceea nu era alta decît haina de împărătească. Ferește-te, barem, de-acu încolo, fată dragă, și nu mai lăsa pe nimeni să intre cînd nu sîntem noi acasă !

Și tare multă dreptate aveau, că femeia cea neagră la inimă nici nu așteaptă să treacă bine pragul palatului și se duse glonț la oglindă și-o întrebă :

— Oglinjoară din perete, oglinjoară,
Cine e cea mai frumoasă din țară ?

Iar oglinda, pe dată, îi răspunse :

— Frumoasă ești, crăiasă, ca ziua luminoasă,
Dar colo, ascunsă-n munți,
Stă Albă-ca-Zăpada, la cei pitici cărunți,
Și-i mult, mult mai frumoasă !...

Împărăteasa rămase ca stana de piatră cînd auzi asta și simți că-i năvălește tot sîngele-n cap, ca un vîrtej, de cîtă spaimă și mînie clocotea în ea. Va să zică, tot nu scăpase de Albă-ca-Zăpada, tot vie era netrebnica asta !... „Ei bine, de data asta m-oi strădui să născocesc ceva fără greș, ca să-ți vin de-a binelea de hac !“ Și cum la farmece și vrăji n-o întrecea nimeni, haina de împărătească meșteri un pieptene otrăvit. După aceea își schimbă hainele și luă înfățișarea unei bătrîne gîrbovite de ani. Și iarăși o porni peste cei șapte munți, la cei șapte pitici cărunți. Ajungînd ea la căsuța lor, ciocăni în ușă și strigă :

— Marfă bună de vînzare, marfă bună !

Albă-ca-Zăpada căută afară pe geam și spuse :

— Vezi-ți de drum, femeie, că n-am voie să las pe nimeni înăuntru !

— Da' de privit, cred că ai voie să privești, nu-i așa ?...

Și scoțînd pieptenele cel otrăvit, îl tot plimbă pe sub ochii fetei. Atît de mult îi plăcu pieptenul, că Albă-ca-Zăpada se lăsă amăgită și deschise ușa. După ce se învoiră la preț, bătrîna o momi cu cele mai dulci vorbe :

— Ia vino încoa' la baba, să te pieptene, ca să fii și tu o dată pieptănată ca lumea !...

Biata Albă-ca-Zăpada nu se gîndi la nimic rău și se lăsă pieptănată. Dar de-abia îi trecu băbușca pieptenele prin păr, că otrava și începu să lucreze prin toate mădularele, arătîndu-și puterea ucigătoare, și biata copilă căzu jos, fără viață.

— Acu' s-a sfîrșit cu tine, frumoasa frumoaselor !... rînji la ea femeia cea haină, și-n timp ce grăbea să se îndepărteze de acele locuri, sufletul ei negru clocotea de-o bucurie drăcească.

Dar, spre norocul fetei, înserarea coborî curînd și cei șapte pitici sosiră acasă. De îndată ce-o văzură pe Albă-ca-Zăpada zăcînd fără viață, bănuiră că maștera trebuie să fi pus iar ceva la cale și, cercetînd copila cu grijă, dădură peste pieptenele cel otrăvit. Cum i-l smulseră din păr, Albă-ca-Zăpada își veni în fire, ca și cînd ar fi dormit numai nițeluș, și prinse a le povesti cele întîmplate. Dimineața, piticii o sfătuiră din nou să fie cu ochii în patru și să nu mai deschidă ușa nimănui, fie ce-o fi, și apoi se duseră la treburile lor.

În ăst timp, împărăteasa ajunsese la palatul ei și, așezîndu-se în fața oglinzii, se grăbi s-o întrebe :

— Oglinjoară din perete, oglinjoară,
Cine e cea mai frumoasă din țară ?

Și oglinda îi răspunse ca și altădată :

— Frumoasă ești, crăiasă, ca ziua luminoasă,
Dar colo, ascunsă-n munți,

Stă Albă-ca-Zăpada, la cei pitici cărunți,
Și-i mult, mult mai frumoasă !...

Auzindu-i spusele, împărăteasa începu să tremure toată și să clocotească de mînie. „Netrebnica asta trebuie să moară, chiar de-ar fi să plătesc moartea ei cu prețul vieții mele !“ Se strecură apoi într-o odăiță dosnică, în care nu călca picior de om, și amestecă de ici, amestecă de colo, pînă ce plămădi un măr otrăvit. La înfățișare, mărul era nespus de frumos : alb ca spuma pe o parte și rumen pe alta, că oricine l-ar fi văzut i se trezea numai-decît pofta să-l mănînce. Dar cine ar fi apucat să muște numai o dată din el, zile multe nu mai avea și cădea mort pe loc. După ce sfîrși de meșteșugit mărul, împărăteasa își boi fața și se îmbrăcă în straie de țărancă. Și, schimbată astfel, trecu peste cei șapte munți, grăbindu-se să ajungă la căscioara celor șapte pitici. Aci bătu la ușă, dar Albă-ca-Zăpada scoase capul pe fereastră și spuse :

— Nu pot lăsa pe nimeni să intre, că nu-mi dau voie piticii !

— Altă pagubă să n-am ! răspunse țăranca. Slavă Domnului, găsesc eu mușterii pentru merele mele ! Da' pînă una-alta, hai de ia și tu unul, că nu-i pe bani !...

— Nici nu mă gîndesc să-l iau, răspunse Albă-ca-Zăpada, n-am voie să primesc nimic.

— Ce, te temi să nu mori cumva otrăvită ?... întrebă cu viclenie țăranca. Fii pe pace, copiliță !... Iaca, tai mărul în două : bucata asta rumenă mănînc-o tu, iar pe cealaltă oi mînca-o eu.

Scanned with OKEN Scanner

— Dar vezi că mărul era cu meșteșug făcut, că numai partea cea rumenă era otrăvită.

Albă-ca-Zăpada rîvnea de nu mai putea să guste o dată din măr, și, cînd o văzu pe țărancă mușcînd din el, nu mai putu răbda și, întinzînd mîna pe fereastră, luă jumătatea cea înveninată. Dar n-apucă să-nghită decît o îmbucătură, că și căzu jos, fără suflare. Împărăteasa îi aruncă priviri ca de fiară și, beată de bucurie, strigă printre hohote de rîs :

— Albă-ca-Zăpada, roșie ca sîngele și neagră ca abanosul, de-acu', piticii n-or mai putea să te învie !...

Plecă de acolo cît putu de repede și, cînd ajunse la palat, întrebă iar oglinda :

— *Oglinjoară din perete, oglinjoară,*
Cine e cea mai frumoasă din țară ?

Și deodată auzi vorbele după care tînjise atît :

— *Măria-ta ești cea mai frumoasă din întreaga țară !*

Abia acum își găsi liniștea inima ei cea pizmașă, pe cît poate fi liniștită o inimă pizmașă...

În faptul serii, cînd piticii se întoarseră acasă, o găsiră pe Albă-ca-Zăpada zăcînd pe jos, fără pic de suflare. Era moartă ca toți morții. O ridicară, căutînd să vadă dacă nu găsesc vreun lucru înveninat, îi desfăcură cingătoarea, o pieptănară, o spălară cu apă și cu vin, dar totul fu zadarnic. Copila cea dragă era moartă ca toți morții și moartă rămase !...

Atunci o așezară pe o năsălie și, strîngîndu-se toți șapte în jurul ei, plînseră amar și-o jeliră trei zile încheiate. Vrură după aceea s-o îngroape, dar fata arăta atît de frumoasă, de parcă s-ar fi aflat doar în somn, și-n obraji avea aceiași bujori roșii dintotdeauna, așa că piticii nu se îndurară s-o coboare în pămînt.

— Nu, în adîncul cel negru al pămîntului nu o putem coborî ! Ar fi mare păcat !... grăiră care mai de care și, așternîndu-se pe muncă, îi făcură un sicriu de cleștar, ca să poată fi văzută de oriunde te-ai uita la ea.

O culcară apoi înăuntru și deasupra îi scriseră numele cu slove de aur, precum și că a fost fiică de împărat. Apoi urcară sicriul pe-un vîrf de munte, de-l așezară acolo, și de fiecare dată rămînea cîte unul de veghe. Vietățile pădurii începură a veni și ele s-o jelească ; mai întîi se arătă o buhă, apoi un corb, și-n urma acestora, o hulubiță. Și așa rămase Albă-ca-Zăpada multă, multă vreme în sicriul ei de cleștar și nimic nu-i știrbea din negrăita frumusețe. Părea că-i vie și doarme, că era tot așa de albă ca zăpada, de roșie ca sîngele și cu părul negru ca abanosul.

Și s-a întîmplat că un fecior de crai să se rătăcească în pădurea aceea și, dînd peste căsuța piticilor, să le ceară găzduire peste noapte.

A doua zi, cînd o porni la drum, văzu sicriul din creștetul muntelui și pe frumoasa Albă-ca-Zăpada, și citi cu nesaț ce sta scris deasupra; cu slove de aur. Și cum privea ca vrăjit și nu se putea desprinde de locul acela, începu a-i ruga pe pitici :

Scanned with OKEN Scanner

— Dați-mi mie sicriul și-o să vă dau în schimb tot ce vi-o pofti inima !

Dar piticii îi răspunseră :

— Nu ți-l dăm nici pentru tot aurul din lume.

Dacă văzu așa, feciorul de împărat îi rugă cu și mai multă stăruință și ardoare :

— Atunci îndurați-vă și mi-l dăruiți, că, de cînd i-am zărit chipul, nu mai pot trăi fără ca s-o văd pe Albă-ca-Zăpada. Și v-asigur c-o voi cinsti mereu și-o voi păzi ca pe făptura care mi-e cea mai scumpă pe lume !

Auzindu-l cu cît foc vorbea, inimoșii pitici se îndurară de el și-i dăruiră sicriul. Feciorul de împărat își chemă slugile și le porunci să ia coșciugul pe umeri și să-l urmeze. Și cum meregau ei așa, se întîmplă ca unul dintre slujitori să se poticnească de-o buturugă și, din pricina zdruncinăturii, bucățica de măr pe care o înghițise Albă-ca-Zăpada îi sări afară din gîtlej. O clipită, doar atît să fi trecut, și domnița deschise ochii, ridică ușurel capacul sicriului și se sculă în capul oaselor. Și era din nou vie, de parcă s-ar fi trezit tocmai atunci din somn.

— Vai, Doamne, unde mă aflu ? strigă ea, nedumerită.

Cu ochii rîzînd de bucurie, feciorul de împărat se apropie de dînsa și-i spuse :

— Cu mine ești, cu mine !...

Și-i povesti toate cîte s-au întîmplat. Iar la sfîrșit, adause :

— Îmi ești mai dragă decît orice pe lumea asta, și de te-ai învoi să mă însoțești la curtea tatălui meu, bine-ar fi, că ard de dorința să-mi fii soție.

Albă-ca-Zăpada ce era să mai spună, că și ei îi căzuse drag... Porni împreună cu el și făcură o nuntă de se duse vestea, cu mare alai și voioșie.

La nuntă o poftiră și pe maștera cea haină, că de, tot o socoteau un fel de rudă... După ce s-a gătit ea cu veș-mintele cele mai de preț, s-a apropiat de oglindă și a în-trebat-o :

— Oglinjoară din perete, oglinjoară,
Cine e cea mai frumoasă din țară ?

Și oglinda, pe dată, i-a răspuns :

— Frumoasă ești, crăiasă, ca ziua luminoasă,
Dar tînăra domniță e mult, mult mai frumoasă !..

Atunci drăcoaica de femeie începu să blesteme de ciudă și să urle ca scoasă din minți, și deodată simți că i se face frică, dar o frică atît de îngrozitoare, că nu știa ce să mai facă și-ncotro s-o apuce. La început se codi să meargă la nuntă, dar cum nu-și găsea o clipă de liniște, gîndi că tre-buie neapărat s-o vadă pe tînăra împărăteasă.

Și de cum păși în sala tronului, dădu cu ochii de Albă-ca-Zăpada și, recunoscînd-o, înlemni de spaimă și rămase țeapănă ca o momîie.

Spaima pusese stăpînire pe toată făptura ei ; din pri-cina asta, împărăteasa se urîțea văzînd cu ochii. Și atît de pocită se făcu, că nici ea singură nu mai cuteza să se privească în oglindă.

Își luă lumea în cap și o ținu tot într-o goană, pînă se pierdu în adîncul pădurii sălbatice, ca să-și ascundă acolo urîțenia. Și de atunci, nici unui om nu-i mai fu dat s-o vadă și nimeni nu mai știu ceva despre soarta ei.

Iar Albă-ca-Zăpada trăi în bucurie și fericire, împreună cu tînărul împărat, și dacă n-or fi murit, cu siguranță că mai trăiesc și-n zilele noastre...

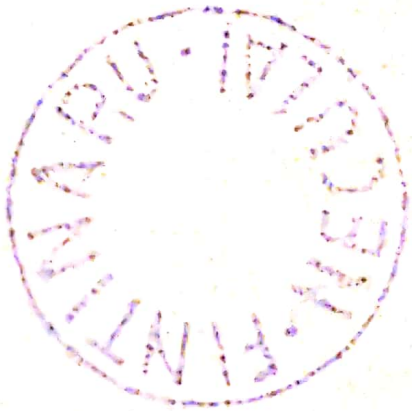

Scanned with OKEN Scanner

A fost odată ca niciodată, a fost un împărat care avea mai multe fete, și toate erau frumoase ca niște zîne. Dar cea mai mică era atît de frumoasă, că pînă și soarele, care doar văzuse atîtea, se oprea în loc, uitîndu-se la dînsa, și se minuna de atîta frumusețe.

La o mică depărtare de palatul împărătesc se întindea o pădure adîncă și întunecoasă, iar în pădure, la umbra unui tei bătrîn, se putea vedea o fîntînă. În zilele cu prea mare zăduf, cea mai mică dintre fetele împăratului se ducea în pădure și se așeza pe ghizdurile fîntînii răcoroase. Stătea ea așa, fără să facă nimic, și cînd o prindea urîtul, scotea dintr-un buzunar o minge de aur, o arunca în sus, o prindea din zbor în căușul palmelor și-apoi o arunca iar. Ăsta era jocul care-i bucura cel mai mult inima.

S-a întîmplat însă odată ca mingea să-i scape din palme și, căzînd pe pămînt, să se ducă de-a rostogolul, de-a dreptul în fîntînă. Fata de împărat o urmări cu privirea, dar mingea pieri de parcă n-ar fi fost, și fîntîna era tare adîncă, atît de adîncă, de nu-i puteai zări fundul !..: Se porni atunci domnița pe plîns și plînse în hohote, neputînd în nici un chip să-și ostoiască amărăciunea. Și

cum se jeluia ea, numai ce aude că-i strigă cineva din apropiere :

— Ce ţi s-a întîmplat, domniţă, de te boceşti aşa... ? Plîngi că s-ar muia şi pietrele de mila ta !

Fata cătă în jur, să afle cine anume îi vorbeşte, şi văzu un broscoi, care taman atunci îşi scosese din apă capul lătăreţ şi bubos şi privea la ea cu nişte ochi cît cepele.

— Ah, tu erai, moş Bălăcilă ! se miră ea. Iaca, plîng că mi-a căzut mingea de aur în fîntînă.

— Şterge-ţi lacrimile şi nu mai plînge, o mîngîie broscoiul, că-mi stă în putinţă să te ajut. Dar vorba e : ce-mi dai dacă-ţi aduc din apă jucăria ?

— Orice doreşti, dragul meu broscoi : rochiile mele, pietrele nestemate, mărgăritarele, chiar şi coroana de aur pe care o port pe cap, de-o poftesti cumva !

Broscoiul o ascultă pe gînduri, apoi grăi :

— Nu-mi trebuie nici rochiile, nici mărgăritarele, nici pietrele nestemate, nici coroana ta de aur, dar dacă ai începe să mă iubeşti, dacă ai îngădui să-ţi fiu prieten şi tovarăş de joacă, să stau lîngă tine, la măsuţa ta, să mănînc din talerul tău de aur, să beau din cupa ta şi să dorm în pătuceanul tău, dacă-mi făgăduieşti toate astea, acu' mă cobor în fîntînă şi-ţi aduc mingea.

— Îţi făgăduiesc, îţi făgăduiesc tot ce vrei, numai să-mi aduci mingea !

Dar în aceeaşi vreme, fata îşi zicea în sinea ei : „Ce tot îndrugă nerodul ăsta de broscoi ? Că doar i-e sortit să se bălăcească în apă cu cei de-o fiinţă cu el şi să orăcăie întruna ; cum poate unul ca el să lege prietenie cu oamenii ?!...“

Cum o auzi pe domniță făgăduindu-i tot ce dorea, broscoiul se dădu afund în fîntînă și, cît ai bate din palme, ieși iar deasupra apei cu mingea de aur în gură, și-o zvîrli în iarbă. Fata de împărat, să sară în sus de bucurie, nu altceva, cînd își revăzu jucăria ei dragă.

O ridică și, fără să-i spună broscoiului un singur cuvînt, o luă la fugă.

— Stai, stai, nu fugi ! strigă în urma ei broscoiul. Ia-mă și pe mine, că nu pot s-alerg atît de repede !

Dar în zadar orăcăia broscoiul cît îl țineau puterile, că fata de împărat nu se sinchisea de el și, cu cît se apropia mai mult de casă, cu atît fugea mai tare. Își uitase cu desăvîrșire de bietul moș Bălăcilă, iar acesta, neavînd încotro, se înapoie și se lăsă din nou să cadă pe fundul fîntînii.

A doua zi, domnița nici nu apucase bine să se așeze la masă împreună cu împăratul și cu toți curtenii, și nici nu începuse să ia o bucătură din talerul ei de aur, că și auzi deodată niște pași lipăind afară, pe scara de marmură... Și pașii făceau : „plici-pleosc, plici-pleosc !“ Ascultă ea un răstimp, și numai ce se pomeni c-o bătaie în ușă și deslușì un glas strigînd :

— Fată de împărat, tu cea mai mică dintre domnițe, vino de-mi deschide ușa.

Domnița alergă într-un suflet la ușă să vadă cine era și, cînd o întredeschise, se și trezi cu broscoiul în fața ei. Trînti repede ușa, și luînd-o la fugă înapoi, se așeză din nou la masă, tremurînd toată de spaimă. Împăratul băgă de seamă că fetei îi bătea tare inima, mai-mai să-i spargă coșul pieptului, și-o întrebă :

Scanned with OKEN Scanner

— De ce te-ai îngrozit, așa copilă dragă ? Au nu cumva ai zărit la ușă un zmeu, care a venit să te răpească?

— Da' de unde, tată, n-am văzut nici un zmeu, răspunse fata cu silă în glas. La ușă e un broscoi buburos!...

— Un broscoi ? Și ce vrea broscoiul ăsta de la tine ?

— Nu îndrăznesc, tată, a-ți spune cum a fost !... Ieri, pe cînd mă jucam lîngă fîntîna din pădure, mi-a căzut mingea de aur în apă. Și fiindcă plîngeam după ea, de nu mai puteam, a ieșit din fîntînă un broscoi, și pocitania asta, cum a făcut, cum n-a făcut, mi-a scos mingea tocmai de la fund. Iar mai înainte îmi ceruse să-i făgăduiesc că, dacă mi-o aduce mingea, o să legăm prietenie și o să fim tovarăși de joacă. Atîta m-a bătut la cap, că i-am făgăduit, ce era să fac ! Dar nu mi-a trecut nici o clipă prin minte că broscoiul și-ar putea face veacul și altundeva decît în apă !... Și-acum stă proțap afară și ține morțiș să vină la mine !

În timpul ăsta, broscoiul bătea cu înverșunare la ușă și striga :

— Hai, deschide ușa,
Fată de-mpărat !
Ai uitat cuvîntul
Care mi l-ai dat
Ieri, cînd la fîntînă
Mi te-am ajutat ?...
Hai, deschide ușa,
Fată de-mpărat !

Auzind acestea, împăratul grăi :

Scanned with OKEN Scanner

— Acu', dacă ai apucat să făgăduiești, ține-ți făgăduiala. Du-te de-i deschide !

Fata se duse să deschidă ușa și broscoiul sări pe dată pragul în sala împărătească ; și se ținu scai după domniță pînă ce ajunse în dreptul scaunului ei. Acolo se opri, și cînd fata dădu să se așeze, glasul broscoiului se auzi poruncitor :

— Da' pe mine cui mă lași ? Ia-mă lîngă tine !

Se codi ea ce se codi, se făcu a nu fi auzit, dar împăratul îi porunci să-i îndeplinească voia broscoiului. Cum se văzu broscoiul pe scaun, gata, ceru să-l urce și pe masă... Și dintr-o săritură se pofti singur între blide. Și ceru de-acolo :

— Ia trage talerul mai aproape, să mîncăm amîndoi din el.

Biata copilă se văzu silită să facă așa cum îi poruncea broscoiul, cu toate că-i era scîrbă și n-avea nici o tragere de inimă. Broscoiul mînca cu mare poftă, dar fetei de împărat i se opreau bucăturile în gît și nu se atinse aproape de nimic.

La urmă, broscoiul zise :

— M-am ospătat cum se cuvine, dar mă simt ostenit rău. Du-mă în odăița ta și vezi de înfață pătuceanul cu așternuturi de mătase, ca să ne culcăm.

Domnița începu să plîngă : tare se mai temea de broscoi ! De frică și silă, nu-i venea nici să-l atingă, c-avea o piele umedă și rece ca gheața...

Și cînd te gîndești că de aici înainte trebuia să doarmă cu el, în pătuceanul ei curat și frumos... Parcă ar fi vrut să se împotrivească, dar împăratul se mînie și-i spuse :

Scanned with OKEN Scanner

— Cînd te-ai aflat la ananghie, ţi-a plăcut să te bucuri de ajutorul broscoiului ! Iar acum crezi că se cade să-l disprețuiești, nu-i așa ?!... Nu-ţi mai face plăcere tovărășia lui !

Nemaiavînd încotro, domniţa apucă broscoiul cu două degete și, ducîndu-l cu ea sus, îl zvîrli într-un ungher al iatacului. Dar cînd dădu să se întindă și ea în pat, broscoiul ţupăi pînă aproape de marginea patului și-i strigă de-acolo :

— N-ai auzit că-s ostenit rău ?! Vreau să dorm și eu la fel de bine ca și tine ; ia-mă sus în pat, că de nu, te spun împăratului !

Domniţa se făcu foc și pară cînd îl auzi cum o amenință ; îl ridică de jos, de unde se oţăra la ea, și, izbindu-l cu toată puterea de perete, strigă :

— Na ce ţi-a trebuit, broscoi buburos ! Acu' ai și tu liniște, am și eu...

Și ce să vezi ? De îndată ce căzu jos, broscoiul se prefăcu într-un fecior de împărat, că ţi-era mai mare dragul să te uiţi la el : chipeș la înfățișare, cu privirea ochilor blîndă și c-un farmec în ei, cum nu se mai poate...

Împăratul își dădu cu mare bucurie încuviinţarea ca tînărul crai s-o ia de nevastă pe fiică-sa. Iar acesta îi povesti domniţei cum fusese blestemat de-o vrăjitoare rea să se prefacă în broască și că nimănui, în afară de dînsa, nu i-ar fi stat în putinţă să-l scape de sub povara cea grea a blestemului.

Apoi luară hotărîrea ca a doua zi să pornească împreună spre împărăţia feciorului de împărat. Mai poves-

tiră ei ce mai povestiră, și-apoi se culcară. Cînd se treziră din somn, în revărsatul zorilor, băgară de seamă că la poartă îi aștepta o caleașcă trasă de opt cai albi, împodobiți cu panașe albe de struț și avînd hamuri cu totul și cu totul de aur. Iar la spatele caleștii ședea Heinrich, sluga credincioasă a feciorului de împărat. Într-atît se întristase sluga asta credincioasă că stăpînul său fusese prefăcut în broască, încît umblase năuc cîtăva vreme, și de teamă ca nu cumva să-i plesnească inima de durere, și-o strînsese în trei cercuri de fier.

Caleașca aștepta la scara palatului să-l ducă pe tînărul crai și pe aleasa inimii lui în împărăția părintească. Heinrich cel credincios, care pregătise totul după cum cerea cuviința, îi ajută pe amîndoi să urce în caleașcă, iar după aceea se sui și el în locul din spate. Și inima îi tresălta de bucurie că-i fusese dat să-și revadă stăpînul.

Merseră ei o bucată bună de drum și numai ce auzi feciorul de împărat o trosnitură înapoia lui, de parcă s-ar fi rupt ceva.

Și cum nu-și putu da seama ce poate fi, îi strigă slujitorului său :

— Heinrich, auzi trosnitura ?
Nu cumva s-a rupt trăsura ?

Iar Heinrich se grăbi să răspundă :

— Fii, stăpîne, liniștit,
Ia un cerc ici a plesnit,
Ce-mi ținea inima strîns,
Să nu mor de-atîta plîns ;

Scanned with OKEN Scanner

Că un biet broscoi erai,
Și sub vrajă grea zăceai...

Și se auzi trosnind încă o dată și apoi iar o dată... Iar feciorul de împărat din nou crezu că trosnește caleașca și că-i gata să se rupă. Dar nu caleașca se rupea, ci cele două cercuri de fier, care se desprindeau din jurul inimii lui Heinrich cel credincios, care nu mai putea de bucurie că stăpînu-său scăpase de sub urgia blestemului și că era acum fericit, cu aleasa inimii lui.

FATA MOȘULUI CEA CUMINTE ȘI HARNICA ȘI FATA BABEI CEA HAINĂ ȘI URÎTĂ

A fost odată un moș, și moșului ăstuia îi murise nevasta, și-a mai fost și o femeie bătrînă, și femeii ăsteia îi murise bărbatul. Și moșneagul avea o fată și băbuța avea și ea o fată. Fetele se cunoșteau de cînd erau micșoare și totdeauna le vedeai preumblîndu-se împreună. Și după fiece preumblare veneau de braț la casa văduvei. Și iată că, într-o zi, baba îi spuse fetei moșneagului :

— Fată hăi, ia ascultă aici : spune-i lui tată-tău să mă ia de nevastă, și de s-o învoi, o să te țin ca-n puf și-o să-ți dau în fiecare dimineață numai lapte, ca să-ți speli fețișoara, iar de băut, numai vin de-l bun, iar fetei mele o să-i dau apă de spălat și apă de băut.

Fata se duse acasă și-i spuse lui taică-său vorbele femeii. Omul rămase pe gînduri și tot chibzuia :

— Oare ce să fac ? Că însurătoarea e și desfătare, dar și chin !

Și pentru că nu se putea hotărî nici într-un fel, nici într-altul, își scoase în cele din urmă cizma din picior și-i spuse fetei :

— Uite, cizma asta are o gaură în talpă. Du-te cu ea în pod și atîrn-o de cuiul cel mare din grindă și vezi de toarnă apă în carîmb. Dacă apa nu s-o scurge din cizmă,

să știi că mă-nsor, iar de n-o ține apa, nu mă mai însor, asta-i hotărît !

Fata făcu așa cum îi poruncise taică-său, dar gaura din talpă se strînse de apă și cizma rămase plină pînă-n marginea carîmbului. După ce văzu cum stă treaba, fata se duse degrabă la taică-său, de-i spuse ce s-a întîmplat cu apa din cizmă. Se miră el de cele ce-i spusese fata și, pînă la urmă, se urcă în pod să se încredințeze cu ochii lui de-i adevărat ori ba.

Și văzînd el că fata-i spusese numai adevărul, se duse la văduvă și-o luă de nevastă.

Dis-de-dimineață, cînd se sculară fetele din așternut, fata unchiașului găsi lapte de spălat și vin de băut, iar fata babei apă de spălat și apă de băut. A doua zi însă, amîndouă fetele nu găsiră decît apă de spălat și apă de băut. Și așa a rămas să fie în toate zilele de-aci înainte...

Maștera o dușmănea de moarte pe fața moșului și, pe zi ce trecea, nu știa ce să mai scornească pentru a o obidi și a o face să se scîrbească de viață.

Și în același timp o și pizmuia pe fată, fiindcă era frumoasă și bună, pe cîtă vreme a ei era urîtă și haină la suflet.

Într-o iarnă, pe cînd crăpau și ouăle corbului de ger și zăpada se așternuse atît de înaltă peste dealuri și văi, că trebuia să înoți prin ea, nu alta, baba făcu o rochie de hîrtie și, chemînd-o pe fata unchiașului, îi zise :

— Îmbracă-te cu rochia asta și du-te chiar acu' în pădure de-mi culege un coșuleț cu fragi, că mi s-a făcut poftă !

— Doamne, Dumnezeule, spuse fata, dar unde s-au mai pomenit fragi pe timp de iarnă ? Pămîntul e înghețat bocnă și-i atîta zăpadă, că a acoperit totul... Și-apoi, cum o să umblu numai în rochia asta de hîrtie ?! Că afară e un ger de-ți taie suflarea și te-ngheață. Și-o să sufle crivățul prin rochie, și mi-or sfîșia-o mărăcinii !

— Cum, îndrăznești să mi te pui împotrivă ? se stropși la ea maștera. Mișcă-te de aici cît mai iute și nu care cumva să-mi vii fără fragi !

Îi dete apoi o fărîmă de pîine uscată și-i zise :

Asta o să-ți fie de ajuns pentru toată ziua și-ncă prea mult !

Dar în sinea ei gîndi : „Las' că o să îngheți tu de frig și o să mori de foame, și n-o să te mai văd înaintea ochilor !"...

Fata n-avu încotro, îmbrăcă rochia de hîrtie, luă coșulețul și porni în pădure. Cît cuprindeai cu ochiul, nu se zărea decît zăpadă și iar zăpadă, și nici un firicel de iarbă nu-și arăta pe nicăieri săbiuța-i verde. Cînd ajunse fata în pădure, văzu o căsuță, la fereastra căreia priveau trei pitici bărboși. Fata le dădu binețe și bătu cu sfială în ușă. Piticii, care o văzuseră încă de pe drum, rostiră cu toții-ntr-un glas :

— Intră, fetiță, intră !

Fata păși pragul, se așeză pe lavița de lîngă vatră, ca să se încălzească, și începu să muște din codrul de pîine uscată.

— Dă-ne și nouă o bucățică, o rugară piticii, că n-am luat nimic în gură pe ziua de azi !

— Cu dragă inimă ! le răspunse fata, rupse în două bucata de pîine şi le dădu jumătate.

— Ce cauţi în pădure pe-o vreme cîinoasă ca asta, copilă dragă ? o întrebară piticii. Şi cum se face că pe un ger ca ăsta, de crapă pînă şi pietrele umbli atît de subţirel îmbrăcată ?!

— Ce-s eu de vină, dacă rochia asta mi-a dat-o s-o îmbrac mama vitregă !... zise fata, oftînd cu obidă. Mi-a poruncit să umplu cu fragi coşuleţul de-l vedeţi aici şi m-a ameninţat că de nu l-oi putea umple, nu mai am ce căuta acasă !

După ce fata îşi sfîrşi bucăţica de pîine, piticii îi dădură o mătură şi-i ziseră :

— Ia du-te de mătură zăpada de la uşa din dosul casei !

Cum ieşi fata din odaie, piticii începură să se sfătuiască între ei :

— Ce să-i dăruim noi fetei, pentru că a fost cuminte şi bună şi a împărţit pîinea cu noi ?

Primul dintre pitici grăi :

— Eu îi menesc ca să fie din zi în zi mai frumoasă.

Al doilea urmă :

— Iar eu, ca, de cîte ori o deschide gura să rostească o vorbă, să-i cadă cîte-un galben din gură.

Iar al treilea zise :

— Iar eu, ca să vină un fecior de împărat şi s-o ia de nevastă.

Fata făcu precum îi spuseseră piticii. Mătură zăpada din dosul căsuţei, şi ce credeţi că-i fu dat să vadă ? O mulţime de fragi îşi arătau căpşoarele deasupra zăpezii, toate roşii ca sîngele, de coapte ce erau ! Cu inima plină

Scanned with OKEN Scanner

de bucurie, fata se grăbi să-și umple coșulețul și, după ce mulțumi piticilor și-și luă rămas bun de la fiecare, porni în fugă spre casă, să ducă fragii.

Cum intră pe ușă și dădu bună seara, numai ce se pomeni că-i pică un ban de aur din gură. Povesti apoi ce i s-a întîmplat în pădure, și de cîte ori spunea o vorbă, îi cădea cîte un ban de aur, astfel că-n scurtă vreme se umplu întreaga odaie.

— Ia te uită ce nesocotință, să arunci așa cu banii... ! făcu soru-sa vitregă, și-n sufletul ei era neagră de pizmă.

Și pe dată se hotărî să plece și ea în pădure. Dar mamă-sa căută s-o oprească zicîndu-i :

— Nu te las, fata mamei, că mă tem să nu-mi degeri pe drum de frig, că suflă crivățul cum nu s-a mai pomenit.

Dar fata nici nu voi să audă de așa ceva și stărui morțiș în hotărîrea ei. Dacă văzu baba că nu e chip s-o înduplece, îi făcu o scurteică bună, căptușită cu blană, și-i pregăti, să aibă de drum, pîine cu unt și cozonac.

Fata se încotoșmănă cu blana și-o porni apoi spre pădure. Și nu se opri decît cînd ajunse în dreptul căsuței piticilor. Piticii se aflau tot la geam și priveau afară, dar fata nici nu-i luă în seamă și nu le dădu bineţe. Și intră buzna pe ușă, fără s-o poftească nimeni. Ajunsă în casă, își căută un loc lîngă vatră și începu să înfulece cu poftă.

— Dă-ne și nouă puțin, o rugară piticii.

Dar fata răspunse cu gura plină :

— Da' știți c-aveți haz ! Abia de-mi ajunge mie ; de unde să vă mai dau și vouă ?!

Fântânam N. Neculai

După ce sfîrși de mîncat, piticii îi ziseră :

— Ia mătura asta și du-te de mătură zăpada la ușa din dos !

— Căutați-vă pe altul să vă mături zăpada, ori de nu, măturați singuri, le răspunse fata, mînioasă, că doar n-am slugărit la ușa voastră !...

Stătu ea o bucată de vreme pe lavița de lîngă cuptor și, văzînd că piticii n-au de gînd să-i dăruiască nimic, ieși pe ușă afară, supărată foc.

După ce-o văzură plecată, piticii începură să se sfătuiască între ei :

— Ce să-i menim pentru că-i atît de pizmașă și haină la suflet și nu se îndură să dea nimănui nimic ?

Primul pitic grăi :

— Eu îi menesc să fie din zi în zi mai urîtă !

Cel de-al doilea urmă :

— Iar eu, ca, de cîte ori o rosti o vorbă, să-i sară cîte o broască din gură !

Al treilea se grăbi să-i ureze și el :

— Iar eu, să-i cadă pe cap atîtea nenorociri și să îndure atîtea suferințe, cîte i se cuvin pentru cîinoșenia ei !

Fata căută ce căută prin pădure și, negăsind fragi, porni mînioasă spre casă. Și de cum păși pragul, vru să-i povestească maică-si ce-a văzut în pădure, dar n-apucă să rostească o vorbă, că-i și sări din gură o broască. Și tot așa, de cîte ori da să spună ceva, lepăda cîte o broască, încît toată lumea se ferea din calea ei, cuprinsă de scîrbă.

Cînd văzu ce pacoste a dat pe capul fiică-si, baba se învenină de necaz și nu știu ce blestemății să mai scornească pentru a o pierde pe fata unchiașului, care din zi

în zi se făcea tot mai frumoasă. În cele din urmă luă o căldare și o puse pe foc, iar cînd apa începu să dea în clocot, aruncă înăuntru mai multe caiere de in, pe care le lăsă să fiarbă bine. Cînd socoti c-au fiert de ajuns, i le puse fetei pe umeri și, dîndu-i un topor, o trimise la gîrlă să facă o copcă în gheață și să înălbească tortul. Fata se supuse, că n-avea încotro, și ducîndu-se la gîrlă, începu să spargă gheața cu toporul. Și cum spărgea ea așa, numai ce vede venind o caleașcă trasă de patru cai albi, în care se afla împăratul. Caleașca opri drept în fața ei și împăratul, scoțîndu-și capul pe fereastră, o întrebă cu blîndețe :

— Fata mea, cine ești și ce faci aici ?

— Sînt o fată sărmană și înălbesc tortul, răspunse ea.

Împăratului i se făcu milă de dînsa și, cînd o văzu cît e de frumoasă, o întrebă din nou :

— N-ai vrea să vii cu mine ?

— Ba aș vrea cu dragă inimă, grăi fata, care nu mai putea de bucurie că-n sfîrșit avea să scape de babă și de sora ei vitregă.

Fata se urcă apoi în caleașcă și porni la drum în tovărășia împăratului. Și de-ndată ce sosiră la palat, făcură nuntă mare, după cum ursiseră piticii din pădure.

După un an, împărăteasa născu un fecior. Cînd auzi maștera de norocul care dăduse peste fată, veni împreună cu fiică-sa la palatul împărătesc, chipurile, s-o vadă, că li-era dor... Dar planul lor era ticluit mai dinainte, și cînd împăratul ieși din iatac pentru cîtăva vreme, zgripțuroaica o și apucă pe împărăteasă de cap, iar fiică-sa de picioare și, ridicînd-o din pat, o zvîrliră pe fereastră în rîul care

Scanned with OKEN Scanner

curgea pe lîngă zidurile palatului. Fata cea urîtă se grăbi să se culce în locul împărătesei și baba îi trase așternutul pînă peste cap, ca să nu fie cumva recunoscută. Cînd se întoarse împăratul și vru să stea de vorbă cu împărăteasa, baba îl opri, zicîndu-i :

— Dă-i pace, măria-ta, că acum năduşeşte şi nu i-e gîndul să stea la taclale !

Împăratul nu bănui nimic rău și veni a doua zi. Dar de cum intră în vorbă cu nevastă-sa, băgă de seamă că la fiecare vorbă de-a ei îi sare cîte o broască din gură, pe cîtă vreme, înainte, îi săreau numai bani de aur.

Se minună el de schimbarea asta și-o întrebă pe babă dacă nu știe care-i pricina, dar ea îl liniști spunîndu-i că așa se întîmplă cîteodată lăuzelor ; că totul se trage din pricina fierbinţelii de ieri și că-n scurtă vreme avea să-i treacă...

Dar peste noapte, ajutorul de bucătar își aruncă privirea pe fereastră și văzu cum venea pe gîrlă o rață, înotînd de zor și întrebînd cu grai omenesc :

— *Ce faci, împărate luminate ?*
Dormi, ori veghezi pe înnoptate ?

Văzînd că cel întrebat nu-i răspunde, rața mai zise :

— *Dar oaspeţii mei s-au culcat ?*

Şi atunci ajutorul de bucătar îi răspunse :

— *Dorm de mult, de cînd s-a înserat !*

Rața întrebă iar :

— *Da' copilaşul meu ce mai face ?*

Şi ajutorul de bucătar răspunse :

— *În leagăn de mătase doarme-n pace !*

De cum auzi vorbele astea, raţa îşi recăpătă înfăţişarea împărătesei, intră în palat, îi dădu copilului să sugă, îi potrivi aşternuturile şi-l acoperi, şi apoi, prefăcîndu-se iar în raţă, o porni înot în susul gîrlei.

Veni aşa două nopţi de-a rîndul, iar în cea de-a treia noapte, îi spuse ajutorului de bucătar :

— Du-te şi dă-i de veste împăratului să ia paloşul şi să-l învîrtească în prag, de trei ori, deasupra capului meu !

Ajutorul de bucătar alergă şi-i spuse împăratului tot ce văzuse şi auzise. Împăratul scoase paloşul din teacă şi, oprindu-se în prag, îl învîrti de trei ori pe deasupra capului raţei. Şi la a treia învîrtitură, numai ce văzu că se preface raţa iarăşi în împărătească ; şi era voinică, sănătoasă şi plină de voioşie, ca atunci cînd o văzuse ultima dată.

Cînd auzi haina de maşteră că s-au schimbat lucrurile şi că împărăteasa cea adevărată e din nou la palat, se grăbi să-i spună fiică-si :

— Hai s-o ştergem de-aici cît mai e timp, pînă ce nu pune împăratul slujitorii să ne prindă şi să ne pedepsească !

Şi-chiar în noaptea aceea reuşiră să se strecoare din palat şi, mergînd tot pe drumuri lăturalnice, ieşiră din oraş şi trecură de hotarele împărăţiei. Dar pe oriunde treceau ori căutau să facă popas, oamenii le întorceau cu scîrbă spatele, şi nu e de mirare că, de cum dădea fata cea urîtă să spună o vorbă, îi şi sărea cîte o broască din gură... Şi aşa

se făcu că nimeni nu se mai îndură de ele să le ajute în vreun fel. Şi pe drept cuvînt gîndeau oamenii în sinea lor : „Numai peste un om rău la suflet şi cîinos din cale-afară poate să cadă aşa pacoste !“

Rătăciră ele aşa din loc în loc, din ţară-n ţară, ca nişte pribegi fără căpătîi, şi nimeni nu voia să audă de ele şi să le dea adăpost.

Iar împărăteasa cea tînără trăi de aci înainte în bucurie şi fericire, împreună cu împăratul şi feciorul lor.

PRICHINDEL

A fost odată un țăran sărac, și țăranul ăsta sta într-o seară în fața vetrei și dregea focul alături de nevasta lui, care torcea. Și-n tăcerea care se așternuse în odaie, se auzi deodată glasul bărbatului :

— Ce rău e că n-avem și noi copii ! Casa noastră e atît de pustie și tristă, pe cîtă vreme în casele altora e numai forfotă și veselie...

— Asta așa-i, rspunse femeia oftînd. De-am avea măcar unul singur, și chiar de-ar fi micuț cît degetul cel mare de la mînă, și încă aș fi mulțumită și l-aș iubi din toată inima.

La cîtăva vreme după aceea, se întîmplă că femeia rămase grea și, după șapte luni, dădu naștere unui prunc. Copilul, cum să vă spun, avea înfățișare omenească la fel ca orice copil, numai că era tare mic, cît un deget... Dar altfel, era bine făcut, ca un voinic de-o șchioapă.

Părinții nu-și mai încăpeau în piele de bucurie și-și ziceau mereu :

— S-a nimerit s-avem un copil taman după cum ne-a fost dorința ; flăcăul ăsta o să fie bucuria vieții noastre și ne-o fi drag mai mult decît orice pe lume !

Scanned with OKEN Scanner

Şi din pricină că era aşa micuţ de statură, îi ziseră Prichindel. Copilaşul nu ducea lipsă de nimic, dar, cu toate că-i dădeau să mănînce din belşug, nu crescu deloc, nici un piculeţ, ci rămase ca-n ceasul cînd s-a născut. Dar după cum căta la toate cu ochişorii lui vioi şi neastîmpăraţi, se vedea cît de colo că era isteţ nevoie mare şi, pe ce punea mîna, îi ieşea din plin, fiind cuminte şi îndemînatic la toate.

Într-o zi, taică-său tocmai se pregătea să se ducă în pădure, să taie nişte lemne. Şi cum ascuţea securea, nu ştiu cum zise el, mai mult ca pentru sine :

— Ei, bine-ar fi fost de-aş fi avut pe cineva care să vină cu căruţa după mine !

— De asta nu-ţi fie grijă, taică, strigă Prichindel, că-ţi aduc eu căruţa. Şi să ştii că la vremea hotărîtă sînt cu ea în pădure.

Auzindu-l ce zice, ţăranul începu să rîdă.

— Ei, drăcie, dar cum ar fi cu putinţă o treabă ca asta ? ! se miră el. Că doar eşti prea micşor ca să poţi ţine hăţurile...

— Păi asta nu-i nici o piedică, taică. Mama o să-mi înhame calul, iar eu o să mă vîr în urechea lui, şi de-acolo o să-i poruncesc tot timpul încotro s-o ia.

— Dacă zici tu aşa, aşa să fie ! se învoi taică-său. O dată om putea încerca...

Cînd socoti c-ar fi tocmai timpul potrivit pentru plecare, femeia înhămă calul la căruţă şi-l aşeză pe Prichindel în urechea acestuia. Şi băiatul prinse a striga întruna, îndemnînd bidiviul : „Hi, hi, murgule !“, ca s-o ia numai încotro trebuia.

Şi calul se îndemna la drum şi gonea întins spre pădure, de parcă ar fi fost condus de un vizitiu priceput.

După cîtăva vreme, Prichindel ajunse cu căruţa la marginea pădurii.

În clipa cînd fu să cotească la capătul unei cărări şi-n timp ce striga din toţi rărunchii : „Hi, hi, murgule !" îi ieşiră în cale doi străini.

— Măi, ce-o mai fi şi asta !... strigă unul din ei, mirîndu-se straşnic. Ia te uită : căruţa merge singură, dar cineva trebuie că mînă calul, numai că de văzut nu se vede nimeni... Unde o fi căruţaşul, naiba, să-l ia ? !

— Să ştii că ăsta nu-i lucru curat ! răspunse celălalt. Ia hai să ne luăm după căruţă, să vedem unde are să se oprească. Căruţa se afundă în pădure şi se opri într-un luminiş, taman pe locul unde era stivuită o grămadă de lemne tăiate. Şi de cum îl zări pe taică-său, Prichindel îi strigă :

— Vezi, tată, c-am venit cu căruţa, după cum ne-a fost vorba ? Acu' vino de mă dă jos !

Tată-său apucă cu mîna stîngă calul de căpăstru, în timp ce cu dreapta îl scoase pe Prichindel din urechea calului. Flăcăul se aşeză vesel pe un pai, să se mai hodinească niţeluş.

Cînd îl văzură pe Prichindel, cei doi străini rămaseră încremeniţi de uimire şi nu mai ştiură ce să spună. Dar într-un tîrziu îşi veniră în fire şi unul dintre ei îl luă pe celălalt deoparte şi-i şopti la ureche :

— Ascultă, frăţioare, ştii tu cum ne-am pricopsi cu prichindelul ăsta, de l-am arăta mulţimii pe la bîlciuri, în

Scanned with OKEN Scanner

tîrgurile mari ?... Hai să vedem de nu-l putem cumpăra, că bună afacere ar fi...

Se îndreptară apoi spre tatăl băiatului și, intrînd în vorbă cu el, îi ziseră :

— Iă ascultă, omule, n-ai vrea să ne vinzi nouă prichindelul ăsta ? Și să n-ai nici o grijă, c-o s-o ducă mai bine ca acasă.

— Nici prin gînd nu-mi trece, răspunse țăranul, că doar un singur copil am și mi-e mai drag ca sufletul. Nu-l dau pentru tot aurul din lume !

În această vreme, auzind spusele drumeților, Prichindel se urcă în pripă pe cutele hainelor lui taică-său, pînă ce-i ajunse pe umeri, și-i șopti la ureche :

— Vinde-mă, tătucă, și nu-ți fie teamă, că mă întorc eu degrabă înapoi !

Taică-său ascultă de flăcău, că-l știa isteț și, vînzîndu-l celor doi străini, luă părăluțe bune pe el.

— Unde vrei să șezi, ca să-ți fie mai la îndemînă ? îl întrebară ei, după ce se încheie tîrgul.

— Așezați-mă pe pălăria unuia din voi, da' așa, mai înspre margine, că acolo am loc destul să mă preumblu și-o să privesc la locurile pe unde trecem, fără teamă c-am să pic jos.

Îi făcură pe plac omulețului și, după ce Prichindel își luă rămas bun de la taică-său, porniră la drum. Merseră ei așa, pînă ce începu a se lăsa amurgul și, după o vreme, numai ce-l auziră pe Prichindel că le strigă cît îl țineau puterile :

— Dați-mă jos, dați-mă jos degrabă, că m-au apucat nevoile !

— Ba rămîi colo sus unde eşti şi fă-ţi treaba liniştit, răspunse omul pe pălăria căruia şedea. Nu te sinchisi defel, că n-am să mă supăr pentru un fleac ca ăsta ; doar se mai întîmplă ca şi păsările cerului să scape cîte ceva pe pălăria mea, şi ce, mă supăr de asta ? !...

— Nu, nu vreau ! strigă Prichindel. Ştiu eu singur ce se cade şi ce nu. Daţi-mă repede jos !

Omul îşi scoase pălăria şi-l lăsă pe Prichindel pe un ogor, la marginea cărării ce tăia cîmpia. Prichindel începu să sară printre brazde şi să se preumble printre bulgării de pămînt despicaţi de tăişul plugului. Şi, deodată, pe nesimţite, se strecură într-o gaură de şoarece, pe care o dibuise de cum fusese dat jos.

— Noapte bună, boierilor ! le aruncă Prichindel în bătaie de joc... Şi mai duceţi-vă acasă şi fără mine...

După ce-o ştersese, îşi mai şi rîdea de ei ! Cei doi pişicheri erau cătrăniţi rău şi alergară într-acolo într-un suflet. Vîrîră un băţ în gaura de şoarece, ca să dea de el ; scotociră-ncoace, scotociră-ncolo, dar truda le fu zadarnică. Prichindel se vîra tot mai în afund şi, cum între timp se întunecase de-a binelea, oamenii trebuiră să se lase păgubaşi şi să-şi caute de drum. Şi rămaseră cu punga goală, dar cu sufletul plin de obidă...

Cînd Prichindel băgă de seamă c-au plecat, ieşi îndată afară din ascunzătoare.

„Mare primejdie te paşte de mergi pe ogor, pe întunecimea asta ! îşi zise el. Lesne îţi poţi frînge gîtul în vreo hîrtoapă...“

Dar, spre norocul lui, în drum dădu peste o găoace de melc.

— Bine că am unde să mîn peste noapte fără nici o grijă ! strigă el bucuros, şi se cuibări în găoace.

Cînd era aproape să-l fure somnul, numai ce auzi doi oameni, trecînd pe acolo. Şi unul din ei zicea :

— Cum am putea face noi, ca să punem mîna pe banii şi argintăria popii, că-i putred de bogat ?

— Las'că te-nvăţ eu cum ! îi răspunse Prichindel, întrerupîndu-l din vorbire.

— Ce fuse şi asta, frate-miu ? strigă speriat unul din hoţi. Parcă am auzit pe cineva vorbind !...

Hoţii se opriră pe loc şi ascultară cu luare-aminte. Atunci Prichindel grăi iarăşi :

— Luaţi-mă cu voi, şi n-o să vă pară rău, c-o să vă ajut.

— Da' unde eşti, mă omule ?

— Căutaţi cu atenţie pe jos, răspunse Prichindel, da' numai înspre partea de unde mi se aude glasul. În cele din urmă, cei doi hoţi dădură peste voinicelul nostru şi-l ridicară în sus.

— Bine, mă Nichipercea, te lauzi tu c-ai putea să ne-ajuţi pe noi ! Păi, în ce chip anume ?

— Ba, nu mă laud deloc ! Şi uite cum am să fac : o să mă strecor printre gratiile de fier în cămara popii, şi-apoi o să vă dau de-acolo tot ce-o să vă poftească inima.

— Aferim ! încuviinţară cu bucurie hoţii. Şi acu' hai la treabă, să te vedem ce poţi !...

Cînd ajunseră ei la casa popii, Prichindel se strecură în cămară şi începu să strige cît îl ţinea gura :

— Mă, vreţi să vă dau tot ce e pe-aici ?

Hoţii se înspăimîntară rău şi căutară să-l domolească :

Scanned with OKEN Scanner

— Ci vorbește, bre, mai încetișor, nu cumva să trezești pe cineva !

Dar Prichindel se prefăcu că nu-i înțelesese și începu să strige cu și mai multă tărie :

— Ce vreți, mă ? Vreți tot ce e pe-aici ?

Bucătăreasa, care se odihnea în odaia de alături, auzind tot ce spusese flăcăul, se ridică în capul oaselor și ascultă mai departe cu luare-aminte.

Cînd îl auziră răcnind, pe hoți îi cuprinse iar frica și, luîndu-și picioarele la spinare, fugiră o bună bucată de drum, pe unde se nimeri. Dar în cele din urmă prinseră iar inimă și-și ziseră că omulețul e un ghiduș și că-i place pesemne să glumească în felul ăsta. Se întoarseră și-i șoptiră printre dinți :

— Hai, lasă-te de șotii și aruncă afară ceva de pe-acolo !

Atunci Prichindel începu să strige din răsputeri :

— Vă dau tot ce e pe-aici, da' întindeți numai mîinile !

Bucătăreasa, care trăgea cu urechea, deslușI de data asta fiecare cuvințel și, sărind din pat, dădu buzna în cămară. Auzind lipăit de pași, hoții o luară la sănătoasa, de parcă i-ar fi gonit Scaraoțchi din urmă.

Slujnica nu se dumerea defel ce se întîmplase, și cum orbecăia și nu deslușea nimic din pricina întunericului, se grăbi să aducă din camera ei o lumînare aprinsă. Cînd veni îndărăt cu lumina, Prichindel se furișă în șură, fără ca femeia să-l fi putut zări. Biata slugă cercetă cu de-amănuntul prin toate ungherele, dar, negăsind nimic, se culcă din nou, socotind că poate a visat cu ochii deschiși...

Scanned with OKEN Scanner

Prichindel urcă pe grămezile de fîn şi-şi căută un loc potrivit pentru culcuş. Gîndea să-şi odihnească oasele, cuibărit în pătuceanul ăsta moale, pînă-n revărsatul zorilor, şi-apoi să se reîntoarcă acasă, la părinţii lui. Dar vezi că i-a fost hărăzit să mai pătimească şi să mai treacă prin nenumărate belele, că multe necazuri şi nenorociri trebuie să întîmpine omul pe lumea asta. Cum se crăpă de ziuă, slujnica se sculă să dea de mîncare la vite. Mai întîi intră în şură, de unde luă un braţ de fîn, şi se nimeri ca tocmai în fînul acela să-şi fi aflat Prichindel culcuşul. Dar flăcăiaşul nostru era atît de adîncit în somn, că nu prinse de veste şi nu se trezi decît cînd fu în gura unei vaci, care-l apucase odată cu fînul.

— Ah, Doamne, se minună el, cum de ajunsei în moara asta ! ?

Dar îşi dădu numaidecît seama unde se află şi se feri cu grijă, să nu-l macine vaca între măsele.

Dar în cele din urmă se pomeni alunecînd în pîntecele vacii.

„Ce întuneric e în încăperea asta ! Pesemne c-au uitat să facă ferestre, îşi zise Prichindel, şi d-aia n-are pe unde pătrunde soarele... Şi barem de-aş avea la îndemînă vreo lumînare, da' de unde să-ţi faci rost pe-aici de aşa ceva ? !..." Dealtfel, adăpostul nu-i era cîtuşi de puţin pe plac, şi ceea ce-l supăra şi mai mult era fînul care venea în grămezi, sporind necontenit, astfel că locul cu pricina se strîmtora din ce în ce mai mult. De frică, Prichindel începu să strige cît îl ţinea gura :

— Nu-mi mai daţi fîn ! Nu-mi mai daţi fîn !

În clipa aceea, slujnica tocmai mulgea vaca și auzind glas de om și nevăzînd pe nimeni, și fiindcă recunoscuse că era tot glasul care-o trezise din somn peste noapte, se înspăimîntă într-atît, că alunecă de pe scăunel și răsturnă laptele, care se risipi pe jos. Alergă ea apoi în fugă la stăpînu-său și-i zise, abia trăgîndu-și sufletul :

— Văleu, părinte, vaca noastră vorbește !

— Pesemne că ţi-ai pierdut minţile, femeie !... o înfruntă popa.

Totuși se duse în grajd, să vadă ce s-o fi petrecînd pe acolo. Dar de îndată ce ajunse în prag, Prichindel începu să strige din nou :

— Nu-mi mai daţi fîn ! Nu-mi mai daţi fîn !

Popa încremeni de spaimă și, crezînd că a intrat necuratul în vacă, porunci să fie tăiată numaidecît. După ce-o tăiară, slugile aruncară burta vacii la gunoi. Și Prichindel izbuti cu mare greutate să-și facă drum de ieșire, ca să scape de acolo. Dar abia își scosese capul la lumină, că o altă nenorocire se abătu asupra lui. Un lup hămesit de foame, care se furișase prin ogradă în căutarea unei bucături, zări tocmai atunci ceea ce căuta și înghiţi pe dată toată burta, dintr-o hăpăitură. Dar Prichindel nu-și pierdu curajul.

„Poate c-o fi o făptură de înţeles lupul ăsta !...“ gîndi el. Și din bezna în care se afla, începu să strige din toate puterile :

— Dragă lupușorule, știu eu un loc unde ai putea găsi un ospăţ pe cinste, să te-nfrupţi numai din bunătăţi !

— Așa ? !... Și unde e locul cu pricina ? întrebă lupul.

— În cutare și cutare loc, îl deslușì pe îndelete glasul. Și n-ai alta de făcut decît să te vîri în cămară printr-o bortă din perete. O să dai acolo peste ce nici nu gîndești : cîrnați, slănină și cozonaci, și totul din belșug, să mănînci cît îți poftește inima !

Dar lupul de unde era să știe că Prichindel gîndea să-l ducă tocmai la casa tatălui său ? ! Nu se lăsă mult rugat și o porni în goană într-acolo. Peste noapte se strecură prin bortă în cămară și începu să înfulece bucuros din toate bunătățile. După ce se sătură, vru să-și ia tălpășița tot pe unde venise, dar, de mult ce se ghiftuise, i se umflase burduhanul, încît nu-i mai fu în putință să iasă prin bortă.

Pe asta își bizuise și Prichindel socoteala, din capul locului, și începu de îndată să facă o larmă strașnică în burta lupului, țipînd și urlînd cît îl țineau puterile.

— Da' mai astîmpără-te și taci odată, c-ai să scoli lumea din somn ! se răsti la el lupul.

— Ce-mi pasă de s-or trezi ! răspunse flăcăul. De ospătat tu te-ai ospătat pe îndestulate, acum e rîndul meu să petrec, și petrec după cum mi-e voia !...

Și începu iar să strige cît îl lua gura.

În vremea asta, de atîta zarvă, părinții lui Prichindel se treziră din somn și alergară spre cămara de unde venea glasul. Se uitară înăuntru printr-o crăpătură și, cînd văzură lupul, deteră fuga de luară, omul, toporul, iar femeia, coasa.

— Rămîi tu în urmă ! zise bărbatul către nevastă-sa, în clipa cînd se pregătea să intre pe ușă. Dacă nu moare, după ce l-oi izbi eu în moalele capului cu toporul, înfige și tu coasa în el și caută de-i spintecă burta.

Auzind glasul lui taică-său, Prichindel începu să strige :

— Taică dragă, eu sînt aici, în burta lupului !

— Slavă Domnului, că ne-am regăsit copilul, că ne e mai drag decît sufletul !... rosti omul, nemaiîncăpîndu-și în piele de bucurie.

Apoi îi spuse femeii să lase coasa deoparte, ca nu cumva să-l vatăme pe Prichindel și, ridicînd toporul, îl izbi pe lup drept în moalele capului, de căzu acesta trăsnit la pămînt. După aceea aduseră un cuțit și-o foarfecă și, spintecîndu-i burta, îl scoaseră de acolo pe fiul lor cel iubit.

— De-ai ști cît de mult ți-am dus grija ! zise taică-său.

— Mult mi-a fost dat să mai colind și eu prin lume, da' acu', slavă Domnului, pot răsufla în voie, că mi-e îngăduit să văd iarăși lumina zilei !

— Da' pe unde-ai tot umblat, dragu' tatii ?

— Mai bine întreabă-mă pe unde n-am fost... Ah, tată, am nimerit mai întîi într-o gaură de șoareci, apoi în pîntecele unei vaci, și-n cele din urmă am ajuns în burta lupului. Dar de-acu' rămîn pentru totdeauna cu voi.

— Iar noi n-o să te mai vindem nici pentru toate bogățiile din lume ! ziseră părinții lui Prichindel și prinseră să-l sărute și să-l drăgălească.

Îl ospătară apoi cu ce aveau ei mai bun în casă și-i făcură îmbrăcăminte nouă, că cea veche se ponosise de cît o purtase pe drumurile cele lungi și grele.

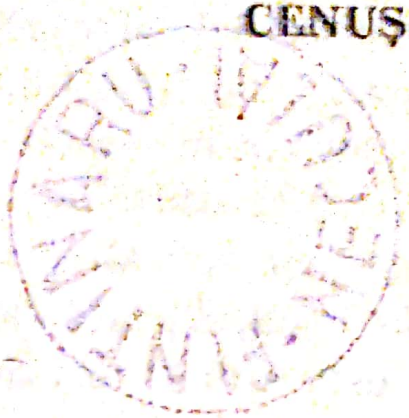

A fost odată un om putred de bogat și omului ăstuia s-a întîmplat să-i cadă nevasta greu bolnavă. Și cînd a simțit că i s-apropie sfîrșitul, femeia și-a chemat la căpătîi singurul ei copil, o fetiță, și i-a spus :

— Draga mamei, orice ți s-ar întîmpla, cată să fii întotdeauna bună și cu sufletul neîntinat.

Acestea zicînd, femeia își mai privi o dată copila și închise ochii pentru vecie. Fetița se ducea în fiecare zi la cimitir și plîngea amar la mormîntul maică-si. Cînd veni iarna, zăpada se așternu ca o maramă albă peste mormînt, iar în primăvară, cînd razele soarelui o topiră, omul își și luă o altă nevastă.

Femeia asta de-a doua își aduse în casă cele două fete pe care le avea. Fetele nu-i vorbă, erau frumoase, dar pe cît de luminos le era chipul, pe atît de întunecat și plin de răutate le era sufletul. Pentru fata cea vitregă începură a curge, de-aci înainte, zile pline de amărăciune.

— Ce, proasta asta se cade să stea cu noi în odaie ? ! o bruftuluiră fetele. Cine vrea să mănînce, n-are decît să muncească ! La bucătărie cu ea, că acolo i-e locul !...

Îi luară straiele ei cele frumoase și-o îmbrăcară c-o vechitură de rochie cenușie și o încălțară cu niște papuci de lemn.

— Ian priviţi la domniţa asta mîndră, ce gătită e !.., strigară fetele maşterei, luînd-o în rîs.

Şi-o duseră în bucătărie, într-un alai de batjocuri.

Aci o puseră să robotească din greu de dimineaţă şi pînă cădea noaptea : să se scoale pînă-n ziuă, să care apă, să aprindă focul, să facă demîncare şi să spele rufele. Şi ca şi cum asta n-ar fi fost de ajuns, cîte şi mai cîte nu mai puneau la cale cele două surori haine, ca să-şi bată joc de ea şi s-o necăjească întruna. Iar cînd nu mai prididea de cîtă treabă avea de făcut, ele zvîrleau lintea şi mazărea în cenuşă, de trebuia apoi s-o aleagă bob cu bob.

Seara, fata cădea frîntă de oboseală, că muncea de se spetea toată ziulica. Dar cum n-avea un pat unde să-şi întindă oasele trudite, se cuibărea în cenuşă, lîngă vatră, şi pînă şi somnul îi era numai chin şi amar. Şi fiindcă din această pricină era totdeauna plină de cenuşă şi murdară, îi ziseră în rîs Cenuşăreasa.

Într-o zi, tatăl fetelor se pregătea să plece la un iarmaroc, şi mai înainte de a-şi lua rămas bun, apucă să le întrebe pe cele două fete vitrege ce daruri voiau să le aducă de acolo.

— Rochii frumoase, răspunse una.

— Ba, mărgăritare şi nestemate, zise a doua.

— Da, ţie, Cenuşăreaso, ce-ţi doreşte inima să-ţi aduc ? întrebă taică-său, într-un sfîrşit.

— Cea dintîi rămurică ce s-o anina pe pălăria dumitale, la întoarcerea acasă, pe aia s-o rupi, dragă tată, şi să mi-o aduci.

La iarmaroc, omul avu grijă să cumpere pentru fetele vitrege rochii frumoase, mărgăritare şi nestemate. În drum

Scanned with OKEN Scanner

spre casă, cînd fu să treacă printr-un desiș înverzit, îl atinse o creangă de alun și-i dădu jos pălăria de pe cap. Atunci își aminti de rugămintea Cenușăresei, rupse creanga și-o luă cu sine. După ce ajunse acasă, dărui fetelor vitrege ceea ce dorise fiecare, iar Cenușăresei creanga de alun. Fata îi mulțumi din suflet și, către seară, se duse la mormîntul maică-si, răsădi crenguța în pămînt și începu să plîngă atît de amarnic, că lacrimile picurară pe ramură și-o udară. Și crenguța crescu mare și se făcu o mîndrețe de copac. De trei ori pe zi se ducea Cenușăreasa la mormîntul maică-si și de fiecare dată zărea o păsărică albă lăsîndu-se din zbor pe cîte-o creangă a alunului. Și ori de cîte ori avea fata vreo dorință, păsărica i-o împlinea și-i arunca din pom tot ce-i poftea inima.

Și s-a întîmplat ca odată împăratul să pună la cale o mare petrecere, care trebuia să țină trei zile încheiate, și a poftit la ospăț pe toate fetele frumoase din împărăția lui. Pasămite, împăratul gîndea că-n chipul ăsta fecioru-său o să aibă de unde să-și aleagă mireasa... Cînd aflară că fuseseră și ele poftite la petrecere, cele două surori nu-și mai încăpură în piele de bucurie și, chemînd-o pe Cenușăreasă, îi porunciră :

— Vin' de ne piaptănă, auzi ? Și treci de lustruiește-ne și condurii ! Ba încheie-ne și catarămile, că ne ducem la petrecerea de la palatul împăratului !

Fata făcu precum i se poruncise, dar plînse cu lacrimi amare, din pricină c-ar fi dorit și ea să se ducă la petrecere. Și fiindcă-i plăcea tare mult să dănțuiască, se rugă de maică-sa vitregă să se îndure și s-o lase și pe ea.

Scanned with OKEN Scanner

— Ce-mi aud urechile, Cenușăreaso ? ! se prefăcu a fi uimită mașteră. Ești toată plină de praf și murdărie și-ncă mai năzuiești a te duce la petrecere !... Poftim : n-ai nici o rochie mai ca lumea pe tine și nici încălțări în picioare n-ai, și-ai vrea să dănțuiești ? !...

Dar cum fata stărui cu lacrimi în ochi în rugămintea ei, mașteră păru să se-nduplece și-n cele din urmă zise :

— Ia uite ici : am răsturnat o strachină de linte în cenușă, și de ești în stare ca-n două ceasuri să-mi alegi toată lintea, atunci o să te îngădui să mergi la petrecere !

Cenușăreasa ieși în grădină, pe ușa din dos, și prinse a striga :

— Blînde porumbițe, și voi, turturele, și voi, păsări ale cerului, veniți cu toatele de-mi ajutați s-alegem lintea :

Bobul bun ici, în ulcică,
Iar cel rău în gușulică...

N-apucă să sfîrșească bine vorbele astea și numai ce sosiră-n zbor două porumbițe albe și intrară pe fereastră în bucătărie. După aceea se iviră două turturele și apoi, într-un lung alai, veniră toate zburătoarele cerului, lopătînd ușurel din aripi. Și se așezară cu toatele în jurul vetrei, făcîndu-și loc în cenușă. Porumbițele clătinară din căpșor și începură să ciugulească ele întîi : pic-pic-pic, apoi toate celelalte începură să ciugulească și ele : pic-pic-pic, pînă ce aleseră boabele cele bune și umplură strachina vîrf cu ele. Nu trecuse nici un ceas de cînd păsărelele se apucaseră de ales lintea și acum mîntuiseră treaba și-și luară zborul

pe fereastră afară. Fata îi duse mamei vitrege strachina și se bucura în gîndul ei, crezînd c-o vor lua și pe ea la petrecere. Dar maștera i-o tăie scurt :

— Nu, fată, degeaba te ții scai de mine, nu te pot lua cu noi, că n-ai nici straie frumoase și nici să dănțuiești nu știi și tare mi-e teamă c-ai să fii numai de rîsul lumii...

Cenușăreasa se porni atunci pe plîns, și dacă văzu asta, maică-sa vitregă îi zise :

— Ei, hai, dacă pînă-ntr-un ceas ești în stare să-mi alegi din cenușă două strachini de linte, să știi că te iau și pe tine !...

Dar în gîndul ei maștera își zicea : „Las' că n-o să poată să facă una ca asta, nici în ruptul capului !"

După ce vitrega răsturnă două străchini de linte în cenușă, fata se duse în grădină, pe ușa din dos, și strigă :

— Blînde porumbițe, și voi, turturele, și voi, păsări ale cerului, veniți cu toatele de-mi ajutați s-aleg lintea :

Bobul bun, ici, în ulcică,
Iar cel rău în gușulică...

N-apucă să sfîrșească bine vorbele astea și numai ce sosiră-n zbor două porumbițe albe și intrară pe fereastră în bucătărie. După aceea se iviră două turturele și apoi, într-un alai, veniră toate zburătoarele cerului, lopătînd ușurel din aripi. Și se așezară cu toatele în jurul vetrei, făcîndu-și loc în cenușă. Porumbițele clătinară din căpșor și începură să ciugulească ele întîi : pic-pic-pic, apoi toate celelalte începură să ciugulească și ele : pic-pic-pic, pînă ce aleseră boabele cele bune și umplură strachina vîrf cu

ele. Nu trecuse jumătate de ceas și păsărelele isprăviseră de ales toată lintea și zburară iar pe fereastră afară.

Fata îi duse mamei vitrege străchinile cu linte și se bucura în gîndul ei, crezînd că de astă dată o vor lua și pe ea la petrecere. Dar maștera se împotrivi și acum :

— Degeaba te omori cu firea, că tot n-o să te iau cu noi ! Nu vezi : n-ai nici straie frumoase și nici să dănțuiești nu te pricepi... Ce, vrei să ne fie rușine cu tine ? !

Îi întoarse apoi spatele și plecă la petrecere cu fetele ei cele fudule.

După ce rămase singură-singurică în toată casa, Cenușăreasa se duse la mormîntul mamei sale și, așezîndu-se sub alun, grăi :

— Alunaș drag, alunaș,
Scutură-te rogu-te-aș,
Și mă-mbracă-n strai de-argint —
Numa-n aur și argint !

Pasărea cea albă, care se afla în alun, numai ce-i zvîrli de sus o rochie țesută toată în aur și argint și-o pereche de conduri cu alesături de mătase și argint.

Cenușăreasa se îmbrăcă în grabă și se duse la petrecere.

Dar maștera și cu fetele ei n-avură cum s-o recunoască, zicîndu-și că era pesemne vreo fată de împărat de pe alte plaiuri, atît arăta de frumoasă în rochia ei țesută din fire de aur și argint. La Cenușăreasă nu se gîndiră nici o clipă, căci o credeau acasă, lîngă vatră, alegînd lintea din cenușă.

De cum o zări pe fată, feciorul împăratului îi ieși înainte, o prinse de braț și-o pofti la joc. Și nici că mai vru să dănțuiască cu vreo altă fată. O ținea mereu de mînă, și

Scanned with OKEN Scanner

cînd s-apropia cineva s-o poftească la danţ, îi zicea de la obraz :

— Nu se poate, că dănţuieşte numai cu mine !

Dănţuiră împreună şi, pe la ceasul cînd se îngîna noaptea cu zorile, fata vru să se ducă acasă.

— Merg şi eu cu tine, că vreau să-ţi ţin de urît cît o dura drumul, îi zise feciorul împăratului.

Dar, de drept, el dorea să afle cît mai degrabă a cui era mîndreţea asta de fată... Fata-i scăpă însă printre degete ca prîsnelul şi, ajungînd acasă tot într-o fugă, se ascunse în porumbar. Feciorul de împărat aşteptă pînă ce veni tatăl fetei şi-i spuse că fata cea străină, cu care dănţuise el toată vremea, se pitulase în porumbar. Moşneagului numai ce-i trecu un gînd prin minte : „Ei, drăcia dracului ! Nu cumva o fi Cenuşăreasa ? !“... Dar degeaba se grăbi să deschidă uşa porumbarului, că nu zări pe nimeni înăuntru. Cînd intrară cu toţii în casă, o găsiră pe Cenuşăreasă stînd în cenuşă, îmbrăcată în aceleaşi straie rufoase dintotdeauna. Şi numai lumina slabă a unui opaiţ care pîlpîia pe cămin lumina încăperea.

Pasămite, Cenuşăreasa se furişase cu dibăcie afară din porumbar, alergase într-un suflet la alun, se dezbrăcase în pripă de straiele cele frumoase şi le pusese pe mormînt, iar pasărea cea albă le luase de-acolo, de nu se mai putea desluşi nimic. Apoi fata se îmbrăcase iar în trenţele ei rufoase şi se aşezase în cenuşă, lîngă vatră.

A doua zi, petrecerea se porni din nou la palatul împărătesc ; şi, după ce părinţii şi surorile ei vitrege plecară într-acolo, Cenuşăreasa se grăbi să se ducă la alun, şi-i zise :

— Alunaș drag, alunaș,
Scutură-te rogu-te-aș,
Și mă-mbracă-n straie de-argint —
Numa-n aur și argint !

Atunci păsărica îi aruncă o rochie și mai frumoasă decît cea din ajun. Și cînd veni fata la petrecere, îmbrăcată în mîndrețea aceea de rochie, se minunară toți de frumusețea ei nemaivăzută. Pasămite, feciorul de împărat stătuse pînă atunci ca pe ghimpi și-o tot așteptase să vină... Cînd o văzu apărînd, i se luă parcă o greutate de pe inimă și, ieșindu-i în întîmpinare, o pofti de îndată la joc. Și ținînd-o de mînă, parcă să n-o piardă, dănțui toată vremea numai cu ea. Iar de venea s-o poftească cineva la joc, el îi zicea :

— Nu se poate, că dănțuiește numai cu mine !

Cînd se lăsară negurile nopții, fata vru iar să i se piardă urma, dar tînărul crai luă seama din vreme și se furișă după ea, ca să vadă unde se duce. Vezi însă că fata făcu ce făcu și-i scăpă de sub ochi, strecurîndu-se în grădina din dosul casei, unde crescuse de ani și ani un păr mare și frumos, încărcat cu pere minunate.

Fata se cățără printre crăci, sprintenă ca o veveriță, și feciorul de împărat îi pierdu urma. Așteptă el din nou pînă ce veni tatăl fetei, și-i zise :

— Fata cea străină și frumoasă mi-a scăpat iar și, după cît îmi dau cu presupusul, s-a ascuns în rămurișul părului ăstuia.

Și moșneagului îi trecu din nou prin gînd : „Ei, drăcia naibii ! Măre, n-o fi cumva Cenușăreasa ? !...“

Scanned with OKEN Scanner

Luă o scară, o priponi de copac și urcă pînă-n vîrf, cercetînd de-a rîndul crăcile, dar de găsit nu găsi pe nimeni tupilat în frunziș.

Cînd părinții și surorile vitrege se reîntoarseră acasă și intrară în bucătărie, o găsiră pe Cenușăreasă lîngă vatră, stînd în cenușă, ca întotdeauna. Vezi bine că și de data asta o luase înaintea lui taică-său și, furișîndu-se pînă la alunul cel fermecat, lăsase acolo mîndrețea de straie și se îmbrăcase cu zdrențele-i ponosite și rufoase.

A treia zi, Cenușăreasa aşteptă pînă ce plecară din nou părinții și surorile vitrege și-apoi se duse iar la mormîntul maică-si și-i grăi pomului :

— Alunaș drag, alunaș,
Scutură-te rogu-te-aș,
Și mă-mbracă-n strai de-argint —
Numa-n aur și argint !

De astă dată, păsărica îi aruncă o rochie atît de frumoasă și de strălucitoare, cum nu s-a mai văzut alta pe lume, iar condurii erau cu totul și cu totul numai din fir de aur. Cînd se ivi la petrecere îmbrăcată cu rochia aceea, oaspeții nu mai știură ce să mai zică, uimiți de atîta frumusețe nepămînteană.

Feciorul de împărat dănțui iarăși numai cu dînsa, și de venea vreunul și căuta s-o poftească la joc, numai ce-i zicea aceluia drept în față :

— Nu se poate, că dănțuiește numai cu mine !

Cînd să se ivească zorile, Cenușăreasa dădu iar să plece pe nesimțite, dar feciorul de împărat se luă numaidecît

după dînsa. Şi se întîmplă ca zgîtia de fată să se strecoare cu atîta dibăcie, că tînărul crai îi pierdu şi de astă dată urma. Vezi însă că el pusese la cale un vicleşug, poruncind să se ungă din vreme treptele cu smoală. Şi cînd Cenuşăreasa coborî în goană cîteva trepte, condurul din piciorul stîng îi rămase agăţat în smoală. Feciorul de împărat îl ridică, şi-n palma lui stătea acum un condur mic şi drăgălaş, împletit cu totul şi cu totul din fir de aur. A doua zi se grăbi să se ducă la tatăl fetelor şi, arătîndu-i condurul, îi zise :

— Fata pe-al cărei picior se va potrivi condurul acesta, numai aceea îmi va fi nevastă juruită, şi de nici o alta, în afară de ea, n-am nevoie !

Cînd auziră spusele tînărului crai, cele două fete ale măşterei se bucurară grozav, fiindcă şi ele aveau piciorul micuţ. Cea mai mare se duse cu pantoful în iatac şi de faţă cu mamă-sa dădu să-l încalţe. Dar pas de-l încalţă, dacă poţi ! Degetul cel mare nu încăpea defel, că tare mic mai era condurul !... Dacă văzu asta maştera, se întunecă la faţă, dar nu pregetă să-i pună-n mînă un cuţit, zicîndu-i :

— Ce mai aştepţi ? Taie-ţi degetul de la picior, că o să fii curînd împărătească şi n-o să mai trebuie să umbli pe jos !

Fata îşi reteză degetul, şi cu chiu, cu vai încălţă condurul. Apoi, abia putînd să-şi stăpînească durerea, se înfăţişă înaintea tînărului crai, şi acesta, urcînd-o pe cal, lîngă el, porni cu ea către casă, socotind-o aleasa inimii lui. Dar vezi că drumul de înapoiere ducea pe dinaintea mor-

mîntului, și cînd fură să treacă pe acolo, numai ce auziră pe cele două porumbițe strigînd dintre crăcile alunului :

— Vai, conduru-i tare mic :
Parcă-i cleşte, aşa o strînge !
Şi-năuntru-i numai sînge,
Că tot curge, pic cu pic...
Nu-i mireasa-adevărată !
Ea-i pe-aproape şi te-aşteaptă...

Atunci feciorul de împărat cătă mai cu luare-aminte la piciorul fetei și băgă de seamă că sîngele curgea din el, fără contenire. Pe loc întoarse calul și, ducînd fata acasă, le zise părinților că aceasta nu-i mireasa cea adevărată. Apoi mai adăugă că ar dori să încerce și cealaltă fată condurul.

Fata de-a doua se duse în iatac, și cînd dădu să încerce condurul, ce să vezi ! Vîrful piciorului i se potrivea ca turnat, dar călcîiul era prea mare și rămăsese afară, oricît se strădui ea. Dacă văzu maștera asta, se îngălbeni de ciudă, dar nu stătu mult la gînduri și, punîndu-i un cuțit în mînă, o îmboldi :

— Ce te mai canonești degeaba ! Nu vezi că așa nu-i chip să-l încalți ?... Taie-ți din călcîi și gata ! Că o să fii în curînd împărătească și n-o să mai trebuie să umbli pe jos !

Fata reteză din călcîi și, cu chiu, cu vai, abia de putu să încalțe condurul. Apoi, stăpînindu-și cu greu durerea, se înfățișă înaintea fiului de împărat. Acesta o aburcă pe cal, lîngă sine, și plecă cu ea spre casă. Dar cînd trecură prin dreptul alunului, porumbițele prinseră din nou să dea zvon :

— Vai, conduru-i tare mic!
Parcă-i cleşte, aşa o strînge!
Şi-năuntru-i numai sînge,
Că tot curge, pic cu pic...
Nu-i mireasa-adevărată!
Ea-i pe-aproape şi te-aşteaptă...

Feciorul de împărat se uită cu mai multă luare-aminte la piciorul fetei şi băgă de seamă cum podidea sîngele din el, de-i umpluse ciorapul alb pînă sus.

Întoarse calul şi, ducînd-o pe mireasa cea mincinoasă acasă, o lăsă plocon părinţilor ei :

— Nici asta nu-i cea adevărată ! grăi el cu mînie-n glas. Au nu mai aveţi vreo altă fată şi nu vă înduraţi s-o daţi de la voi ?

— Nu, nu mai avem alta ! răspunse tatăl fetelor. Da', cum să spun... de la nevasta dintîi mai am una, o biată Cenuşăreasă, da' nici vorbă, nu poate fi ea mireasa !...

Feciorul de împărat ceru să-i fie adusă înainte, dar maştera sări cu gura, de parc-ar fi fost muşcată de şarpe :

— Nu, nu se poate, înălţimea-ta, că e prea ruşoasă ! Nu se cuvine să se arate în lume în halul în care e !...

Dar tînărul crai ţinu morţiş s-o vadă şi stărui într-atît, că pînă la urmă trebuiră s-o cheme, vrînd-nevrînd. Vezi însă că fata avusese grijă să se spele din vreme pe mîini şi pe obraz şi cînd se înfăţişă feciorului de împărat, se înclină înainte-i, iar el îi întinse pantoful de aur. Fata se aşeză pe un scăunel, scoase din picior papucul de lemn ce trăgea cîteva ocale, şi încălţă condurul, care-i veni ca

turnat. Și cînd se ridică fata și tînărul crai îi privi chipul, o recunoscu pe dată, că doar ea era domnița cu care dănțuise și care-l robise cu frumusețea-i fără pereche. Și nu-și putu stăpîni strigătul :

— Asta-i mireasa cea adevărată !

Maștera și cele două fiice ale ei încremeniră de spaimă auzindu-l ce zice, și ciuda le învenină într-atît, că se traseră la față și se făcură galbene ca șofranul. Dar feciorul de împărat nu le învrednici nici măcar c-o căutătură și, luînd-o pe Cenușăreasă pe cal, lîngă sine, porni cu ea către casă.

În clipa cînd trecură prin dreptul alunului, cele două porumbițe albe ca neaua prinseră a ciripi, dînd zvoană bucuroase :

— Vezi, conduru-i tare mic,
Dar de strîns, defel n-o strînge,
Și-năuntru nu e sînge,
Că n-a curs măcar un pic !...
Ea-i mireasa-adevărată,
Multdorită și visată !

După ce strigară vorbele astea, își luară amîndouă zborul și, rotindu-se, se așezară ușurel pe umerii fetei, una la dreapta și alta la stînga. Și au rămas așa, pe umerii Cenușăresei, tot timpul cît s-a prăznuit nunta împărătească.

Scanned with OKEN Scanner

HÄNSEL ŞI GRETEL

A fost odată ca niciodată un tăietor de lemne tare nevoiaş şi omul ăsta îşi avea căscioara la marginea unui codru nesfîrşit, unde-şi ducea viaţa împreună cu nevastă-sa şi cei doi copii ai săi. Şi pe băieţel îl chema Hänsel, iar pe fetiţă Gretel.

De sărmani ce erau, nu prea aveau cu ce-şi astîmpăra foamea şi-ntr-o bună zi, întîmplîndu-se să se abată asupra ţării o mare scumpete, nu mai fură-n stare să-şi agonisească nici măcar pîinea cea zilnică.

Seara în pat, pe bietul om începeau să-l muncească gîndurile şi, zvîrcolindu-se neliniştit în aşternut, se pomenea că oftează cu grea obidă.

Şi-ntr-una din aceste seri îi zise el nevesti-si :

— Ce-o să ne facem, femeie ? Cu ce-o să-i hrănim pe bieţii noştri copii, cînd nici pentru noi nu mai avem nici de unele ?...

— Ştii ceva, bărbate, răspunse femeia, mîine-n zori luăm copiii cu noi şi-i ducem unde-i pădurea mai deasă. Le facem un foc bun, le dăm şi cîte-o îmbucătură de pîine, şi pe urmă ne vedem de treburile noastre. Iar pe ei îi lăsăm acolo. De nimerit, n-or să mai nimerească drumul spre casă, de asta sînt sigură, şi-n felul ăsta ne descotorosim de ei !

Scanned with OKEN Scanner

— Nu, femeie, asta n-o s-o fac nici în ruptul capului, spuse bărbatul. Nu mă rabdă inima să-mi las copiii singuri în pădure. Că doar multă vreme n-ar trece și-ar veni fiarele să-i sfîșie...

— Vai de tine, neghiobule, îl luă femeia la rost, de-i așa, atunci o să murim de foame tuspatru... Poți să cioplești de pe-acum scînduri pentru sicrie...

Și femeia nu-i dădu pace pînă cînd omul nostru nu se-nvoi.

— ...Totuși, mi-e tare milă de bieții copii ! adăugă el cu obidă.

În ăst timp, cei doi copii stăteau treji în așternut, că din pricina foamei nu putuseră să închidă un ochi. Și așa se făcu de auziră tot ce spuse zgripțuroaica de femeie către tatăl lor.

La un moment dat, Gretel începu să plîngă cu lacrimi amare și-i spuse lui Hänsel, printre sughițuri :

— De-acu' s-a sfîrșit cu noi !

— Liniștește-te, Gretel, și nu mai fi mîhnită, o să găsesc eu o scăpare !... îi zise cu blîndețe frățiorul.

După ce bătrînii adormiră, Hänsel se sculă, își puse hăinuța pe el și, deschizînd ușa, se strecură afară. Luna lumina ca ziua și pietricelele albe, din fața căscioarei, străluceau ca bănuții cei noi. Hänsel se aplecă de mai multe ori pînă ce-și umplu bine buzunarul cu pietricele. Apoi se-ntoarse în casă și-i șopti lui Gretel :

— Fii liniștită, draga mea surioară, și dormi în pace ! Apoi se culcă din nou în patul lui și adormi.

Zgripțuroaica de femeie nici nu așteptă să răsară soarele, că se și înființă la patul copiilor, să-i trezească.

— Ian sculați-vă, leneșilor, că mergem la pădure să aducem lemne !

Apoi dădu fiecăruia cîte un codru de pîine și mîrîi printre dinți :

— Asta aveți demîncare pentru la prînz ! De vă îmboldește foamea, nu cumva să mîncați înainte, că altceva nu mai căpătați !...

Gretei luă toată pîinea și-o ascunse sub șorț, din pricină că buzunarele lui Hänsel erau pline cu pietricele. Apoi porniră cu toții spre pădure. După puțin timp, Hänsel se opri și își aruncă privirea înapoi, spre căscioara ce rămăsese în urmă.

Asta o făcu o dată, apoi iarăși și iarăși...

Și dacă-l văzu taică-său, numai ce-i zise :

— Da' ce-ai, Hänsel, că te oprești mereu și te tot uiți înapoi ? Vezi mai bine cum mergi, să nu-ți schilodești cumva picioarele !...

— Știi, tăicuțule, mă uitam după pisicuța mea albă... Stă, a naibii, cocoțată, pe acoperiș, și-mi face semne de rămas bun.

Dar vezi că femeia i-o tăie pe dată :

— Prostănacule, nu-i nici o pisicuță !... E soarele de dimineață care strălucește pe horn.

Acu' e timpul să vă spun că Hänsel nu se uitase după nici o pisicuță și că de fiecare dată, cînd se oprea, scotea din buzunar cîte o pietricică și-o lăsa să cadă pe cărare.

După o bucată de vreme, ajunseră la locurile unde pădurea se îndesea, și cam pe la mijlocul ei omul nostru se opri și zise :

— Acu', copii, mergeți după vreascuri, c-o să vă facă tata un focșor pe cinste să nu vă fie frig deloc !

Hänsel și Gretel aduseră vreascuri cît aduseră, pînă ce se făcu o moviliță bună. Lemnele luară foc pe dată și cînd vîlvătaia începu să crească, femeia grăi :

— Stați lîngă foc, copii, și hodiniți-vă, că noi ne ducem mai încolo, în pădure, să tăiem lemne. Și cînd om termina cu tăiatul, ne întoarcem aici și vă luăm acasă.

Hänsel și Gretel se așezară lîngă foc și cînd se făcu ora prînzului, fiecare își mîncă bucătura de pîine. Și cum auzeau tot mereu răsunînd lovituri de topor, erau încredințați că tatăl lor trebuie să fie ceva mai încolo, nu prea departe. Dar vezi că loviturile nu erau de topor !...

Omul nostru legase o creangă de-un copac cioturos, și de cîte ori bătea vîntul, o izbea încolo și-ncoace de uscătura aceea...

După ce așteptară să vină să-i ia, vreme lungă, nu glumă, căzură toropiți de oboseală și adormiră buștean.

Cînd s-au trezit, era noapte întunecoasă, de nu vedeai la doi pași. Gretel începu să plîngă și printre suspine își întrebă frățiorul :

— Cum o să ieșim din pădure ?

Și Hänsel se grăbi s-o liniștească, spunîndu-i :

— Mai ai răbdare oleacă, pînă ce răsare luna, și atunci o să găsim noi drumul, n-avea grijă !...

Răsări luna plină, de ziceai că poleiește cu aur pădurea, și de-ndată ce se arătă pe cer, Hänsel își luă surioara de mînă și începu a păși pe urma pietricelelor, care scînteiau ca bănuții cei de curînd bătuți și le arătau drumul. Merseră ei așa toată noaptea și cînd începură a miji zorile, ajunseră

la casa părintească. Au bătut ei la ușă, cioc-cioc ! și cînd femeia o deschise și dădu cu ochii de Hänsel și Gretei, pe dată se arătă a fi fost foarte îngrijorată de soarta lor, zicîndu-le cu prefăcătorie :

— Copii răi ce sînteți, de ce ați dormit în pădure atîta vreme ? Ne-ați făcut să credem că nu mai vreți să vă mai întoarceți la casa voastră...

Dar vezi că tatăl copiilor se bucură cu adevărat, că-n inima lui era mîhnit că-i lăsase atît de singuri.

Nu trecu multă vreme și nevoile începură iarăși să-i încolțească. Și numai ce-o auziră copiii într-o noapte pe femeie zicîndu-i lui bărbatu-su, care se perpelea în așternut :

— De-acu' am terminat iarăși merindele, că nu mai avem în casă decît o jumătate de pîine !... Și după ce-om minca-o și pe asta, ne-om sătura cu răbdări prăjite... Trebuie să ne descotorosim de copii, auzi tu ! O să-i ducem în afundul pădurii, ca să nu mai poată nimeri drumul de-or voi să se reîntoarcă acasă. Altă scăpare nu văd, de ni-e drag să ne mai putem ține zilele.

Vezi însă că omului i se încrîncena inima la auzul ăstor cuvinte, și gîndea în sinea sa : „Ba, mai bine s-ar cuveni să împarți cu copiii tăi ultima bucătură !..“ Mai zicea el ce mai zicea, dar femeia nu lua deloc în seamă spusele lui, ci-l tot ocăra și-l mustra. Acu', e știut, cine a apucat de-a spus A trebuie să-l rostească și pe B, și dacă și-a călcat pe inimă prima oară, musai trebuie și a doua oară să facă la fel.

Copiii erau însă treji și auziră toată voroava lor. După ce bătrînii adormiră, Hänsel se sculă din pat și vru să iasă afară, să adune pietricele, cum făcuse și de prima dată, dar

vezi că femeia avusese grijă să încuie ușa, așa că băiatului nu-i fu chip să poată ieși din casă. Și deși îi era inima grea, își mîngîie surioara, spunîndu-i :

— Nu plînge, Gretel, ci dormi liniștită. Om găsi noi cum să scăpăm cu bine...

Nici n-apucaseră bine să răsară zorile, că și veni femeia și-i trase pe copii din așternut. Apoi le întinse cîte o bucățică de pîine, care era mult mai micșoară decît de cealaltă dată.

În timp ce mergeau ei pe poteca ce ducea spre pădure, Hänsel începu a face firimituri în buzunar și din loc în loc se oprea să le presare pe jos.

— Ia ascultă, Hänsel, îi strigă la un moment dat taicăsău, ce te tot oprești mereu și privești în jur ? Vezi-ți mai bine de drumul tău și mergi cum trebuie !...

— Păi, mă uit după porumbița mea, care stă pe-acoperiș și vrea să-mi spună la revedere !... grăi Hänsel repede, ca nu cumva să se dea în vileag.

— Prostănacule, îl luă în răspăr femeia, ceea ce vezi tu nu-i nici o porumbiță !... E soarele de dimineață care strălucește sus, deasupra hornului.

Dar vezi că Hänsel nu dădu îndărăt de la ce-și pusese în gînd și, încetișor-încetișor, împrăștie pe drum toate firimiturile.

Femeia îi duse pe copii departe, departe, tot mai în afundul pădurii, unde nu mai fuseseră în viața lor. Și-ntr-un luminiș, făcură iarăși un foc mare și mama le zise cît putu ea de blînd :

— Rămîneți aici, copilași, și de v-a biruit oboseala, n-aveți decît să puneți capul jos și să dormiți oleacă... Noi

ne ducem în pădure, mai încolo, să tăiem lemne și seara, cînd om sfîrși lucrul, ne întoarcem să vă luăm.

Trecu ce trecu timpul și cînd veni ora prînzului, Gretel luă bucățica ei de pîine și-o împărți cu Hänsel, că pe-a lui băiatul o presărase pe drum.

Zburară ceasurile, se lăsă și amurgul, dar vezi că nimeni nu se arată să-i ia pe bieții copii. Și cum adormiră greu, se treziră de-abia în toiul nopții. Dacă văzu ce se întîmplase, Hänsel o mîngîie pe surioara lui și-i zise :

— Să rămînem aici pînă ce-o răsări luna, că atunci ne-o fi ușor să găsim firimiturile pe care le-am împrăștiat pe jos, cît am mers. Ele or să ne arate fără greș drumul spre casă, asta-i sigur !

De îndată ce se înălță luna deasupra pădurii, copiii se sculară din culcușul de vreascuri, dar vezi că nu mai găsiră nici o firimitură... Mulțimea de păsărele care tot zboară peste cîmpuri și prin păduri de mult le ciuguliseră pe toate. Dar Hänsel avea o inimă vitează și-i spuse lui Gretel :

— N-ai teamă, surioară, pînă la urmă tot o să găsim drumul !...

Dar vezi că nu fu chip să-l găsească... Merseră toată noaptea și mai merseră încă o zi, din zori și pînă-n seară, dar de izbutit tot nu izbutiră să iasă din pădure. Și erau prăpădiți de foame ca vai de ei, că afară de cîteva boabe de fructe sălbatice, culese de pe jos, nimic nu mai luaseră-n gură. De trudiți ce erau, sărmanii copii abia își mai trăgeau picioarele, și așa se făcu că nu mai putură merge și, ghemuindu-se sub un copac, adormiră buștean.

Și se ivi și a treia dimineață de cînd copiii părăsiseră casa părintească. O luară ei la picior, de cum răsări soarele,

dar cu cît mergeau, cu atît se afundau mai adînc în pădure. De nu le venea cît mai degrabă un ajutor, se aflau în primejdie de moarte.

Cînd se făcu ora prînzului, numai ce văzură pe-o cracă o păsărică albă și frumoasă, care cînta atît de duios, că se opriră vrăjiți s-o asculte. După ce-și sfîrși cîntul, păsărica își întinse aripile și zbură, zvîr ! pe dinaintea copiilor. Dacă văzură ei asta, începură a se lua după ea pînă cînd se făcu de ajunseră la o căsuță. Cît ai clipi, păsărica se lăsă pe acoperiș și cînd veniră mai aproape de căsuță, copiii rămaseră cu gurile căscate. Pasămite, toată căscioara era făcută din pîine și acoperită cu cozonac, iar geamurile erau din zahăr curat.

— Hai să-ncepem să îmbucăm ! zise Hänsel. Și să ne fie de bine !... Eu o să mănînc o bucată din acoperiș, iar tu, Gretel, ia de gustă din fereastra asta, că e tare dulce !...

Hänsel n-așteptă să fie rugat și, înălțîndu-se pe vîrfurile picioarelor, rupse o bucățică din acoperiș, să-și dea seama ce gust are. În ăst timp, Gretel ronțăia de zor o spărtură de geam.

Și numai ce se auzi deodată o voce subțirică, ce venea dinăuntrul căsuței :

— Cronț, cronț, cronț,
da ce hoț
ronțăie a mea căscioară ? !
Cine, cine e afară ?...

Și copiii răspunseră pe dată :

— Vîntul, vîntul !
Azi înconjură pămîntul !...

Și, fără să se sinchisească defel, continuară să mănînce și mai cu poftă. Cum îi plăcuse grozav acoperișul, Hänsel mai rupse din el o bucată bună, iar Gretel nu se lăsă nici ea mai prejos și, desprinzînd un ochete de geam, se așeză jos și începu a-l ronțăi cu poftă.

Și cînd nici nu se așteptau, odată se deschise ușa și-o femeie bătrînă de tot, ce se sprijinea într-o cîrjă, ieși din casă, tîrșîindu-și picioarele.

La vederea ei, Hänsel și Gretel se speriară atît de tare, că scăpară tot ce aveau în mînă. Dar vezi că bătrîna nu-i luă la rost, ci începu a-i întreba, clătinînd ușurel din cap :

— Ei, copiii mei dragi, da' cine v-a adus aci ? Poftiți de intrați înăuntru și rămîneți la mine, că nu vă fac nici un rău !

Și luîndu-i pe amîndoi de mînă, îi duse în căsuță. Iar acolo îi aștepta o mîncare, să-ți lingi degetele, nu alta : lapte și clătite cu zahăr, mere și-o mulțime de nuci ! După ce se ospătară ei bine, bătrîna le pregăti două paturi cu așternutul cum îi zăpada și Hänsel și Gretel se culcară fără nici o grijă și se simțiră în al nouălea cer.

Bătrîna se arătase prietenoasă ca să le cîștige încrederea, dar vezi că era o vrăjitoare haină, care pîndea copiii ca să-i atragă cu șoșele și momele. Și numai de aceea făcuse și căsuța de pîine, să-i ademenească mai ușor.

De-i cădea vreunul în gheare, îndată îi făcea de petrecanie și, după ce-l fierbea, îl înghițea cu lăcomie. Ziua cînd se bucura de un astfel de ospăț, o socotea ca pe-o zi de sărbătoare, și cum de n-ar fi fost așa pentru ea !...

Vrăjitoarele au ochii roși și vederea scurtă, dar vezi că adulmecă de departe, ca jivinele, cînd se apropie picior de

om. Și la fel de bine adulmeca și cotoroanța asta. De cum i-a simțit pe Hänsel și Gretel că se apropie de acele locuri, a și început a hohoti cu răutate, și-n vorbele ei era numai batjocură :

— Pe ăștia îi și am în mînă, nu-i las eu să-mi scape...

De cum se iviră zorile, vrăjitoarea fu în picioare, ca nu cumva să se trezească mai înainte copiii. Și cînd îi văzu ea pe amîndoi cît de drăgălaș dorm împreună și cît de rumen și rotofei le e obrazul, nu mai putu de bucurie și începu a mormăi mai mult pentru sine : „Strașnică bucătură o să am, n-am ce zice !...“

Apoi, apucîndu-l pe Hänsel cu mîna ei sfrijită, îl împinse pînă la un grăjduleț cu gratii de fier, și-l închise acolo. Și era zăvorît așa de strașnic, că oricît ar fi strigat și s-ar fi zbătut, nu i-ar fi folosit la nimic.

După ce-l puse la popreală pe Hänsel, băbușca intră în camera unde dormea Gretel și, zgîlțîind-o ca s-o trezească, începu a o ocărî și a-i striga :

— Scoală, leneșo, și du-te de adu apă, să-i faci o fiertură bună lui frate-tău, că l-am închis în grajd și trebuie să-l îngrășăm !... Acu' e numai piele și os, da' cînd s-o mai împlini, o să-l mănînc !

Gretel începu a plînge cu lacrimi amare, dar vezi că lacrimile ei nu-i muiară inima cotoroanței și, pînă la urmă, trebui să se supună și să facă tot ce-i poruncea vrăjitoarea cea haină.

Și-n timp ce lui Hänsel i se aducea cea mai bună mîncare, ca să se îngrașe, Gretel abia de căpăta de la bășușcă niște coji de raci.

In fiecare dimineaţă, băbuşca se strecura, şonticăind, pînă la grajd, şi încă din prag se apuca să strige :

— Hänsel, ia scoate un deget afară, să văd de te-ai îngrăşat de ajuns !

Dar vezi că ghiujul de Hänsel îi trecea printre gratii un oscior, şi cum băbuşca avea ochii tulburi şi vedea ca prin sită, era încredinţată că-i întinde un deget. Şi de fiecare dată se tot minuna cotoroanţa cum de nu se mai îngrăşa.

Trecură aşa zilele şi văzînd că după a patra săptămînă Hänsel rămăsese la fel de ogîrjit ca şi înainte, îşi pierdu răbdarea şi nu mai vru să aştepte.

— Hei, Gretel, o strigă ea pe fetiţă, grăbeşte-te de adu apă, că de-i curge untura, de gras ce e, ori de-i slab ca un ogar, eu pe Hänsel îl tai şi-l pun la fiert !...

Vai, cum se mai boci biata surioară, cînd trebui să care apă pentru a doua zi, şi cum îi şiroiau lacrimile amare pe obraz !...

— Doamne, ajută-ne ! strigă ea după un răstimp. De s-ar fi întîmplat să ne înghită fiarele sălbatice ale codrului, am fi murit măcar împreună !

— Ia mai sfîrşeşte odată cu bocitul, se răsti cotoroanţa la fată, că doar nu-ţi ajută la nimic toată văicăreala !...

Nici nu se luminase încă bine de ziuă, cînd începu Gretel roboteala. Că doar trebuia să care apă, să atîrne cazanul pentru fiertură în cîrligul de fiert şi să aprindă focul.

— Mai întîi, aş vrea să punem la copt, auzi tu ? se răsti baba la Gretel. Că am aprins cuptorul şi aluatul l-am frămîntat de mult.

Nu-şi sfîrşi bine vorba, că vrăjitoarea o şi îmbrînci pe

biata Gretel afară, unde era cuptorul din care ieșeau limbi de flăcări.

— Hai, bagă-te înăuntru, îi porunci vrăjitoarea, și vezi dacă-i destul de încins, ca să punem înăuntru pîinea !

Vezi că afurisita de cotoroanță nu degeaba o îndemna pe fată să se vîre în cuptor !... Că de-ndată ce-ar fi fost înăuntru, vrăjitoarea pac ! ar fi închis cuptorul. Și-ar fi ținut-o acolo pînă ce se rumenea bine. Și-apoi ar fi mîncat-o... Numai că Gretel băgă de seamă ce gînduri clocea în cap vrăjitoarea și se prefăcu că-i nătîngă și neîndemînatică :

— Aș intra, da' nu știu cum să fac... Pe unde să intru ? Și cum anume ?

— Ești proastă ca o gîscă ! o ocări baba. Păi, nu-ți dă prin cap pe unde, că-i deschizătura destul de mare ? Ia te uită, și eu aș putea să încap în ea !... Și, șontîcăind, se apropie de cuptor și-și vîrî capul în el.

Gretel doar asta aștepta, și-i dădu un brînci zgripțuroaicei de se duse pînă-n fundul cuptorului. Apoi închise ușa de fier și puse zăvorul. Văleu ! ce mai urlete, că te treceau fiorii, răzbăteau dinăuntru !...

Dar vezi că Gretel fugi de-acolo, să n-o mai audă, și vrăjitoarea cea haină pieri ca o netrebnică, arsă de dogoare. Și arse, și arse pînă ce se prefăcu în scrum.

Gretel dădu fuga într-un răsuflet pînă la grajdul unde era închis Hänsel și, deschizîndu-l, strigă bucuroasă :

— Am scăpat, Hänsel, am scăpat, frățioare ! Vrăjitoarea a pierit !

Dacă auzi ce-i spune, Hänsel sări afară din grajd întocmai cum sare pasărea din colivie, cînd i se deschide ușița.

Şi văzîndu-se iarăşi împreună, îşi săriră de gît şi se sărutară, şi bucuria le rîdea în ochi şi-n inimă. Şi de voioşi ce erau, ţopăiau al naibii, ca nişte iezi !...

Cum nu mai aveau de ce se teme, intrară în căsuţa vrăjitoarei şi acolo, ce să vezi, în toate ungherele erau numai sipete pline cu mărgăritare şi nestemate !...

— Ei, astea zic şi eu că-s mai bune decît pietricelele noastre ! făcu Hänsel, şi-şi umplu buzunarele pînă nu mai putu.

Iar Gretel spuse şi ea :

— Vreau să aduc şi eu acasă o mînă-două din ele !

Şi alese, şi alese pînă ce-şi umplu şorţuleţul.

— Acu', hai s-o tulim de-aici cît mai degrabă, hotărî Hänsel, că mult mai uşoară mi-ar fi inima de-aş şti c-am ieşit din pădurea asta fermecată.

Merseră ei ce merseră, cale de cîteva ceasuri, şi numai ce ajunseră la o apă mare.

— Ce ne facem, surioară, că nu putem trece ? făcu Hänsel amărît. Nu văd peste apă nici un pod, nici măcar vreo punte cît de îngustă...

— De-ar trece vreun vaporaş, bine-ar fi ! Dar prin locurile astea, slabă nădejde... zise Gretel cu mîhnire. Da' uite, mai încolo, văd o raţă albă înotînd. Poate că, de-aş ruga-o, ne-ar ajuta să ajungem pe malul celălalt...

Şi începu a striga :

Raţă, răţişoară,
i-ai în spate, pe-aripioară,
pe Hänsel şi Gretel,
că nici pod, nici punte n-are
apa asta mare !

Scanned with OKEN Scanner

Se apropie rățișoara și Hänsel i se urcă în spate. Apoi o rugă și pe surioara lui să vină lîngă el, dar Gretel rămase pe mal și-i zise :

— Cum să vin ? Nu vezi că i-ar fi prea greu rățișoarei ? Mai bine să ne treacă pe rînd.

Și făptura cea bună chiar așa și făcu.

După ce trecură cu bine pe celălalt mal, mai merseră ei ce mai merseră și, de la o vreme, pădurea începu să li se pară din ce în ce mai cunoscută. Și-ntr-un sfîrșit, numai ce zăriră din depărtare casa părintească. Tii, ce-o mai luară atunci la goană de le sfîrîiau călcîiele, nu alta !...

Trecură pragul casei și, dînd năvală în odaie, săriră de gîtul tatălui lor. Era și timpul, că, de cînd își părăsise copiii în pădure, bietul om nu mai avusese o clipă fericită. Pe femeie însă n-o mai găsiră copiii — murise.

Gretel își deșertă șorțulețul și începură a se rostogoli prin odaie mărgăritarele și nestematele, de te mirai de unde mai ies atîtea. În ăst timp, Hänsel scotea și el din buzunar cîte un pumn plin de pietre prețioase și, după ce le arunca pe podea, apuca să arunce alt pumn, pînă ce-și goli amîndouă buzunarele.

Și așa se făcu de-și luară îndată tălpășița de la casa pădurarului toate grijile și nevoile care stătuseră pînă atunci pe grumazul omului și al copiilor lui. Și trăiră ei împreună, numai în bucurie și fericire.

...Și-am încălecat pe-o șa, și v-am spus povestea așa ! Da' uite că mai fuge pe-aici un șoricel. Și cine l-a prinde l-a văzut norocul, că o să-și facă din blana lui o căciulă mare cît roata carului...

Scanned with OKEN Scanner

PĂZITOAREA DE GÎȘTE

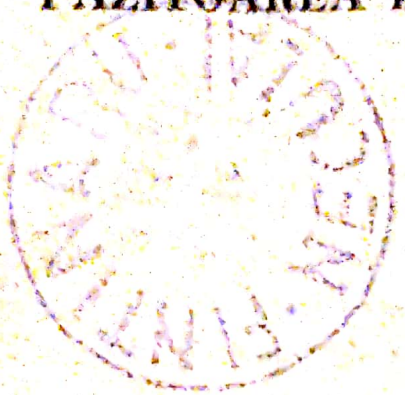

A fost odată ca niciodată o mătușică bătrînă-bătrînă, și mătușica asta își ducea viața taman în creierii munților, într-un loc necălcat de picior omenesc. Și avea ea o căscioară și un cîrd de gîște. Și locul acesta pustiu era înconjurat de o pădure mare. Acu', bătrînica nu ședea numai acasă, ci în fiecare dimneață își lua cîrja și-o pornea, șontîc-șontîc, în pădure. Acolo, bătrînica se apuca de o mulțime de treburi, cum nu te-ai fi așteptat de la o femeie pe care o gîrboviseră anii : aduna iarbă pentru gîște, culegea poame sălbatice și, încărcată cu toată această povară, o pornea spre casă. Cine ar fi văzut-o încărcată așa, sigur sînt că și-ar fi spus în sine c-o să cadă, doborîtă de greutate, da' bătrînica era zdravănă și totdeauna ajungea cu bine acasă. Dacă se întîmpla să se întîlnească cu vreun drumeț, numai ce-i spunea mătușica cu blîndețe în glas :

— Bună ziua, dragă cumetre, frumoasă vreme mai e astăzi !... Da' ce te uiți așa ?... Te miri cum pot să car în spate atîta iarbă ? Oare nu-i dat fiecăruia să-și poarte povara-n spate ? !

Vezi însă că oamenilor nu le făcea plăcere s-o întîlnească și se fereau din calea ei, făcînd un ocol. Iar dacă se întîmpla ca vreun gospodar să treacă cu fiu-său pe lîngă ea, odată îl vedeai că-i șoptește feciorului la ureche :

— Ferește-te de baba asta, că-i o vrăjitoare tare vicleană !...

Într-o dimineață se întîmplă să treacă prin acea pădure un flăcău tare frumușel. Și-n timp ce mergea el așa, soarele strălucea în înalt, păsările cîntau pe întrecute, și-un vînticel răcoros adia prin frunzișuri. S-ar spune că întreaga fire era la fel ca și drumețul, plină de bucurie și voie bună... În drumul lui nu întîlnise picior de om cînd, deodată, numai ce-o văzu pe bătrînă stînd în genunchi și cosind iarba c-o coasă. Pesemne că venise cam de multișor acolo, că șorțul îi era plin cu iarbă, iar alături mai avea două coșuri cu mere și pere pădurețe.

— Bine, mătușică, da' cum poți să cari toate astea singură ? !... se miră flăcăul.

— Trebuie să le car, voinice dragă, răspunse ea. Odraslele de bogătani n-au de ce să se ostenească așa, da' eu n-am încotro ! Că țăranul are o vorbă înțeleaptă : „Nu te uita înapoi că ți s-a strîmbat spinarea, că degeaba te uiți !..." Și văzîndu-l că se oprește, bătrînica adause : N-ai vrea să mă ajuți ? Ai încă spinarea dreaptă cum e bradul și picioarele zdravene, așa că n-o să-ți fie greu. Și nu te teme, că mi-e coliba tare aproape, colo, în dosul muntelui. Nu-ți trebuie mult ca să ajungi la ea...

Flăcăului i se făcu milă de bătrînă și-i spuse :

— Bine, mătușico, o să-ți duc eu povara ! Nu-i vorbă că-s fiu de nobil, da' uite c-o să-ți arăt că știu să car la fel de bine ca și țăranii...

— Dacă vrei să încerci, atunci încearcă!... spuse bătrînica. Da' să știi că vreo oră de drum tot o să ai de făcut. Da'

ce importanță are asta pentru un voinic ca matale!... Și să nu uiți că trebuie să cari și coșurile alea două, cu mere și pere.

Cînd auzi că-i vorba de-o oră de mers, flăcăul șovăi oleacă, dar bătrînica nu-i mai dădu drumul, ci-i și puse în spinare legătura cu iarbă și-n fiecare mînă cîte un coș.

— Vezi ce ușor e ? făcu ea.

— Ba nu e ușor deloc !... răspunse flăcăul, și se strîmbă de durere, că legătura era grea de parcă ar fi avut în ea numai bolovani, iar merele și perele atîrnau ca plumbul. Of, nu mai pot să răsuflu !... se tîngui el.

Se gîndi flăcăul să-și dea jos povara, dar bătrînica nici nu vru să audă de așa ceva.

— Ia te uită, spuse ea batjocoritoare, domnișorul nu vrea să care ceea ce eu, o femeie bătrînă, am cărat de atîtea ori ! Să te semețești știi, da' cînd e vorba de treabă serioasă, vrei să dai bir cu fugiții, hai ?... Ei, domnișorule, cu mine nu-ți merge !... Ce mai stai pe gînduri ? Întinde-o la drum, că nu-ți ia nimeni legătura din spinare !...

Cît timp a fost drumul drept, flăcăul a purtat povara destul de bine, dar cînd au început să urce muntele și pietrișul se rostogolea sub picioare la tot pasul, de parcă ar fi fost însuflețit, puterile nu-l mai ajutară. Sudoarea îi curgea gîrlă pe frunte și i se scurgea pe spinare în broboane cînd calde, cînd reci.

— Mătușică, mă simt sleit, nu mai pot ! spuse el. Lasă-mă să mă odihnesc un pic, că de nu, cad din picioare !...

— Nici prin gînd nu-mi trece ! spuse bătrînica. Cînd om ajunge acasă, o să te odihnești cît ăi pofti, da' acum pornește-o la drum !...

— Mătușo, îmi pare că te cam întreci cu gluma ! făcu

Scanned with OKEN Scanner

feciorul de viţă aleasă. Şi, mîniat la culme, vru să zvîrle din spinare povara. Dar oricît se suci şi se răsuci, nu putu să scape de ea... În ăst timp, bătrîna chicotea şi ţopăia, plină de voioşie :

— Nu te mînia, dragă domnişorule, că te-ai roşit la faţă ca o creastă de cocoş !... Şi nu mai fi nici nerăbdător ! Poartă-n spinare legăturica şi cînd om ajunge acasă, o să-ţi dau un bacşiş pe cinste !...

Acu', flăcăul n-avea ce alta face şi trebui să se supună. Şi, tîrîş-grăpiş, o luă pe urma bătrînei, văicărindu-se la tot pasul. În ăst timp, bătrînica părea că devine tot mai sprintenă, iar povara flăcăului se făcea tot mai grea. Şi deodată, cînd flăcăul nici nu se aştepta, baba făcu un salt şi, ţuşti ! sări pe legătura de fîn şi se cocoţă în vîrful ei.

Ei, dragilor, cît era de sfrijită, atîrna mai greu decît cea mai voinică femeie !...

Flăcăului începură să-i tremure genunchii de-atita greutate, dar nu era chip să se oprească nici măcar cît să-şi tragă sufletul... De îndată ce-l vedea că se opreşte, bătrînica îl şi lovea peste picioare c-o joardă sau cu un mănunchi de urzici. Urcă el muntele ca vai de el, şi tocmai, cînd simţea că-i sleit de oboseală şi c-o să pice jos, ajunse, în sfîrşit, la coliba bătrînei. Cînd o zăriră pe bătrînă, un cîrd de gîşte, îşi desfăcură aripile şi, întinzîndu-şi gîturile, alergară s-o întîmpine, gîgîind de zor. În urma lor, c-o nuieluşă în mînă, venea o cumătră mai în vîrstă, înaltă şi lată în spate, cu o faţă urîtă ca moartea.

— Mamă, îi spuse ea bătrînei, nu cumva ai păţit ceva de-ai întîrziat atît de mult ?

— Ba n-am păţit nimic, fetiţa mea, răspunse bătrîna.

Dimpotrivă, domnul ăsta a fost atît de binevoitor și mi-a dus povara. Și, închipuiește-ți, cînd m-am simțit obosită, m-a luat și pe mine-n cîrcă !... Și așa s-a făcut că drumul nu mi s-a părut lung deloc, și-am fost veselă și-am glumit tot timpul.

Nu-și termină bine vorbele bătrîna, că se și dădu jos din spinarea flăcăului. Apoi îi luă și legătura din spate, și coșurile din mînă și, privindu-l foarte prietenos, îi spuse :

— Acu', așază-te pe banca asta din fața ușii și odihnește-te. Ți-ai meritat pe deplin răsplata și n-o să întîrzii să ți-o dau. Apoi grăi către păzitoarea găștelor : Du-te în casă, fata mea, că nu se cade să rămîi singură c-un tînăr ! La urma urmelor, de ce să pui untdelemn peste foc ? Mai știi că nu se îndrăgostește de tine ? !...

Flăcăul luă seama la vorbele bătrînei și nu știu dacă să plîngă sau să rîdă. „Așa comoară, își spuse el în sine, chiar de-ar fi mai tînără cu vreo treizeci de anișori și tot nu mi-ar mișca inima !...“ În ăst timp, bătrîna își alinta și-și mîngîia găștele de parcă ar fi fost niște copii ai ei. Apoi o chemă pe fiică-sa și intrară în casă. Flăcăul se întinse pe bancă, la umbra unui măr sălbatic, și căta în jur. Aerul era blînd și molcom și cît vedeai cu ochii se întindea o pajiște verde, smălțată cu ghiocei, cimbrișor sălbatic și zeci și zeci de alte soiuri de flori. Prin mijlocul grădinii curgea un pîrîu limpede cum îi cleștarul, în care se răsfrîngeau razele soarelui, și pe undele lui se preumblau în sus și-n jos găștele cele albe. „E foarte plăcut pe aci, se gîndi el, da' sînt atît de trudit, că de-abia îmi țin ochii deschiși!... N-ar fi rău de-aș ațipi un pic... Numai de n-ar veni un vînt să-mi spulbere picioarele, că le simt moi și ușoare ca iasca !...“

Apoi închise ochii și adormi. Dormi el un pic și numai ce veni bătrîna să-l trezească. Și, zgîlțîindu-l, îi spuse :

— Scoală-te, că aci nu se mai poate să rămîi ! Recunosc că te-am făcut să-ți scoți oleacă sufletul pe urcușul acela, dar viața nu ți-ai pierdut-o... Acu' o să-ți dau răsplata. De bani sau de bunuri știu că nu ai nevoie, așa că o să-ți dăruiesc cu totul altceva. Și zicînd aceasta, îi întinse un sipețel făurit dintr-un singur smarald. Păstrează-l bine, adăugă ea, că o să-ți aducă noroc !

Flăcăul sări în sus de bucurie și se simți iarăși în puteri și plin de voie bună. Și după ce-i mulțumi bătrînei pentru dar, o porni la drum, fără ca măcar să arunce o privire către fata babei. Merse el ce merse, cale lungă, nu glumă, și-n urechi tot îi mai venea din depărtare gîgîitul vesel al gîștelor.

Flăcăul fu nevoit să rătăcească vreme de trei zile prin afundul acelui codru și-n cele din urmă găsi un drumeag care-l scoase afară din pădure. Merse el ce mai merse, dar nu prea mult, și ajunse într-o cetate mare. Și cum nu cunoștea pe nimeni, îl duseră în palatul împărătesc, să se înfățișeze măriilor-lor. Și așa se făcu de intră el în sala tronului, unde împăratul și împărăteasa ședeau pe jilțurile domnești, înconjurați de curteni. Flăcăul înaintă pînă-n fața tronului și, lăsîndu-se pe un genunchi, scoase din buzunar sipețelul de smarald și-l puse la picioarele împărătesei. Măria-sa îl rugă să se ridice, și el îi întinse sipețelul.

Cum îl deschise și privi în el, împărăteasa se prăbuși la pămînt, fără simțire. Dacă văzu măria-sa asta, pe dată porunci ca flăcăul să fie dus la temniță. Dar chiar în aceeași clipă împărăteasa deschise iarăși ochii și strigă să i se dea

Scanned with OKEN Scanner

drumul, că n-are nici o vină. Și mai porunci ca toată lumea să iasă afară, fiindcă măria-sa are o vorbă de taină cu flăcăul.

De îndată ce împărăteasa fu numai cu el, începu să plîngă amar și-i spuse :

— La ce bun toate onorurile și strălucirea care mă înconjoară, dacă-n fiecare dimneață mă trezesc cu inima grea și plină de durere !... Am avut trei fiice, iar cea mai tînără era atît de frumoasă, că toată lumea căta la ea ca la o minune nemaivăzută. Era albă ca zăpada, roșie ca mărul pîrguit, iar părul îi strălucea ca razele de soare. Cînd se întîmpla să plîngă, din ochi nu-i curgeau lacrimi, ci numai mărgăritare și nestemate. Și ce crezi, cînd împlini fata cincisprezece ani, împăratul trimise să le cheme pe tustrele surorile să se înfățișeze măriei-sale față de toată curtea. Ar fi trebuit să fii acolo, ca să fi văzut ce ochi a căscat toată lumea cînd a intrat cea mai tînără : părea c-a răsărit soarele !... Și împăratul grăi :

„— Fiicele mele, nu știu cînd îmi va suna ceasul din urmă și de aia vreau să hotărăsc astăzi ce-o să primească fiecare dintre voi după moartea mea ! Știu că toate mă iubiți, dar aceleia care mă va iubi cel mai mult să i se cuvină pe drept partea cea mai însemnată a împărăției."

Atunci fiecare dintre fete îi spuse că ea îl iubește cel mai mult.

„— Prea vă pripiți cu răspunsul ! grăi împăratul. Nu s-ar putea ca fiecare, pe rînd, să-mi spună cum mă iubește ? După asta o să-mi dau seama singur care dintre voi nutrește față de mine cele mai alese sentimente."

Și atunci spuse fata cea mare :

„— Eu îl iubesc pe taica la fel ca pe zahărul cel mai dulce !“

Iar a doua zise așa :

„— Eu îl iubesc pe taica la fel ca pe rochia mea cea mai frumoasă !“

Vezi însă că mezina tăcea chitic.

„— Da' tu, copila mea dragă, ia spune-mi : cît de mult mă iubești ?“

„— Nu știu ! răspunse fata. Dragostea ce ți-o port n-o pot asemui cu vreun lucru !...“

Dar împăratul nu se mulțumi cu răspunsul domniței, ci stărui ca fata să arate cît de mult îl iubea. Și-ntr-un sfîrșit, ea spuse :

„— Oricît de bună ar fi o mîncare, de nu-i sărată, nu-mi face nici o plăcere. Eu îl iubesc pe taica, așa cum iubesc sarea din bucate !“...

Cînd auzi împăratul vorbele fetei, se mînie foarte tare și spuse cu năduf :

„— Dacă doar atît mă iubești, cît sarea, apoi tot cu sare îți va fi răsplătită și dragostea !...“

Apoi își împărți împărăția între cele două fete mai mari, iar mezinei îi legă la spate un sac cu sare și doi slujitori trebuiră s-o ducă în adîncul unei păduri sălbatice. Ne-am rugat cu toții de măria-sa să se îndure și s-o ierte, dar n-a fost chip să-i îmblînzim mînia. Nici nu se poate descrie în cuvinte cît a mai plîns fata cînd a trebuit să ne părăsească... Și tot drumul l-a presărat cu mărgăritare care i-au curs șiroaie din ochi. Puțin după asta, împăratului i-a părut tare rău că și-a pedepsit fiica atît de crîncen, și-a trimis slujitorii s-o caute pe biata copilă în toată pădurea,

dar nimeni n-a mai putut s-o găsească. Cînd mă gîndesc c-au sfîșiat-o fiarele sălbatice, nu mai știu ce să fac de mîhnire... Citeodată mă mîngîi cu nădejdea că mai e încă în viață, că s-a aciuat în vreo peșteră sau că a găsit adăpost la niscaiva oameni milostivi. Cînd am deschis sipețelul dumitale de smarald și-am găsit înăuntru un mărgăritar aidoma acelora care curgeau din ochii fetei mele, nici nu-ți poți da seama cît de mult mi s-a tulburat inima și mi-a sîngerat !... Că parcă am văzut-o iarăși în față, vărsînd lacrimi amare că trebuie să plece !... Spune-mi, cum ai ajuns în stăpînirea acestui sipețel ?

Flăcăul de viță aleasă prinse a povesti în ce chip îl primise de la bătrîna aceea din fundul de codru. Și mai adause că baba nu i s-a părut a fi o femeie cumsecade, fiindcă se vedea din toate purtările ei că e o vrăjitoare. Cît despre domniță, nici nu-i fusese dat s-o vadă și nici nu auzise despre ea nimic !...

După ce-și termină flăcăul povestirea, împăratul și împărăteasa luară hotărîrea să plece spre acel codru și să caute să vorbească cu bătrîna. Că-n sinea lor gîndeau că acolo unde s-a fost găsit mărgăritarul, trebuia să afle vești și despre fiica lor...

Acu', trebuie să vă spun că-n ăst timp bătrîna stătea în coliba ei și torcea la roata de tors. Se întunecase de-acum și un vreasc, care abia mocnea în vatră, împrăștia o lumină slabă. Deodată, de afară se auzi o larmă : se întorceau gîștele de la păscut și scoteau gîgîiturile lor răgușite. Puțin după aceea, intră în casă și fata și-i dădu bineț maică-si. Vezi însă că bătrîna abia-i răspunse și se mulțumi să dea doar din cap de cîteva ori. Fata se așeză lîngă ea, și luîn-

Scanned with OKEN Scanner

du-și roata de tors, începu să răsucească firul atît de sprinten, de parcă ar fi fost în anii ăi fragezi ai tinereții. Stătură ele așa cam vreo două ore bune, fără să scoată vreun cuvînt, și-n timpul ăsta numai cele două roți de tors își vorbeau, înginîndu-se... În cele din urmă, ceva se auzi foșnind pe la fereastră și doi ochi ca para se holbară înăuntru. Era o bufniță bătrînă care strigă de trei ori : „uhu-uhuu !“ Bătrîna ridică privirea de la roata de tors și apoi spuse :

— E timpul, fetițo, să te duci să-ți vezi de treburi !

Fata lăsă lucrul și ieși afară. Încotro se îndrepta oare ? O luă peste cîmp și merse departe, tot mai departe, pînă-ntr-o vale largă. Și într-un sfîrșit, se opri la un izvor lîngă care se înălțau trei stejari bătrîni. În ăst timp, luna ieșise din dosul muntelui, ca un disc mare de foc, și era atîta lumină, că puteai zări și un ac. Și, ce să vezi, odată își scoase fata de pe față pielea cea veștedă și, aplecîndu-se la izvor, începu să se spele... Cînd fu gata, muie și pielea în apă și apoi o întinse pe iarbă, să se usuce și să se albească la lumina lunii.

Ei, dragilor, cît de schimbată era acu' fata ! Așa ceva nu vi-a fost dat să vedeți nicicînd !... Cînd lăsă să-i cadă coada de păr cenușiu, odată se revărsă pe umeri un păr bălai ca razele de soare și era așa de bogat părul, că o învălui toată, ca o mantie. Și doar ochii i se mai vedeau, strălucitori ca stelele de pe cer, și doi obraji trandafirii, ca floarea de măr.

Vezi însă că fata cea frumoasă era tare mîhnită. Și, așezîndu-se pe ghizdurile fîntînii, începu să plîngă amar. O lacrimă după alta i se scurgea din ochi și se rostogolea printre valurile bogate de păr bălai, pînă ce pica la pămînt... Astfel ședea ea acolo, și multă vreme ar fi rămas așa, adîncită

Scanned with OKEN Scanner

în mîhnirea ei, dacă în ramurile unui copac din apropiere nu s-ar fi auzit trosnind și zornăind ceva. Și așa o spaimă o cuprinse că, tremurînd ca frunza, o luă la goană spre casă. Se nimeri că tocmai atunci bătrîna stătea în prag și fata vru să-i povestească ceea ce i se întîmplase, dar bătrîna rîse ușurel și-i spuse prietenos :

— Știu de-acu' tot, fata mea !

Apoi o duse în odaie și aprinse alt vreasc. Dar nu se mai așeză la roata de tors, ci scoase o mătură și începu să mături preșurile și să frece dușumeaua c-o cîrpă.

— Totul trebuie să fie curat ca un pahar și-n cea mai mare ordine ! grăi ea către fată.

— Bine, mamă, vru să știe fata, da' de ce începi treaba la o oră așa de tîrzie ? Ce-ai de gînd ?

— Da' ce oră este ? întrebă bătrîna.

— Nu-i încă miezul nopții, răspunse fata, dar a trecut de ora unsprezece.

— Oare nu te-ai gîndit, continuă bătrîna, că se împlinesc trei ani de cînd ai venit la mine ? A trecut timpul cît ți-a fost îngăduit să stai aici și de-acu' nu mai putem rămîne împreună.

Dacă o auzi ce spune, fata se înspăimîntă grozav și începu a se văicări :

— Vai, dragă mamă, vrei să mă izgonești !... Unde să mă duc ? Că doar n-am nici patrie și nici prieteni către care să mă îndrept !... Am făcut totdeauna tot ceea ce mi-ai cerut și niciodată n-ai fost nemulțumită de mine. Nu mă izgoni de-aici !...

Vezi însă că bătrîna nu vru să-i dezvăluie fetei ce o aștepta...

Scanned with OKEN Scanner

— Eu mai rămîn aici cîtăva vreme, îi spuse ea fetei, da', cînd o fi să plec, trebuie să las casa curată... Și-acu' nu mă mai bodogăni, că mă stingherești de la lucru !... Iar în privința ta, fii fără nici o grijă, c-o să găsești un acoperiș sub care să te poți adăposti, și-o să fii mulțumită cu simbria pe care ți-o vor da.

— Atunci spune-mi numai ce s-a întîmplat ! stărui mai departe fata.

— Un singur lucru îți spun: să nu mă mai stingherești de la treabă!... Hai, încetează odată să mă mai întrebi și du-te în odaia ta! Ia-ți pielea cea veștedă de pe obraz și îmbracă-ți rochia de mătase pe care-o purtai cînd ai venit aici. Și-apoi rămîi în cămara ta și așteaptă pînă ce te-oi chema!

...Și-acu', dragilor, să ne întoarcem iarăși la împăratul și împărăteasa care au plecat, împreună cu flăcăul de viță aleasă, s-o caute pe bătrîna ce-și ducea viața în pustietatea aceea necălcată de picior omenesc.

Au mers ei ce-au mers, cale lungă, nu glumă, și-h timpul nopții s-a întîmplat că flăcăul s-a rătăcit de ceilalți și-a pornit singur mai departe. În ziua următoare, i se păru că se află pe drumul cel bun și merse fără întrerupere, pînă ce se întunecă. Apoi se urcă într-un copac și se gîndi să-și petreacă noaptea acolo, fiindcă îi era teamă să nu se rătăcească, de-o merge pe beznă. În ăst timp, apăru și luna și începu a-și arunca razele pe pămînt. Și-n lumina aceea numai ce zări o făptură, coborînd dinspre munte. Nu avea în mînă nici o nuielușă, dar din toată înfățișarea ei, flăcăul își dădu repede seama că era păzitoarea de gîște pe care o văzuse în coliba bătrînei.

— Heeii ! Heeiii ! strigă el. Uite-o că vine încoace !...

Scanned with OKEN Scanner

Pe legea mea, dacă pun mîna pe una din vrăjitoare, n-o să-mi scape nici cealaltă...

Și nu mică îi fu mirarea cînd o văzu cum se apropie de izvor și-și smulge pielea cea veștedă de pe față și începe să se spele, și cum i se revarsă pe umeri părul de aur !... Și era atît de frumoasă ca nimeni alta pe lumea asta. Flăcăul căta la ea cu nesaț și abia îndrăznea să răsufle, ca nu cumva fata să ia seama că e cineva prin apropiere. Și ca s-o poată privi mai bine, își lungi gîtul printre frunzare și-și bucură ochii cu priveliștea aceea nemaivăzută. Dar fie că se aplecase prea mult, fie că alta fu pricina, craca pe care sta el trosni deodată și-n aceeași clipă fata își puse din nou pe față pielea cea veștedă și fugi de acolo ca o căprioară. Și cum se acoperise și luna cu un nor, se lăsă deodată bezna și fata se făcu nevăzută, de parcă o înghițise noaptea. De îndată ce n-o mai zări, flăcăul se dădu jos din copac și alergă după ea cît îl țineau picioarele.

Alergă el ce alergă, dar nu mult, și odată i se păru că deslușește prin întuneric două făpturi care înaintau prin valea aceea. Pasămite, erau împăratul și împărăteasa, care zăriseră de departe lumina de la coliba bătrînei și se îndreptau într-acolo. Flăcăul prinse a le povesti ceea ce văzuse la izvor, și măriile-lor nu se mai îndoiră cîtuși de puțin că era vorba despre fiica-lor cea pierdută. Și, cu inima plină de bucurie și de încredere, purcesără să meargă mai departe și în curînd ajunseră la căscioară. Și ceea ce văzură mai întîi fu cîrdul de gîște care dormeau nemișcate de jur împrejurul colibei, cu capul ascuns în pene...

Se uitară ei înăuntru, pe fereastră, și-o văzură pe bătrînă torcînd liniștită. Dădea din cap toată vremea,

Scanned with OKEN Scanner

cum fac bătrînii, și-și vedea de lucrul ei, fără să arunce o privire nici în dreapta, nici în stînga. În odaie era atît de curat, de parcă ar fi locuit în ea niște spiriduși care n-aveau pic de colb pe încălțări... Pe fiica lor, însă, n-o văzură. Cătară ei o vreme la toate astea, dar, în cele din urmă, își luară inima în dinți și bătură ușurel în geam. Bătrîna părea că-i așteaptă și, sculîndu-se în picioare, le strigă foarte prietenoasă :

— Intrați înăuntru, că eu vă cunosc !

După ce pășiră în odaie, bătrîna le spuse :

— N-ar fi trebuit să bateți un drum așa de lung, de n-ați fi izgonit-o acu' trei ani, pe nedrept, pe fiica voastră, care e atît de bună și de drăgălașă !... Nu-i vorbă că ea n-a pățimit cu nimic, că-n ăști trei ani de zile a păzit doar gîștele și inima ei neprihănită n-a fost întinată de nici un rău. Dar voi ați fost pedepsiți îndeajuns și ați trăit tot timpul numai cu spaimă că v-a pierit copila.

Apoi se duse la ușa celeilalte odăi și strigă :

— Vino încoace, fetița mea !

Deodată se deschise ușa și domnița apăru în veșmintele ei de mătase, cu părul de aur revărsîndu-i-se pe umeri și cu ochii strălucitori, de parcă ar fi fost o zînă... Ea se îndreptă către țaică-su și maică-sa și, luîndu-i de gît, îi copleși de sărutări. Și nu se putură stăpîni să nu verse lacrimi tuspatru, că și flăcăul era lîngă ea. Cînd dădu cu ochii de el, fata se roși toată ca un mac și nici ea singură nu știu de ce. Și deodată spuse măria-sa :

— Copila mea dragă, împărăția am împărțit-o celor două surori ale tale, așa c-aș voi să știu ce-ți dorește inima, ca să-ți dau din celelalte avuții pe care le am !

— Fata n-are nevoie de nimic, glăsui bătrîna, că-i dăruiesc toate lacrimile pe care le-a vărsat din pricina voastră și toate sînt mai curate și mai frumoase decît mărgăritarele care se găsesc în apele mrilor și au mai mult preț decît toată împărăția măriei-tale!... Iar ca răsplată pentru munca ei în ăști trei ani, îi dăruiesc căscioara mea.

După ce rosti aceste cuvinte, bătrîna se făcu nevăzută. Și numai ce prinseră zidurile să trosnească și cînd se uitară, căscioara se prefăcuse într-un palat măreț, și-n sala cea mare era întinsă o masă împărătească, și-o droaie de slujitori alergau de colo-colo, cu tăvile încărcate de bunătăți...

...Povestea încă nu s-ar fi sfîrșit, dar nu știu ce să mă fac, că bunicii mele, care mi-a povestit-o pînă acu, i-a slăbit aducerea aminte și-a uitat ce e mai departe... Dar după cîte îmi dau eu cu presupusul, domnița cea frumoasă s-a măritat cu flăcăul acela de viță aleasă și s-au statornicit la palat, și-au trăit acolo în fericire și bună înțelegere. Acu', nu sînt sigur de tot, da' cred că gîștele cele albe ca zăpada, care trăiau pe lîngă căscioară, nu erau gîște, ci fete... Și nimeni nu trebuie să-i ia în nume de rău bătrînei că le adusese la ea să le ocrotească și să le scape de urgia unui blestem. Acu', cînd se risipește vraja, își luaseră și ele înfățișarea omenească și rămaseră pe lîngă domnița cea tînără ca s-o slujească cu credință. Da' ceea ce știu fără tăgadă e că bătrînica nu era o vrăjitoare, cum credea lumea, ci o femeie înțeleaptă și pricepută, care făcea numai bine. Și se vede că tot ea a fost aceea care, încă din leagăn, îi dăruise domniței însușirea de a vărsa mărgăritare în loc de lacrimi.

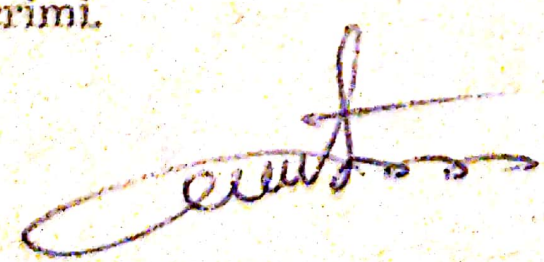

CUPRINS

SCUFIȚA ROȘIE 5
POMUL CU MERE DE AUR 10
FRUMOASA ADORMITĂ 24
MUZICANȚII DIN BREMA 30
CROITORAȘUL CEL VITEAZ 36
FECIORII CROITORULUI 52
ALBĂ-CA-ZĂPADA 72
PRINȚUL FERMECAT 88
FATA MOȘULUI CEA CUMINTE ȘI HARNICĂ
ȘI FATA BABEI CEA HAINĂ ȘI URÎTĂ 96
PRICHINDEL 106
CENUȘĂREASA 117
HÄNSEL ȘI GRETEL 130
PĂZITOAREA DE GÎȘTE 144

Scanned with OKEN Scanner

Lector: DELIA DAMIRESCU
Tehnoredactor: FLORICA PREDA

Bun de tipar 8.III.1982. Apărut 1982.
Coli de tipar 5.

Comanda nr. 20 015
Combinatul poligrafic „Casa Scînteii”,
Piața Scînteii nr. 1, București,
Republica Socialistă România

Scanned with OKEN Scanner

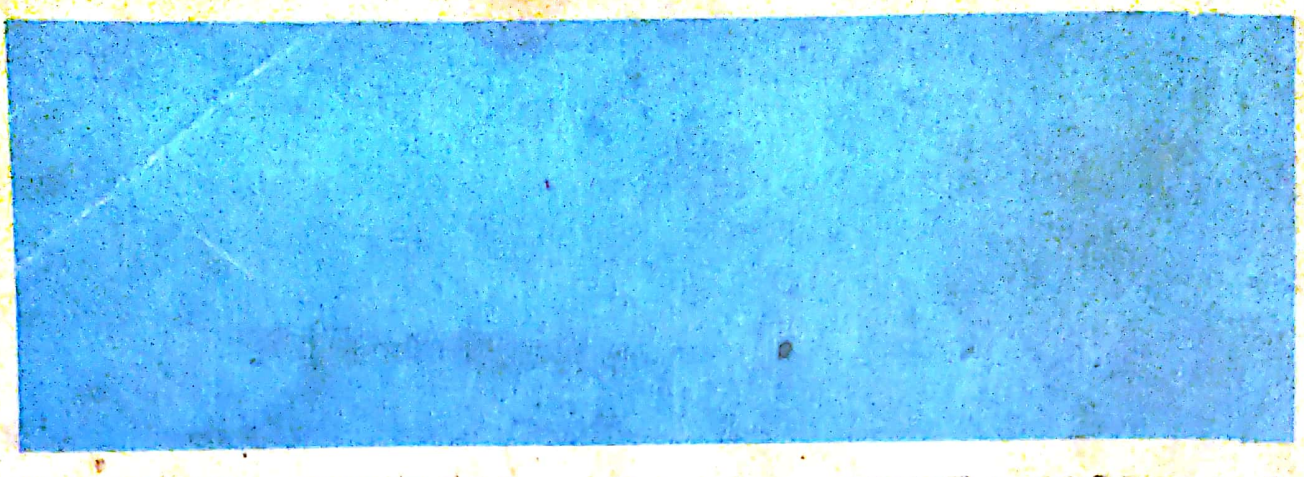

FRAȚII GRIMM — Jacob (1785—1863) și Wilhelm (1786—1859) — filologi și folcloriști germani de prestigiu, au rămas celebri prin culegerea de Basme pentru copii **izvorîte din literatura populară germană. Selecția de față cuprinde cele mai frumoase povești pentru cei mici, din opera celor doi autori, între care: „Scufița Roșie", „Albă ca Zăpada", „Cenușăreasa", „Frumoasa din pădurea adormită" etc.**

Lei 4

Editura Ion Creangă